

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΣΙΑΣΤΗ

D3
85

— Δόθηκε για στιχιοθέσει 24/I — 33. —
— Επιτάχισε για εκτύπωση 15/II — 33. —
Εκδοτικό εθνικό μονοτίτ. 16-Ε. Τираζς 1500.
Γορλίτ 1188. Αριθμός παραγγελίας 427.
Ιπέρφινος συντάχτης: Κ. ΜΠΑΛΑΜΠΑΝΟΒ.

D3
85

Προλετάρι όλου το κόσμου, ενωθείτε!

ΦΛΟΓΟΜΙΝΙΤΡΕΣ ::::: ΣΠΙΘΕΣ :::::

::: ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΣΙΛΟΓΗ :::
ΑΠΤΑ ΚΑΛΙΤΕΡΑ ΕΡΓΑ
ΤΟΝ ΕΛΙΝΟΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΟΝ
ΤΙΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΙΣ ΥΚΡΑΝΙΑΣ

1933 γ.
ΑΚΤ Νο 286

= ΣΙΝΤΑΧΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:
ΛΕΟ, ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΣ, ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ.

„ФЛОГОМІНІТРЕС СПІТЕС“

(ІСКРИ, ЩО ВІЩУЮТЬ ПОЛУМ'Я)

АЛЬМАНАХ З КРАЩИХ ТВОРІВ
ГРЕЦЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ
:::: РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ ::::

ЗА РЕДАКЦІЄЮ:
ЛЕО, МАРМАРИНОСА,
:::: КОСТОПРАВА ::::

ΣΑΝ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

«ΤΑ ΕΘΝΙ (ΣΤΙΝ ΕΣΣΔ) ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΔΕΝ ΕΚΣΑΦΑΝΙΖΥΝΤΕ,
Μ' ΑΝΤΙΘΕΤΑ ΑΝΑΠΤΙΣΥΝΤΕ ΚΙ' ΑΝΘΙΖΥΝΕ». (Ι. Στάλιν).

Η Οχτωβριανή επανάσταση σπάζοντας τις αλυσίδες τις καπιταλιστικές εκμετάλλεψεις, τσάκιζε ταυτόχρονα κε τις αλυσίδες τις εθνικές καταπίεσεις. Το εθνικό ζήτημα βρήκε τι λύσι-τυ πάνω στο έδαφος τις προλετάρικης επανάστασης.

Λέφτερες τόρα ι εθνικές μιονότιτες τις πρίν τσαρικής Ροσίας, με προτοπόρο το προλεταριάτο τις χώρας το Σοβιέτ κε κάτω απτι φωτινή καθοδίζει το ΠΚΚ (μπ.), χτίζυνε τι νέα-της σοσιαλιστική ζοί. «Ι εθνικές κουλτόρες κι εθνικές γλώσσες αναπτίςυντε κι' ανθίζυνε» (Στάλιν).

Ο τσάρος νκρεμίστικε. Ι καπιταλιστές κι' τσιφλικάδες τσακιστίκανε κε με τι σοστί εφαρμογή τις πολιτικής το Λενινικό κόματος λικθιντάρετε ι κυλακιά σαν τάκι πάνω στι θάσι το ζιμπαγί κολεχτιβίζμύ κι' εθνικές μιονότιτες οργανόυνε τα κολεχτιβιστικά νικκιριά-της.

Αναπτίςετε ι βιομηχανία στις καθιστεριμένες σοβιετικές δημοκρατίες τις Κεντρικής Ασίας. Φυντόνι κε δυναμόνι το προλεταριάτο ανάμεσα στις καθιστεριμένες εθνικές μιονότιτες. Φαρδένυνι στρατιές τον υντάρνικον. Πάνο στι θάσι τις σοσιαλιστικές άμιλας σιντελίτε ένα γιγαντιέο σοσιαλιστικό χτίσιμο. Ι χτεςινές καθιστεριμένες αγροτικές περιφέρειες μετατρέπυντε σε μεγάλα βιομηχανικά κέντρα. Ι κολχόζνικι τον εθνικό μιονοτίτον στέκυντε στις πρώτες γραμές το αγόνα για το πσομί (Ταταρία, Κριμέα κ. τ. λ.).

Αναπτίςετε παντό ι μορφοτική επανάσταση. Ανίγυντε σχολιά, τέχνικυμ, ινστι-τύτα, πανεπιστίμια. Λικθιντάρετε ι αγραματοσίνι ανάμεσα στις σκοτινές, αμόρφοτες μάζες τις πρίν τσαρικής Ροσίας. Ιδρύυντε εφημερίδες, περιοδικά για τις εθνικές μιονότιτες. Αναπτίςετε το εθνικό δείγμα, το εθνικό θέατρο, ι εθνική πίσι πάνω σε προλετάρικες θάσεις.

*
* *

Ι εργαζόμενι έλινες τις Σοβιετικές Ένωσις κε ιδιέτερα ι εργαζόμενι έλι-νες τις Σοβιετικές Ύκοανίας — κόματι κι' αρτί απτις πρίν καταπιεζόμενες εθνό-τιτες — στα δεκαπέντε χρόνια τις προλετάρικης δικτατορίας έχυνε να δείξυνε αρκετές επιτιχίες:

Πάνο στι θάσι το ζιμπαγί κολεχτιβίζμύ λικθιντάρανε τιν κυλακιά σαν τάκι.

Στα εργοστάσια ίνε πια μπαζμένος ο πρίνας τῷ ελινικό προλεταριάτῳ. Μόνο στα δύο μεγάλα εργοστάσια τις Μαριούπολις («Ιλίτζ» κα «Αζοφστάλι») ρίσκῳ ντε 3 χιλιάδες έλινες εργάτες.

Κάναμε σοβαρά θέματα στο επίπεδο τις μορφοτικές επανάστασις. Τα ελινικά σχολιά περάσανε στι μιτρική γλώσα. Ιδριθήκανε πεδαγωγικά, μεταλυργικά κα κοματικά σχολιά, μέσα στα οπία ατσαλώνουντε στελέγι για τον αγώνα στο σοσιαλιστικό εθνικό χτίσιμο. Βγένι ελινική εφημερίδα — ο «Κολεχτιβιστίς» κα μια φορά το μήνα το πιονέρικο περιοδικό «Νέος Μαχίτις». Ἄρχισε ι ριστιματική έκδοσι μαθητικόν, πολιτικόν κα φιλολογικό βιβλίον. Ἐκανε τα πρότα-τῳ θέματα το ελινικό-μας θέατρο κ. τ. λ.

Μα κοντά στις επιτιχίες-μας πρέπει να ριμιόσουμε κι' αρκετές αρνιτικές-μας πλεθρές. Ἐλιπσες στι δουλιά-μας έχουμε τεράστιες κα δεν πρέπει να τις κριθῳμε :

Στο ελινικό χοριό δε στερεόσαμε ακόμα οργανοτικά το κολχόζι. Λιχθιντάραμε τον κολάκο σαν τάκσι, μα αφτός ε' αρκετές περίπτωσες καλοκάθετε μέσα στο κολχόζι, διεκσάγι καλά τι δουλιά-τῳ ίτε άμεσα ίτε με τῳς πράχτορές-τῳ—τῳς κολακογλίφτες. Ἴχαμε περίπτωσες, οπόταν ο κολάκος βρισκότανε επικεφαλής—πρόεδρος τῳ κολχόζιῳ (Κιρίλοβκα). Ἐτσι ο κολάκος κριαρχί πολές φορές λέφτερα μέσα στο κολχόζι, χαλνάι τα πλάνα τις χλεμποζαγατόφκας, οργανόνι το κλέψιμο τῳ κολχόζικῳ σιταριῳ, διμυργί μια δίσκολι εντατική κατάσταση μέσα στο κολχόζι, το διαλί ριστιματικά, εκί όπου ι κομμουνιστές δεν το καθοδιγόνε άμεσα.

Καθιστερόμε τρομερά στι δουλιά-μας μέσα στο εργοστάσιο. Δεν κάναμε σχεδόν τίποτα για να εκσιπιρετίσουμε το νεαρό ελινικό προλεταριάτο κα δε διεκσάγουμε κίνι τι μπολσεβίικι δουλιά πῳ χριάζετε για να μετατρέψουμε τῳς χτεςινός κολχόζνικῳς σε γερύς σινιδιτῳς προλετάρνῳς --- ικανός ν' αναλάβουνε το πατρονάτο πάνω στιν κολχόζικι μάζα κα να σταθόνε καθοδιγιτές στο κολχόζικο χτίσιμο.

Καθιστερόμε φοβερά στον πλυτιζμό τις γλώσας-μας. Δεν έχουμε ακόμα γερό γλωσικό όπλο, πῳ να μπορί να μας εκσιπιρετίσι στις τορινές, σοσιαλιστικές παραγογικές σχέσες-μας, στις μορφοτικές ανάνκες-μας. Δεν κάναμε ακόμα σοβαρά θέματα για να θγῳμε απτα στενά όρια κα το φτοχό, πολί φτοχό λεκσιλόγιο τις Μαριυπολίτικις διάλεχτῳ. Ι πλατιές μάζες τον εργατόν κα τον κολχόζνικον δεν έχουνε ακόμα πλήρι ελινική γλώσα, με τιν οπία να μπορόνε να εκφραστῳνε λέφτερα (διχος ν' ανακατόνῳνε σε μεγάλι ποσότητα λέκσες, παρμένες απ' άλλες γλώσες) μέσα στις σοβιετικές ριθίκες.

Στελέχι στο μορφοτικό-εκπολιτιστικό μέτοπο έχουμε πολύ λίγα και τα εκπαιδευτικά-μας ιδρύματα δεν μας δίνουν, δισταχώς, ακόμα καλά προετοιμασμένα στελέχι ε' αυτό το μέτοπο τις δουλιές-μας.

Την εφημερίδα-μας ακόμα δεν τι διαβάζουμε: φαριόες μάζες τον εργατόν και τον κολχόζνικον. Καθιστερί αρκετά στη μαζικί-τις δουλιά.

Τρομερά οπορτυνιστικά καθιστερούμε στην εκπολιτιστικο-μορφοτικί-μας δουλιά ανάμεσα στους ταταρόφονους έλινες: ακόμα δεν θγένι εφημερίδα στην τατάρικι λόσα κ. τ. λ.

Τεράστιες ίνε: έλιπές-μας και ρίζα-τους βρίσκετε στη μι μπολσεβίικι δουλιά-μας, στα οπορτυνιστικά τέμπα-μας. Μα τότες τις έλιπες μπορούμε να τις λικθίντάρουμε και μάλιστα σε πολύ κοντινό μέλο με μια πιζματικί εντατικί δουλιά ε' όλα τα μέτοπα, με αποφασιστικό αγόνα ενάντια σε κάθε οπορτυνιστικί διάθεσι και σε κάθε φανέρομα του μεγαλοκρατικού σοβινιζμού, με πιζματόδοικο αγόνα για την εφαρμογή τις Λενινικίς εθνικίς πολιτικίς του Μπολσεβίικου κόματος. Σ' αυτό το βασικό-μας καθίκο πρέπει να ενταθύνε σήμερα όλες: δυνάμεις-μας.

* * *

Η «Φλογομινίτρες σπίθες», η μικρί-μας ελινική φιλολογικί ειλολογί, που θγένι για πρώτη φορά στη Σοβιετικί Ύκρανία, ίνε και' αφτί προϊόντο τις Οχτοβριανίς επανάστασις. Δέφτερι: έλινες εργάτες και κολχόζνικι αρχίσανε να δημιουργούνε την εθνικί-τους κουλτούρα, την τέχνη-τους, το πύμα-τους, το διήγμά-τους. Γι' αυτό και το δημιούργημα ετύτο, που βρίσκετε μέσα στις «Φλογομινίτρες σπίθες» δεν μπορεί να νοιθί έκσο απτα πλέσια τις προλετάρικις δικτατορίας. Η νεαρί-μας ποιτές και ζωγραφιάδες, που προβάλουνε μέσα στις «Φλογομινίτρες σπίθες» ίνε γένιμα και θέματα τις Οχτοβριανίς επανάστασις.

Φτοχί από μια μεριά μπορεί να'νε η πρώτη-μας φιλολογικί ειλολογί, μα κσεχορίζι κατά τύτο, ότι αποτελεί ένα ζωντανό δημιούργημα, θγαλμένο απτι ζοί του έλινα εργάτι, του έλινα κολχόζνικου, απτι ζοί του γιγαντιέου-μας σοσιαλιστικού χτίσιμου. Γι' αυτό ακριδώς έχει αρκετί αξία. Ίνε η «πρώτες σπίθες» τις δημιουργικότητας μιανίς πριν καταπιεζόμενις εθνότιτας, που θρισκότανε μέσα στην πιο μάθρι σκοτινιά. Αφτές η «σπίθες» γλίγορα ασφαλώς θα μετατραπύνε σε «μεγάλες φλόγες». Η κριτές στην κριτικί-τους ας κσεκινίσουνε απ' αφτί την πραγματικότητα.

Απτις «Φλογομινίτρες σπίθες» κσεπροβάλι ζωντανό το σοσιαλιστικό χτίσιμο μέσα στους στίχους του ε. Μαρμαρινού («Το κίμα τις νίκις», «Καρδιές

ατσάλινες κροτών», «Ι μάζα νικάι» κ. τ. λ.). Αυτό μέσα φένετε το θριαμβευτικό
θάδιζμα προς το σοσιαλισμό, που ίνε στενά ζιδεμένο με τα προβλήματα τις
πανκόσμιας επανάστασις. Ιδιέτερα κσεπροβάλι το σοσιαλιστικό χτίσιμο στο
χοριό μέσα στα έργα τυς. Κοστοπράβ («Χαρσσύ-χαρσσύ» κ. τ. λ.).

Στο «Κοοπεράτσια πας τα τρώσσα» κε στο «'Ενα μίρα» φένετε μια
χτιπιτί μπολσεβίικη σάτιρα κε καταφέρετε ένα δυνατό χτίπιμα ενάντια στις
έλιπσές-μας στο σοσιαλιστικό χτίσιμο. Χτιπιτές κσεπροβάλυν ι κόνες τυ εμφίλιου
πολέμου μέσα στο πίμα τυς. Γάλα «Το περαχμένο» κε στο πίμα τυς. Κοστοπράβ
«Λαμπός».

Θα μας κατιγορίσουνε μερική, ότι μέσα στις «Φλογομινίτρες σπίθες» υπάρχουνε
έργα αδύνατα, φτοχά κι' «ανάκσια προσοχίς». Ι ζίντροφι αφτί δε θάχυνε πέρα
για πέρα δίκιο. Το σοστό ίνε ότι μερικά έργα νεαρό πιτόν-μας κε σιγραφιάδων
καθιστερόνε πολί κε στην τέχνη κε στην έμπνευσι, μα πάλι έχυνε κε τότε
τιν ακσία-τους, γιατί θγένυνε από νεαρός ζιντρόφους, από πεδιά, που τα θίδακε
μόνο ι στενή περικιχλοσιά τυ χοριού-τους, μα πύνε εμπσιχομένα μ' αρκετό
ζίλο για τιν τέχνη, που βρίσκυντε πια σ' ένα προτσέσο εκσέλικσις κε που σε
κοντινό μέλο μας ιπόσχυντε δυνατί, πλύσια κε με τέχνη παραγογί.

Δόσαμε, δίπλα στι ντόπια διάλεχτο, αρκετό ιλικό σε ζοντανί σοβιετικί
διμοτικί γλώσα, γιατί ίμαστε πιζμένοι, ότι μόνο με το μπάσιμο μέσα στις μάζες
μιας πλύσιας σοβιετικίς ελινικίς γλώσας, (που νάνε κσετίλιγμα το ντόπιο διαλέχτον
προς τι γλώσα τυ ελινικό προλεταριάτυ τις Ελλάδας κε τον άλλον καπιταλι-
στικό χορόν κε που νάνε πλυτιζμένοι με σοβιετικό περιεχόμενο, γλώσας που να
μπορί να εκφράζι τιν πλύσια ένα τυ σοσιαλιστικόν-μας χτίσιμου), θα μπορέσουμε
πραγματικά να διαπεδαγογίουμε κε να οδιγίουμε σ' ένα ανότερο επιπεδο ανά-
πτικσις τις εργαζόμενες μάζες, πάνο στι θάσι τις ανικοδόμισις τις σοσιαλιστικίς-μας
κινονίας.

Βγάζοντας ζίμερα τις «Φλογομινίτρες σπίθες», παρ' όλες τις έλιπσες,
που μπορί νάχι ι πρότι προσπάθια, ίμαστε μπολσεβίικα πιζμένοι, πως αποτε-
λόνε τι θάσι ενός δυνατό, γερό διμιουργίματος τυ νεαρό ελινικό προλεταριάτυ
κε τον ελίνον κολχόζνικον, διμιουργίματος, που ασφαλός θα σταθί όπλο γερό
στο μέτοπο τις κικοδόμισις μιας κουλτόρας, εθνικίς στι φόρμα κε προλετάρικις
στο περιεχόμενο, κουλτόρας, που ν' ανταποκρίνετε στα μεγάλα προβλήματα, που
θάζι μπροστά-μας το χτίσιμο τις δίχως τάκσες σοσιαλιστικίς κινονίας.

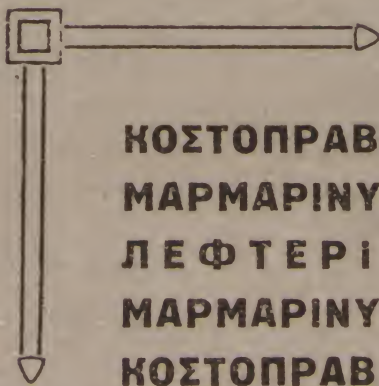
Α. ΛΕΟ.

Μαριόπολι 15 τυ Φλεβάρη 1933.

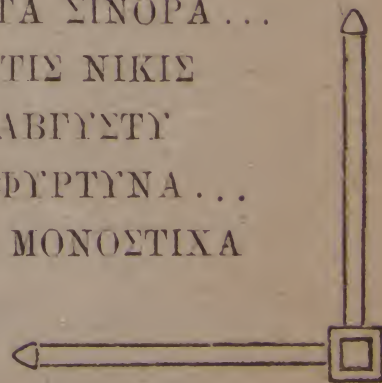
Ο ΑΓΟΝΑΣ ΤΥ

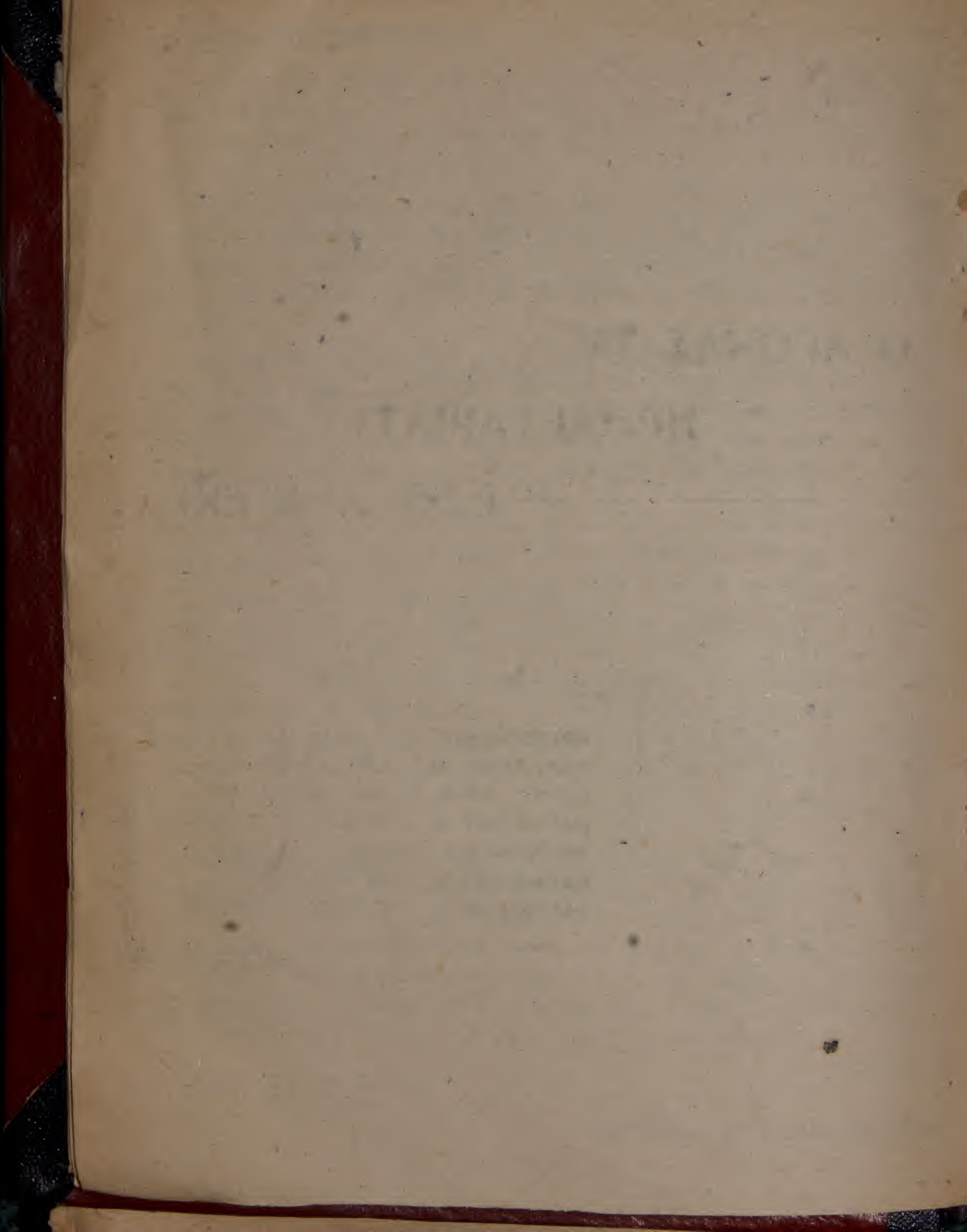
ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΤΥ

ΕΔΘ ... Κ' ΕΚΙ ...

ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ Γ. — Ο ΛΕΝΙΝ ΖΕ
ΜΑΡΜΑΡΙΝΥ Α. — Ι ΜΑΖΑ ΝΙΚΑΙ
ΛΕΦΤΕΡΙ Λ. — ΠΕΡΑ ΑΠΤΑ ΣΙΝΟΡΑ ...
ΜΑΡΜΑΡΙΝΥ Α. — ΤΟ ΚΙΜΑ ΤΙΣ ΝΙΚΙΣ
ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ Γ. — ΣΤΙΝ 1-το ΔΒΓΥΣΤΥ
ΜΑΡΜΑΡΙΝΥ Α. — ΑΚΥΣ ΤΙ ΦΥΡΤΥΝΑ ...
ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ Γ. — ΕΠΙΚΕΡΑ ΜΟΝΟΣΤΙΧΑ

Ο ΛΕΝΙΝ ΖΙ!

Μάθρο στζαδ
 πας το ντυνά ιπλόθιν.
 Στζόπακσιν τον πάτο
 μάθρο στζαδ . . .
 Τοτ' πες ένα μέρα
 ορφανόθιν
 Τα εκατομίρια
 δουλεφτάδ!
 Τις δεν κσερ
 για ζμόνσιν
 τὸ τνι μέρα
 Δουλεφτάδ,
 εργάτι κε χυριάτ;
 Τυγς καρδίς
 δε στάθιν,
 τυγς τα εστέρια
 Ενα τνα
 δε χάσαν το χυβάτ:!
 Ζβίχτιν Λένινς . . .
 Ιόχ!
 Απο εν πζέμα!
 Τις πιστέθ τυ άτχυ τυ χαμπάρ;
 Ιόχσαμ, λετ,
 Ιλίτζ ζεστό το έμα
 Σ' πάρτιας
 τ' καρδία
 δε χτιπά;
 Ζερ—ατί,
 πυ σφιγ τον κόζμο πίνα,
 πυ γαρίπ
 πλιθένι γιαν-το χυμ, —

Σ' Γερμανία,
 'Γντια,
 στιν Κίνα
 Μις
 τακάτ τα λόια
 δε γρικύμ;
 Τις μετρά το προλεταριάτο;
 Ζερ μετράς τυ χώρα κε χαλίτζ;
 Δεν εν τίτχο τὸπο
 πας-τον πάτο
 Πυ εργάτ
 δε κζέρνι
 τον Ιλίτζ!
 Λένινς—ζι!
 Κολχόζνικος — χυριάτις
 Κζέρ τυ:
 Λένινς
 αχ τα μας δε θάν!
 Πάντα
 τζυνοριύτ κολχόζνι πάτος
 Πυ δουλέθ τυ Λένινςκι κομπάν!
 Λένινς—ζι!
 Εργατικί τ' καρδία
 Ζερ να ορφανύτε γιανκιτέν;
 Τις δε κζέρτο:
 Λένινςκι τ' φοτία
 τζέιτ.
 πες κάθα
 ντόμνα κε μαρτέν!
 'Όσπυ κλοθ στον ήλιο λόρια πάτος,
 Μις τι θα να ήμπετε χοριζμέν!
 'Όσπυ ζι
 το προλεταριάτο, —
 Λένινς —
 'δεν πυθέν!!!

Σιντρίπστε

το κράτος το νκλομπ,

τις κλεψιάς

Στι μάχι τραβάτε!

Το Σμόλνι προστάζει—

ο Λένιν,

ο Στάλιν.

Εμπρός

με καρδιά!

Εκδίκιζε θέλι το έμα,

φονάζι . . .

Μπροστά στα λιοντάρια

ορμάτε πεδιά!

Εσί,

γιατί στέκις;

Δεν έχις φισέκια;

—Τα δόντια γερά 'νε,

γερί : γροθιά!

Εκί . . .

πολεμόντας θα πάρις ντυφέκια

Εκί . .

μες' στι φλόγα θα θρις τα σπαθιά . . .

Κατάρια σε κίνον,

που τ'ότι τιν όρα

δε θέλι ν' αφίσι γλικές ανακαλιές!

Προδότες

κσεγ'όνε τ' αδέρφια στι μπόρα,

μπαμπέσιδες

χόνουντε μες' στις φολιές.

Αχός τιν αντάρια;

—Μπυ-μπυ-υ! . . .

θζζ . . .

θζζ . . .

τραχ!

τραχ!

'Ει, γύρια-α!

Μπροστά, παλικάρια, μπροστά!

Α-λα-λα! . . .

Τρα-τα-τα, τρα-τα-τα.

Μπου-ου! . . .

θρρρ . . .

τραχ!

Χτιπάτε,

θαράτε! . . .

Μπου-μπου! . . .

Τρα-τα-τα . . .

Ι φλόγες

σα φίδια τι νύχτα ανακαλιάζουν.

Λεθόντικα

χάμο πεζμένα κορμιά . . .

Τα θόλια—χαλάει . . .

Ι σκίλι λισιάζουν,

μα σπάσανε,

πάνε τα δόντια-τους πια . . .

.

Ι μάζα νικάει!

Ροζιάρικα χέρια

ιρίνι,

χοράφια,

πσομί,

λεφτεριά

σε μάχι σκλιρί τα κερδιάζουν

ακέρια.

Κατάχτισαν πόρνους,

καμίνια,

χοριά.

Δικά-μας ίν' όλα!

Μονάχα δικά-μας!

Δικιά-μας ι χώρα,

που πάει μπροστά!

Δικό-μας το Κόμα!
Βαθιά στην καρδιά-μας
το Λένιν
φιλάγουμε πάντα πιστά . . .

Περάσανε χρόνια . . .

Εδώ . . .

Δυεπροστράι,

Κυζιμέτσκα,

Αζοφρετάλι

φοντόνυ,

θροντόν!

Εκί . . .

Μόρνκαν,

Ντέτερντινκ,

Λόιντ,

Ντετρούι

σαπίζονε,

ζθίνον,

στο δούγκο θυτόν . . .

Το τρένο-μας τρέχι,

πετάι με φόρα,

περνάι σταθμός

κι' όλο πάι μ' ορμί.

Νά έφτασε,

έρθε,

σιρένι ι όρα

στην πρότι

νιχόντας

να μπόιμε γραμί . . .

Ατμό στο καζάνι!

Τι φλόγα φιλάχστε!

Νά

φένετε πια καθαρά ο σταθμός . . .

Γλιχά κσιμερόνι . . .

Μπροστά-σας κιτάχστε!

Προβάλι

ο νέος ο κόσμος λαμπρός . . .

.

Ανρί,

Κόστα,

Φρίντριχ,

Βυ-Δινκ,

Μουχαμέτι

το άστρο κιτάτε,

που φένη πιλά . . .

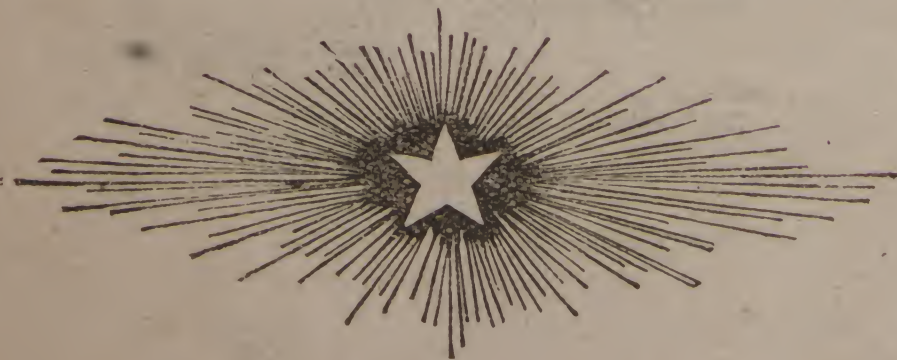
Τι στρατά σας δίχνι!

Κιπνίστε!

Ιγέτι το Κόμα-σας θάλτε,

τραβάτε μπροστά! . . .

Μαριόπολι 7-ΧΙ-32.

ΠΕΡΑ ΑΠΤΑ ΣΙΝΟΡΑ...

ΓΙΟΡΤΑΖΥΜΕ, ΑΓΟΝΙΖΟΜΑΣΤΕ

... Κίνο το θράδι ι προκίρικες πέσανε σα θροχί. Παντό — στο δρόμο, στη φάμπρικα, στο εργοστάσιο, κάτω απτον πάνκο τις θυλιάς, κάτω απτο σφίρι, το εργαλίο, στο σχολιό, στο γραφίο — πλιμίρα ι προκίρικες.

Ι αστινομία λίσακζε απτο κακό-τις. Βάλτικε όλι σε κίνισι. Έπρεπε με κάθε θισία να μαζεφτόνε αφτά τα «καταραμένα χαρτιά τις Μόσχας», έπρεπε να καθαριστί ο τόπος, να θρεθόνε ι ένοχι!

Μα ι προλετάρυ πέρανε μιρυδιά. Κεέραμε απτα τέτια. Ι προκίρικε πύπεφτε στα χέρια ενός διαθαζότανε από όεκα. Τι διαθάζαμε κε τι μεταθιθάζαμε από χέρι σε χέρι. Τι διαθάζαμε με λαχτάρα, μ' ενθουσιαζμό. Μέσα στις λίγες φλογερές γραμές-τις θλέπαμε ζοντανί, ολοκόκινι να κσεπιθάι τιν επανάστασι.

Βλέπαμε το ρόσο προλετάρυο να κσεσικόνετε ενάντια στο λιστι — καπιταλιστί, ενάντια στον τσάρο, το μυζίκο τις απέραντις Ροσίας να κσεσικόνετε πάνο στον τσιφλικά, ν' αρπάζι τι γι στα χέρια-τυ. Βλέπαμε μάχες, έματα, παραζάλες, νίκες, θρίαμβο... Ι μάζα νικάι. Τσακίζοντε ι οχτρί.

Βλέπαμε τι λίσα τις πανκόζμιας μπουρζουαζίας. Ι μπουρζουάδες όλον το χορόν τρίζονε τα δόντια-τυς, γιατί σιντελίτε το ιροικό, νικιφόρο, μεγαλόπρεπο σοσιαλιστικό χτίσιμο. Βλέπαμε το λέρτερο πια μυζίκο να καλιεργί το κολεχτιδικό χοράφι με τράκτορ, μ' αγροτικές μηχανές. Στο εργοστάσιο ι ζοί θράζι. Ι στρατιές τον υντάρικον εχτελόνε τα θστρέτσκι. Πσιλά τα τέμπα τις σοσιαλιστικίς ανικοδόμισις. Αθάζι το πρόσοπο τις απέραντις χώρας το σοβιέτ. Νέα ζοί προθάλι. Ο οχτρός πιότερο τρίζι τα δόντια-τα. Λίσάι. Ετιμάζι επίθεσι.

Κε μιθύζε ακόμα το χαρτί, μιθύζε, καλύζε σε προσοχί: «Προλετάρυ όλυ το κόζμυ υπερασπίστε τι μαχιτικί μπριγάδα τις πανκόζμιας επανάστασις!»

* * *

Θ' άκσιζε ασφαλός να κατεθύμέ τι μέρα ετότι στις δρόμυς, να γιορτάζουμε με το λέρτερο ρόσο εργάτι κι' αγρότι, να δίκσυμε τιν αγάπι-μας, να δόσυμε τον όρκο-μας, πος θα σταθόμε πάντα πιστί υπερασπιστές τις προλετάρικίς-μας πατρίδας, να κσεφίκσυμε πιότερο τις

γραμές-μας, να παλέψουμε διαδιλόνοντας,
πως κ' εμείς θα τραβήξουμε στον ίδιο
δρόμο.

* * *

Κσιμέροσε ι μέρα τις επανάστασις—
ι μέρα το γιορταζμό, μα κε το αγόνα.

Ι πάλι ίνε γιομάτι από ένοπλες δί-
ναμες. Το φάσμα το κομμουνισμό τρομάζει
τι μπυρξοαζία. — Ι ΕΣΣΔ φοτίζει το
δρόμο.—Κινητοπί λιπόν τις δίναμές-τις.

Μα ι προλετάρι δεν κλονίζοντε.
'Ινε αποφασίζόμενι να γιορτάσουνε, ν' αγο-
νιστόνε, να κατεβόνε στις δρόμους. Δεν
κερδίζετε ι λεφτεριά δίχως πάλι, δίχως έμα.

Τραθάμε κατά ομάδες στον τόπο τις
σινκέντροσις. Τα όργανα τις αστινομίας
μας διαλύονε, μας χτιπάνε, μα εμείς
πάλι μαζεβύμαστε, τραθάμε ένας - ένας
ίτε διο - διο κι πω μας έλεγε το «κατα-
ραμένο χαρτί», εκί πω μας καλόςε ι
κοματικί οργάνοσι.

* * *

Ι μάζα τριγιρίζει ένα πρόχιρο δίμα.
Στα πρόσοπα ολονόν-μας λάμπι ι χαρά,
ο ενθουσιαζμός... 'Ένας λεθέντις εργάτις
ανεθένι στο δίμα. Σιχόνι πσιλά τι γροθιά-τω.
Τα λόγια-τω απλά, μα... γιομάτα φοτιά.
Ι σπίθες, πω θγένυνε απτο στόμα-τω,
ανάθυνε ολόγισρα μια πιρκαγιά. Κάθε το
λόγο ι μάζα τον κάνι δικό-τις.

Μιλάι . . . για τι ροσικί επανάστασι,
για τι στράτα το Λένιν. Καλί ε' αγόνα.
Το . . . «Εμπρός τις γις ι κολαζόμενι»
εκεπάζει τα τελεφετέα λόγια-τω.

* * *

'Ένα λισταζμένο σκιλολόι κσεφίτρονι
απτιν άκρι το δρόμου. Πλακόςανε τα
ένοπλα σκιλιά. Ορμάνε. Βαράνε. Ιπο-
κόπανι, πιστολιές, φοτιά, θόλια . . .

Ι μάζα άοπλι αμίνετε, επιτίθετε,
χτιπάι με πέτρες, με κσίλα, μ' ότι
θρίκι μπροστά-τις.

* * *

Το ντυφίκι, ι ένοπλι δίναμι, ο μα-
τουθαμένος φασίζμός «θριάμβεπσε», «νί-
κισε»! . . . Κάμπος ι πλιγομένι . . .
ένας νεκρός . . . γιομάτι έμα ι δρόμοι.

Το τίμιο έμα τις εργατιάς χίθινε
πάλι. Μα πάνο σε τότο το έμα όόσα-
με τον όρκο-μας. «Νίκισε» ακόμη μια
φορά ο οχτρός μια «δοκσαζόμενι νίκι» . .

Μα ο προλετάριος —ετύτος ο γίγαντας,
ο αγωνιστίς το δρόμου εφίνκι πιότερο το
γροθιά-τω, πικνόνι πιότερο τις γραμές-
τω ίστερα από κάθε τέτια «νίκι» το
οχτρώ.

Δεν ίνε μακριά ι τελιοτικί νίκι,
δικιά-μας νίκι, ι προλετάρικι νίκι. Ι
στράτα πύθικσε ο Λένιν, μέσα απτι
οπία διαθένυνε νικιφόρα τα εκατομίρις
τον προλετάριον τις χόρας το Σοβιέ
ίνε ολόφοτι.

Ι δίναμες τις επανάστασις σισφίνκοντε
Το προλεταριάτο πικνόνι τις γραμές-τω
Σιμένι ι αποφασιστικί μάγι!

ΤΟ ΚΙΜΑ ΤΙΣ ΝΙΚΙΣ...

I

Φιζύσε άγριος θοριάς
κε πέφτανε τα χιόνια.
Με χτίπο πάντα τις καρδιάς
περνύσανε τα χρόνια.

Σχοτάδι — πίσσα, σινεφιά
μας πλάκωνε εόνια.
Για μάς δε χτίζανε φολιά
ι πέρδικες, τ' αιθόνια...

Για μάς ο νχιόνις στο κλαρί
τι μίρα-μας θρινύσε.
Για το δρεπάνι, το σφιρί
πικρά μιρολογύσε...

Τι γι, τος τόνους, το πσομί,
τα πλύτι, τα παλάτια
τα κλέφτανε κάθε στιγμή
τ' αχόρταγα τα μάτια...

Για μάς — ι γόιμνια, ι πλιγές,
το κνότο, ι κρεμάλα.
Για κίνος — ι ζεστές φολιές
κε τυ πολιό το γάλα...

Το έμα πότιζε τι γι.
Μας βίζεναν ι θδέλες.
Αντιλάλύσαν στεναγμί
στις δόλιες χαμοκέλες.

Μας δίνανε «παριγοριά»
τα μάθρα τα κοράκια,
πως θε να δρούμε λεφτεριά
ς' ανίπαρχτα κονάκια...

Παντό τρομάρα, εριμιά,
μπουντρόμια κι' αλιζίδες,
κοράκια, φίδια, αραχνιά,
ανγάθια κε τσουνίδες...

.

II

Το δάχρυ τυ σκλάβου, ο ιδρος, το έμα
ποτάμι γενίκαν πελόριο. θαθί.

Μ' ορμί γιγαντένια κιλύζε το ρέμα.

Αφάνιζε θδέλες, μπουντρόμια, Γραφι... . .

Ιρίνι στις τρόγλες, φοτιά στα παλάτια!

Εκιάς, πυ δουλέβι θα τρώι πσομί!

Για μάς τα καρίνια, για μάς τα χοράφια

για μάς τα τραγύδια, για μάς κ' ι τιμή!

Τις μάχες ι φλόγες δεν κένε τι χόρα.

Ι πίρινι λάθα σταμάτιζε πια.

Δε θέρνι τις πίνας ι άγρια μπόρα

μετάλινες πόλις. σταρένια χοριά...

III

Σ' ατσάλι, τσιμέντο το κράτος ντιμένο

μ' αφάνταστο δρόμο ορμάι μπροστά.

Πεντάχρονο πλάνο, παντό κσακυζμένο.

το έκτο τυ κόσμου σιμέα βαστά.

Τα τράκτορ, κομπάνι τυς κάμπους-μας σκίζον.

Κολχίζια, κοφγίζια, κομόνες, σταθμί

στο κόκκινο χόμα λυλύδια ανθίζον.

Κσεχνώντε λυρίδες, πετιώντε φραγμί.

Ο ήλιος τις γνώσεις σκορπά το σκοτάδι
Γρανίτι κουλτούρας ! μάζες μαςών.
Με πάθος, με δίψα ορμών στο πιγάδι
αχόρταγα τέχνις νερό για να πιουν.

Δεν κίτουντε τόρα κορμιά ματομένα.
Τα όρνια δε σκίζον δουλέφτρες καρδιές.
Τα έθνη τις χόρας μαζί ενομένα.
τα μέταλο λιόνων, μαζέβουν σοδιές.

Ίσιλά τι σιμέα τις πάλις — το πλάνο!
Μπριγάδες, ριχτίτε στις πρότες γραμές!
Τα πέντε σε τέσερα! Όλι απάνο!
Παλέπστε. μεγάλες να γίνων δουλιές!

Σε χέρια ατσαλένια κρατά το τιμόνι
το κόμα τυ Λένιν. Καράδι γερό
τα χίματα σκίζει . . . Η όρα σιμόνι
σε νίκις να μπόμε λιμάνι λαμπρό . . .
.

IV

Το μπαρòτι κσερό στα φισέκια!
Το σπαθι κοφτερό. τα ντυφέκια
δουλεφτάδες σφιχτά να βαστάτε! . . .
Ο εχτρός ετιμάζει σφαγι.
Αλιζίδες, παλάτια χτιπάτε,
προλετάρι. ε' όλι τι γι!

Το ποτάμι κε κι θσ κιλίσι
γιγαντένιο. Κε κι θ' αφανίσι
— ίρθ' ι όρα. φυσκόνι το κίμα —
τα μπουντρούμια. τις θδέλες. Γραφι.
Προλετάρι. σιάπστε το μνίμα
ο εχτρός-μας γοργά να ταφί! . . .

Μαριόπολι. Νοέβρις 1931.

ΣΤΙΝ 1^{ΤΗ} ΑΒΓΥΣΤΥ

Τραγμέν ασ' ίμιτς κάθε μέρα
να θγένουμ πάλι στο ποχότ.
Τ' στερνό το χρόνο στον αγέρα
παντώ-πα μίρκσιν το μπαρότ.

Εχί, — πυ ίλιος ινισκάτε,
εχί, — πυ ίλιος βασιλέθ, —
καπιταλίστις δεν κιμάτε,
ντυσζμάνος πάλι χαραχλέθ!

Τα όλίς στιν Φράντσια, στιν Κίνα
διχνίζνι ίσα κε σοστά,
ντυσζμάν τυ τμάχκνι μίνα σ' μίνα
να θγένουν πάνο-μας ζμιχτά!

Πεσιρσέτ! Κοτνίζι όλος πάτος
το έμα πάνο παλ' αν σταζ.
Επαναστατικός εργάτις
γίριζ το φρόντ χαρτσò στα σας.

Στιν πρότο 'Αβγυστο τιν μέρα
τος φέτος θγένι στο ποχότ.
Καλά το κσέρι — στον αγέρα
βαρέα μίρκσεν το μπαρότ.

Ζμιχτέτ εργατικί τα γράδες
γιαν ανικσκέσσα τα νερά!
Εχί, πυ χτίζυν μπαρικάδες —
ι ρεβολιούτσια εν ζμα!

ΑΚΥΣ ΤΙ ΦΥΡΤΥΝΑ; — ΘΕΡΙΕΒΙ, ΒΟΝΚΑ!...

Τραγῳδία.

Λυλῦδία.

Σιμέες.

Πλακάτες.

Ἰ ὁρόμι γιοράτι.

Χαρές.

Μυσιλί.

Ατέλιοτο κίμα περνόν ἰ εργάτες.

Στον κάμπο γιορτάζουν

παντό χορικό.

Περίφανα λόγια αχόν στον αγέρα.

Αντρίκια,

μεγάλα,

καφτά,

χιπιπιά.

Κενόργιος ορίζοντες

τῶτι τι μέρα,

κενόργιος θριάμβους ἰ χόρα ζιτά.

Εργάτες,

αγρότες,

μαζί ενομένοι

με άμιλα,

πίζμα,

ορμί

πολεμόν.

Στο χτίσιμο ὅλι με πάθος πεζμένοι,

Λονδῖνα, Ἰόρκες,

για θίες,

κζεπερνόν!...

Σα γίγαντας κάθε στιγμή μεγαλώνι
το κράτος το κόπυ,
γοργά προγορί.
Τ' ατσάλινο κράτος γερά δυναμόνι.
Τι νίκι.

τι δόκσα
ειμά-τυ θορί
Γ κρίσι
τις χόρες το πλύτυ μασιτίσι.
Πινόν ι εργάτες...
Δεν έχον δουλιά...
Βυτόνε στο θύροκο...
Χτικιό τυς σαπίσι...
Στυς δρόμους τυς ρίχων σα νάνε σικιλιά!...
Ο θύρδουλας πέφτι!...
Τα θόλια σφιρίζουν!...
Το έμα—ποτάμι ποτίσι τι γι...
Φασίστες-φονιάδες

το χάρο σκορπίζον...
Τιν Πρότι το Μάι
γιορτάζουν κε κι! .
Τα θρόμικα χέρια ταχιά θα κοπόνε
Αχύς τι φορτίνα;
— Θεριέδι,

θονκά!...
Στα πέντε τα έκτα
κε κι θε να διύνε
το χέρι το σκλάβου σχτρύς να νικά...
Εργάτες!

Κολχόζια!
Ποτέ μιν κσεχνάτε
τ' αδέρφια-μας, πύνε στι μάθρι σκλαβιά.
Στιν κρίσιμι μάχι να μπόμε ελάτε!
Ζοί ν' αποχτίσουν,
πσομί,
λεφτεριά!

ΕΠΙΚΕΡΑ ΜΟΝΟΣΤΙΧΑ

ΤΥ ΦΛΟΓΑ ΤΙ' ΑΛΟ ΑΛΥΒΛΕΒ!

Το 19 Νάνκινγκ τ' στρατό δεν έκαμιν-το χαίλ να κρύχτιν κατά Κινέζικο Κόκκινο Στρατό με γιαγαλάισιν. 100 σαλντάτ τινά εκόθ αν χαρσσύ στο βλάστ ίνε σκοτομέν με 8000 σαλντάτ ομπέζορύζεσι.

(«Κομμουνίστ» αςτο 15/IX—32 χρ.)

Τις φίλαιν ατίτκν δλία!
Ζμπδάζ Τζαν-Κάι-ΣΣις να γιαγαλέθ.
Χαρσσύ-χαρσσύ αν φερς τ' φωτία,
Τυ φλόγα τι' άλο αλυβλέθ!

ΕΡΚΕΤΕ ΟΡΑ...

Στο Μπογέμια (ΤζεχοΣλοβάκια)
ασα 29 ντόμνες θυλέθ αλάι... 1!

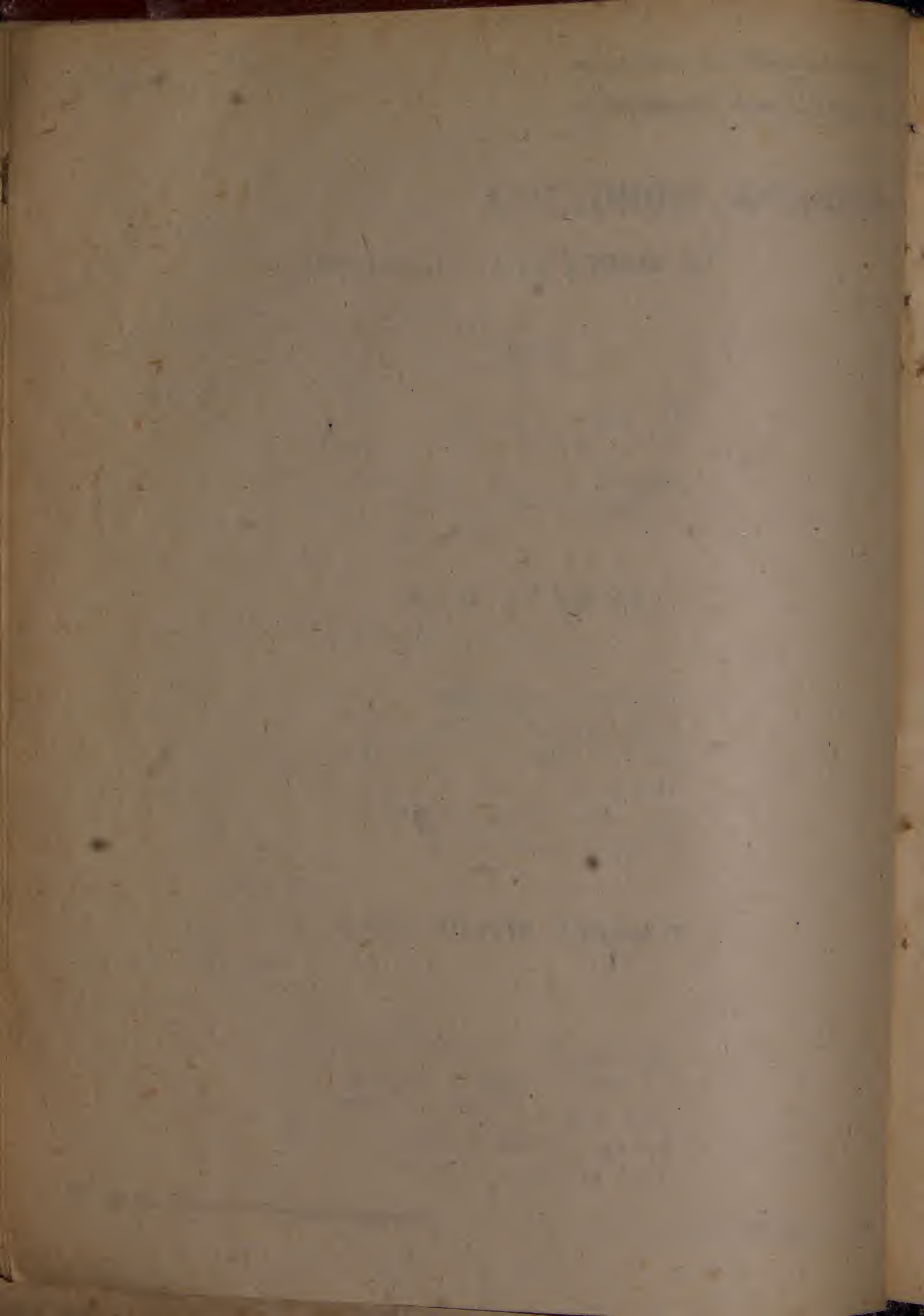
Τα ντόμνις στίκνι κρία.
Τ' μπουρζουαζία γλίτομα χαντρεθ.
Καλά τυ κσερ τ' μπουρζουαζία:
Τίλαγα εν—αν πάι τυ δλία,
Τα ντόμνις να τα τυτυςστρέθ
Τ' επαναστατικò τ' φωτία!

Τ' ΦΥΛΕΑ ΠΕΜΝΙΝ ΛΑΡΟ...

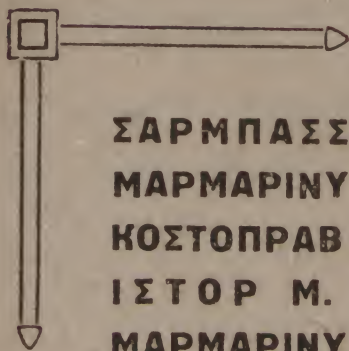
Το κομίσια δεν έκαμιν το χαίλ να χαρίξ
ζέσιμω τον Γοργύλοθ.

(«Κομμουνίστ» αςτο 12/IX-32).

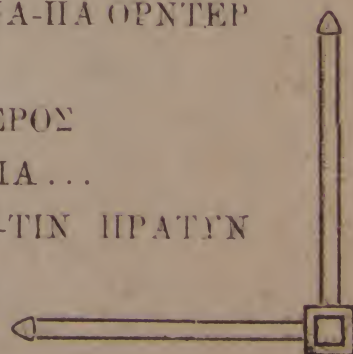
Εμ κλέγνι-τυν, εμ ζσέρνιτυ πυλί—
Το έπαθιν Γοργύλοθς τυ θιλέα.
Μπελομπαντίτι ήρέθανε σ' μαρέα.
Δεν έχνι χασιβέτ τυ πιάστιν ένα πλι,
Λαρό αν πέμνιν τυ φυλέα!

ΤΟ ΚΟΛΧΟΖΙΚΟ ΧΤΙΣΙΜΟ

- ΣΑΡΜΠΑΣΣ Α.** — ΟΛΙ ΠΕΣ Τ' ΑΡΤΕΛΙ
ΜΑΡΜΑΡΙΝΥ Α. — ΣΤΙΝ ΚΟΛΧΟΖΝΙΤΣΑ.
ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ Γ. — ΧΑΡΣΣΥ - ΧΑΡΣΣΥ.
ΙΣΤΟΡ Μ. Ν. — ΜΑΧΙΤΙΚΙ ΜΗΡΙΓΑΔΑ.
ΜΑΡΜΑΡΙΝΥ Α. — ΚΑΡΔΙΕΣ ΑΤΣΑΛΙΝΕΣ...
ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ Γ. — ΕΝΑ ΓΙΥΡΥΧ ΧΤΙΠΑΝΙΝ...
Γ Α Λ Α Β. Β. — ΚΟΚΙΝΟ ΟΜΠΟΖ.
ΚΟΦΤΙΡΥ Γ. — ΤΟΝ ΤΑΚΣΙΚΟ ΝΤΥΣΣΜΑΝΟ
ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ Γ. — «ΤΑ ΔΙΑΒΥΛΑΚΑ ΤΑ ΠΕΔΙΑ»
Σ Α Μ Α Ρ Α Θ. — Ο ΤΡΑΚΤΟΡΙΣΤΟΣ ΑΛΕΚΟΣ
ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ Γ. — ΕΝΑ ΜΙΡΑ
ΚΟΛΧΟΖΝΙΚΥ Β. — ΤΑΛΑΥΡ
ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ Γ. — ΖΕΡΝΟΥΔΟΒΙΤΕΛ
ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ Γ. — ΓΡΑΠΣΕ ΜΕΝΑ-ΠΑ ΟΡΝΤΕΡ
Κ Ο Σ Ε Γ. Ν. — ΕΝΑ ΝΙΧΤΑ
ΚΟΦΤΙΡΥ Γ. — ΠΕΡΑΣΙΝ ΚΕΡΟΣ
ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ Γ. — ΚΟΟΠΕΡΑΤΣΙΑ...
ΚΟΦΤΙΡΥ Γ. — ΠΑΣΑ ΦΤΙΑΛΙΑ-ΤΙΝ ΠΡΑΤΥΝ

Handwritten text, possibly a title or header, located at the top of the page. The text is faint and difficult to decipher.

Main body of handwritten text, consisting of several lines of cursive script. The text is very faint and illegible due to fading and the age of the paper.

ΟΛΙ ΠΕΣ Τ' ΑΡΤΕΛΙ!

Συρέφτανε πες τ' αρτέλ
Ολ' γαρίπκυ κόζμος.
Ατόρα κάμου θυλιά
Τίλογα δίχ-μας νόμος.

Τι μπικένιπσαν-το πλυσσ,
Τίνα χυλατράϊθαν γιαλτζίδια
Ατίντε τι πέλσαντε πες τ' αρτέλ
Να χαραμόννε τ' ολία.

Μις μία τι' άλο τ' πλυσσ' ε
Τιθά τς παρακαλίσομ,
Μις ατόρα λίγος πλυσσ
Τι' άλο καλά να ζίσομ!

Τα τάτις-μας υρνέφκανταν
Μέρα-νίχτα πες τ' θυλιά.
Αμα από τ' ίκσιραν-τυ
Οτ ήταν πες σκυτνία

Ας το παλέο θασιλία
Γαρίπ τραβαναν νιστκάδα,
Ατό ίτον αγ τ' ατό
Τα ολίς οτ τ' ίχαν γράδα.

Ατόρα κάμου θυλιά
Τίπος-πα τι νιάσεκυμιτε.
Μις-τον εργάτ, εργάτε-μας
Δύγνιμας τυ χράσεκυμιτε.

Ις-διχρό, άλυς-γυλφάν
Δυλέθυμ εσένκα πες το ζαν.
Τα μασσίνις τζαλέθυνε,
Τα τζαράνια υσέθυνε!

ΣΤΙΝ ΚΟΛΧΟΖΝΙΤΣΑ

Γερά σε ίχανε μπλεγμένι
μέσα στα δίχτια τις πσεφτιάς
ι μπερμπαντιές τυ τραγογένι
κε τα θανκέλια τις σκλαβιάς...

* * *

Καρπάνες, ράσα, κομπολόγια
σε ίχανε διαφεντεφτί.
Σε κίμιζαν θαθιά τα λόγια
τυ φτογογδίτι υποκριτί...

* * *

Μα κσίπνισες!...

Κε κσέσκισες
πλεμάτια κε
μαγνάδια.
Σκόρπιζες τα
σκοτάδια.
Τι λεφτεριά
κατέχτισες!

* * *

Κολχόζια τόρα οργανόνις.
Μπίκες στην πρότι τι γραμί.
Το χτίσιμό-μας δυναρόνις.
Δόξα σε ζένα κε τιμί!

* * *

Κενόργιες μάζες γινεκόνε
στα κολεχτίβια οδιγίς.
Χαλνάς τα πλάνα τον οχτρόνε
για το κομάντο, για τι γις...

* * *

Στο κόμα το
Λενινικό
τις φαλανκες
πικνόνις.
Κε στο χοριό
σαρόνις
κάθε οχτρό
κολχόζικό.

ΧΑΡΣΣΥ-ΧΑΡΣΣΥ

(ΔΙΙΓΙΜΑ)

I

Ιγνάτις ράντζει πάνω ε' γυνέα κε τζονάειν ε' Γυργόρ το κλόνια. Σμα ε' ανιχτό κλονί τ' πόρτα, — χαρσσύ στον ήλιο, — Γυργόρς τάπτάειν τσαλγύ. Ηλιος ήτιν πα το βασιλιμα τ'. Ιγνάτ τυ στζιάδ έντραμιν έμπρο, πέραειν πάνω ειν Γυργόρ κε ιπλόθιν απίεστ, πας το γλορό, τζό πιτζάν, γιανασά στα δία τζαλγυίδα.

— Καλιεπέρα, υρτάχυ!

— Καλός ήρτις, Ιγνάτ! Κάτσι, αν ήρίεσκις τζαρά!

— Ε, μπάρόχ τα γυρτζανά-μ' δεν φορένο! Ιγνάτς ντράνζειν λόρια τ', πέρην πες κυσά τέσερα τιζάτια, έβαλιν-τα εμά ε' μπόρτα, κάτσειν πάνω κε γυρβύχ πέλσειν το εσέρι τ' πες' τζόπα τ'.

— Κόμα ταπτέθεστ, μαρέ! — ήτιν ατός, — ήρταχ έκαμς το ας Στεφάνας το γλόσα κοφτέρó.

— Ησέμα δεν ήνε — γέλαειν Γυργόρς κε πεσίρειν να υστρέθ το τζαλγύ παςυ τζαλγυσάπ.

Ζαμέτ αν ήτιν-πα, τσ' ν' ήρα Ιγνάτις έβγαλιν απέσο ε' τζόπα τ' τυτινί τυ τζιζά — ένα εσαρί εσφρόμενυ εσιρδ' φόεκα.

— Κάμι τσιγάρκα!

— Φέρι, κανά ας χαραμόν!

— Τί να σε δόγυ: «ζζίλικα» υόχσαμ «τυρέτσκι»;

— Το δόις με-ατό, θαρίς μαθένο το ντάμ τ'. Δεν το κσέρο πως πίνε τ' τσιγάρκα-πα: το φτιζμα φτίς' το, το καπνό πελίσ' το κζέν, τίλογα ήτιν κάπιος, τί κόπρα πιμέν πες ετόμα ε':

Ιγνάτς χαμνογέλαειν, έφτιζειν εσκρα, εόρεπειν τα εζίλια τ' κε ίσακσειν τα μπίχια τ'.

Τρασζέα, πιχτά κε μάθρα, ατά εο μισό τιν χαντάρ απ' πάνω γιάλζαν γάλιζ κυρυνί χανάτ, απ' κάτω ήταν τσιγμένα κι εσαρέα ας' τσιγάρκι το καπνό.

— Πιάς χαρτίτς! — Ιγνάτις ήπλοειν τον Γυργόρ γιαλιστρό εσφρότσικο φίλο χαρτί αν' τα παλέα τα γράματα.

— Μαθέο το θανκέλι. (Ομορφο καπνό θγάλι. Φαραζίμ το θανκέλι εσλίπα ήτινε καπνό, το ετόπονιν τόσο ζαμάν τα μάτια-μας. Πιχτά — άντα ετέκυμ νυνίζο — θαγμάεεκυμ: τίλογα πόρναμ πίστέθαμ-τα τα εν απέσο γραμένα. Τεκμίλ ήρνιτς γιάν τα τιν τσαρταχλιότς!

— Πάλι τίπος να λείε, ει πα κανά να μι ίκεερες! Τίλογο τζαρναχλιότς; δεν νταγιάνεπειν να, μι ροτά Γοργόρς.

— Μπιρ-ζαμαντά θάριντι, ένα καθεμπιρνό μέρα πέντι-έχει τζαρταχλιότς εσρέφταν να πάγι στο θόλοστ. Το θόλοστ ήτανε, τότες ετι Χαράχλα.

Γιάν νύνησαν ατίτικο ζεσί, έβζικσαν, κάτσαν-δάθαν. Εβζσαν ε' χαραγλιότικο τιν κλισία. (Εφτά-όχτό σπία ατί μαρέα ίτυν το θόλοστ). Κρού χαρσού-τιν ένας χαραγλιότις.

— Φυχρίθ, αδό!—στέγνι-τον ατίν.

Πέρας-τυ, θυλέθι είμυρ το θόλοστ:

— Νέ, ά σις! Εεσ τεσρά είμυρ το θόλοστ να θυλέθ!

— Για τι εν για;

— Ζαρ δεν τυ ίκσιτ: Πέσαρ μανά-κα πέθανιν, είμυρ να τιν εκόν!

— Αμπρέ, κυτορό ίσταμ τζαχ αδό! Τόρα θα έρχυμιτε άθρι-πα! Νάζις το ίπεσ-μας, χαρντάςε. Λαμπός, κλόσε τ' άλγα!

Λαμπός εκλοσεν τ' άλγα κε χασιθε-τλαιμέν τζαρνταγλιότ γίρσαν πίζο. Το θόλοστ, ελμπέτ, θυλεθεν τίλογα πάντα-πα.

— Ιοχ, αλίθα ίτυν: Αμπρέ! χαχα-νίςσιντυν Γοργός.

— Για τί φαιντά έχο να σε αλτέθου;...

II

Πέσ' κονύσσανα χριμίτσαν τ' άλγα. «Χρίστος πρέπ-να ίρτιν»—νύνησιν Γοργός κε κζέν πέσιν εν κλόνια.

— Ατόρα θζέζει, είρε γόμο το σα-γά στο πιγάδ' κε τότες να ίμιτε τεκμήλ τιμαγμέν κε εμα ε' μέρα τζυναέθου.

Το ταλικέ ίτυνε ίτρο εν θζέξμο. Χρίστος θέλιασεν τ' άλογα στα ζελέικις: ίσαισιν το σαγά, κάτσιν πάσιν ταλικέ κε κζέν ασυ γιρί.

Πέσιν ευγάχ τοσ ντόκιν τ' άλγα ένα διά ζεστά θιτζείς, πέλεσεν τα ντιλπόθιατ μπόσσεκα κε ντοζντομανλάισιν λον στρα-τα στο ταραμά. Στα μιλάρια πίζο τυ αναναζμό-τ' λίγο πέφερνιν.

Ολο τ' μέρα ατός πάλι ίγιν λαχαρό-αν τον τάτατ πάσο έμπαμν στο κολχόζ. Τάτατ κόμα δεν έφταιν το χαίλ, αμα φένιν-το, άρταχ το νιάτ-τ' ζαλέφτιν.

Ατόρα Χρίστος νύνησιν το λαχίροδιμα-τιν. Ντόκιν στο νυτ τα λόγια, τα ίπεν τυν τάτατ αντα παργυρέφκανταν.

— Δεν θέλο να έχο πάνομ δέκα νικυτις—ίλειν Γοργός.

— Για ατόρα δεν ίσε γιαλτζίς;— θάλιςσιν χαρσούτ Χρίστος.

— Πος να ημ γιαλτζίς;

— Νυν καλά μία! Ολ' αντα ζμί-χταν ένα ταιρά, το θυλία τιν θραζ, πάι εμπρο λαφρά κε ένα γυρούχ, σε κε ένα-διά νυμάτ τιάλο δεν θέλυν να πάγυν αντάμα τον, μηχανέθιτ, πιμένιτ απίζο. Τις έχι το χαμπάτ: Μαναχίςας! Σις ακίχιτ το μέγα τ' στρατα κε δάιτ αντο τύροχο. Τα-κάτιν τα κοσίλικεσ αντα κυ-ρτόν τα εχτάρια, μις πας' τα κάμας τα διά εχτάρια να ταπταέφνιμιτε β μέρες. Τις ίνε σορμπατζίδ—ατίν για σις: Γο θαρ' ατίν λίγο καλά θυλέθιν αγ' τα σας. Αν δε ζαέθιτ γιαλτζίδ τον θαφτόσας-πα. — σις ίσιτε γιαλτζίδ κε κάριτ γιαλτζί λίχ ατίνοσ, τίνα δε θαρίτε κε δεν θέλετε να κάριτ.

Τίνα κάμεις ει πα γιαλτζιλίχ; Τον καπιταλιστί, τον κυλάχο, υλνός ατίνας τίνα πίνισσχαν το ιδρο-μας. Δέκα-δώδεκα χρόνος απίσο, αντα ίσιν γαρίπς, ει σκόθις αν το τυφέκι χαρσσύ-τιν. Ατίν, τίνα γίρεθαν να σε κρεμάζαν απότες, απόρα ντρανόν χαρσσύς κε εσέρνι: «ατός εν το κόμας άνθρωπος, ατός τα διά τ' αλγί τα ραίδα φέρ τα έμπρο στο όλο τυ τζζουμα-γιατ, ατά τα ραίδα ετζόπασαν ασα τόνα τυ κολχόζ, τυ σοσιαλιστικό τυ χτίσιμο. Όλι δουλεφτάδ αντα ζμίχκνι ένα τόπο, — ατός γιαγαλέθ ε' μαρέα, άμα κένους. Τεχμίλ τυ κόμας άνθρωπος εν!» Αέτς λέγνι ατίν. Εμαθις-το, τίνα κάμεις γιαλτζιλίχ, αντα εσέθς τον απλόγυς σορ-μπατζίς!

Χαρσσύ ε' τούτά Χρίστου τα λόγια, τάτα-τ' δεν ίθριν τίπως-πα να λεί, αλαί:

— Απο αντα νονίζς αέτς εν, άμα τυ-κότιν τυ κολχόζνι-το δουλία πα δεν πάι πάντα τίλογα πρέπ. Κόμα ντρανόν το. Ιγνάτς-πα όθα τραθισσκάτ, ταχάτ γαρίπς εν...

Χρίστου το νονίζμα πέραςιν πας τον Ιγνάτ, αχ' τ' ατόνα πας το αθριζνό το τζάλεμα, στερα ντόχαν στο νύ τ τα τέριατ, τίνα δάθαν στο τζόλ' να τζα-λέθουν τα κολχόζικα τα πιτζάνια.

Χρίστος νόνειν τίλογα καλό να ίτυν αν δούλεθιν ντάμα-τιν: ατός πάντα-πα αγάπανιν τυ υρταχό τυ δουλία.

Αέτς ας ένα υς άλο — Χρίστος δεν έμαθιν-το, πότε έσοςιν στο πιγάδ. Τος γιανάσσιπςιν στο πιγάδ' εσιμά, γίρςιν τα μπαλάγιατ κε πςσίρςιν να γιομόν τ' εσαχά...

Αντα έκλυσιν τος στην αθλί, άρταχ εόχναςιν. Ιγνάτς δεν ίτυν, Γοργόρς κάθιντον εσιμά στο παρασιτό, Στεφάνα γιανασσά στα μπασαμάχια τίμαζιν το τραπέζ...

III

— Κεμάσιτς κόμα: Ατόρα κςεμερεδ'! Φένκυσ πότε γενίθιν!

Χρίστος ράντςιν εκόθιν κε αχ' το τσιγαρκί το φος αγνόριςεν τον Ιγνάτ. Πέσο ανιχτό το γιαλί, απέσο, φάνιν Γοργόρ το κεφάλ.

— Σι ίςε, Ιγνάτ; Αμαν ντζουνέβουμ;

Χρίστος έντραμιν νίφτιν στο θαρέλ, εφονκίχτιν με το πυκαμσί το πςεσ, τεχμίλ γνέφςιν κε πςσίρςιν να τιμάχκιν στο θζέκςμο. Τ' άλγα εκόθιν, τάραζαν με τα μιτία τιν το πέμνιν πςεσ το κορίτα τυ πτζαν κε πυρφύταναν.

Πυ κι πυ χύλζαν τα λυχτόρια, ένα τόπο μάκρά νταγιρλάθβιν όφτιρο ταλικέ...

Μισό εσατ δεν πέραςιν — τσαλγυτζιό-μας κςέθαν ας ναθλί...

... — Ντρανάς, το πιτζάν τιν κόμα ετέκετ ατζάλεφτο! Γο ίπα-εας, τιν δεν επδάζουν! — ίπεν Γοργόρς, αντα έςυσαν στο ζαν.

Γιανασσά ετέκιντυν ένα κυςσέ κολχόζ-νι πιτζανλίχ.

— Ατίν πςεσ δάθαν ε' άλο το υτζά-στοκ. Ατό αντα το μιπιτραέθνε, θα να έρκνι αδό! γιφυρυχτά ταράχτιν πςεσ το λαχαρδί Χρίστος. Τος πίριν κε δάιν τ' άλογα πέσυ κυλάχ. — Άρταχ τεχμίλ ντόκιν φος...

Τζαλγυτζιό πεσίρσαν τζάλεψαν. Υςπυ κρέμσαν τα σιρτεζνά τα γιυλάγια, διπ-
σαζμένος ήλιος έπινιν όλυ τυ τζίχ κε
σπύδαζιν να σόνισσκεν στα σίνεφα, θα-
ρίς γίρεθεν να μλύτιντυν μέσα-τιν ασ
απλογνύτ τυ πιράδα. Τα σίνεφα στάθην
μακρί, στενό γραδά τυ ιπλόθην πας
υρανό υς' τυ σίρτ.

Μιάζιν — απίσο στο σίρτ κέιτυντυν
μέγα φωτιά, ότ' ήτανε τα σίνεφα γριντ-
ζάρκα — σαρέα, γιάν τυ κάπνό, τυ περνά
απ' πάνο στο φλόγα.

Πιρνός ήτυνε τίντζκυ, δεν σαλέφκεντυν
πέσα γιυλάγια τυ κριμιζμένυ τ' πιτζάν.
Τζαλγυτζιό μπιτράισαν απ' ένα γιυλάχ
κε πεσίρσανε απ' ένα τι' άλο.

Τ' όλια όάνιν λίγο θαρέα.

Ιγνάτις πιχτά μπράιθεν τα τσιγάρκες' τ
κε στέκιντυν μασατλάεθιν τυ τζαλγύ-τ.
Απίσοτ μαστλάιθαν Γυργόρς κε Χρίστος.
Γάλια-γάλια αιδόναναν τα τζαλγυζόδα,
θαρίς μυρλόγαναν χορταρί τ' ατζέλ . . .

Εμπρο στον Χρίστο μάθριζιν Ιγνάτ
το τζαλγυζό αν το μαντάτζκας το λα-
θιό, τυ φένιντυν ασ' το σάχκυ τ' τζόπα.

Χρίστος θαρέα πέρισσκεν, ανάσα. Τυ
πυχνιγμένυ-τ' τυ πυκάμυ εδρακζιν πάσυ
ιδρυμένυ-τ' σαρκα. 'Ασυ πύχνα κε άσυ
έθρο τυ σάρκατ πεσίρσιν να τζόζ . . .

Αντα μπιτράισαν τυ γιυλάχ κε γίρ-
σανε ακσαπίσα, Ιγνάτις ήπεν :

— Νύνισα ένα σσει κε ντόκιν στο
νύμ, αντα πέρασα ένα στυρυτζέρ πέσο
ς' Χαράχλα. Στάθα σμα στο «ποτρέμπ»
να πέρυ τυτόν . . . 'Εμπα πέσυ — κάπυσυ
κόζμος. Στυρυτζέρς, κόζμος φτιρτάρ —

συρέφκιν, ινκλενέθνε : ις' λε τ' ένα, άλυσ
τ' άλο . . . Στάθα, φυχρόμ !

— 'Ενα χρόνο — λεί ις — πιάκα τριό
εργάτυς — ρυς, να τζαλέθνι πιτζάν. Ατί-
τκο εργάτ' ήτανε, κε άρταχ ζύ στο ντυ-
νιά 60 χρόνια, δεν ήρτα ραστ ατίτκο
κόζμος. Τίλογο χυβάτ, τίλογα τζαλγυζόδα
ήγαν ! Χαιά αν όσεθιν-πα, έκυφτάν πέ-
ρισσκαν-τυ. Νύνισα νατς ντινκαέθυ.

Αντα κάτσαν συ πιρνέσσυ το φαί,
πέρυ κριφά διά σιδιρί ζιθλία κε πάγυ
τζιντύτα πέσυ πιτζάν . . .

'Εφαγαν εργάτ' — πεσίρύν τζαλέθυν.
Πρατό λόρια-λόρια, ντινκέθυ. 'Εςυσιν
ήστιν ε' από τον τόπο, πυ ήτυνε τζεντι-
μένο τυ ζιθλί. Μία τι' άλο — ντζάνκ —
σίρτεν πάσυ γιυλάχ τυ μισό τ' ζιθλί.
'Εκυψιν-τυ, κοπέκ όγλυς, διά χαπέις.
Δεν κατέσυσα να θαγμαζέσκυμ, απίσο
άλυς — ντζάνκ — μπόλεψεν τ' αλο τυ ζι-
θλί. Ενα θάγμα !

— Αμπρέ, ποσ δεν κόπις ατο τ' ν
όρα ζιθλί, κε να σι έκυφτεν εργάτι τυ
τζαλγύ. Χοριατί μας τα πσέματα κά-
πυσυ να ικσίλεθαν ! — ήπεν ις χυριάτος.
Ολ' πα χάτεψαν στο γέλυς. Γο κάτσα
πας μπρίτζκα κε όάθα . . .

IV

'Ος' πυ έςοσαν στο ταλικέ, Γυργόρς
κε Χρίστος κάπυσυ χαχανίσταν.

— Κσέρετε τι νύνισα κε ντόκιν στο
νύμ τα ζιθλία ; — ρότιζεν Ιγνάτ' ε —
Αντα έςυσαμ στο μισό τυ ζάνι μποί,
άετς θαρέα όάνιν το όλιαμ, θαρίς τζά-
λεθα τα ζιθλία ! Τι τι' άν λες πα, Γυρ-

γός, δεν φιλά τόσο τ' όλια, το κάμυρ
μης. Φόνυ κόζμος, να έρχης να μυγα-
νέβς πέσυ τζόλ, το λαφρό το όλια αντα
στέκιτ . . . Ας υλνός μπιτέρ ίμιτε, ιόχ-
σαμ, κε κάμυρ όλια χόρια. Χαμένο ζα-
μέτ . . .

Δεν κατέσειν Γυργός τίπος-πα να
λεί, Χρίστος αντα χόλκεις :

— Έρχνι, Έρχνι !

Ιγνάτις κε Γυργός έκλυσαν ντράνζαν
ς' στράτα μαρέα. Παςυ ζίρτ φάνιν το
τράκτορ, απίσο ένα ταλικέ, γιομάτο
κόζμος. Το αρτέλ ίρκεντων να τζάλεθιν
το πιτζάν-τ . . .

Συ τράκτορ τιν απίσο ίτανε τικραι-
μένα κοσίλικες Τζαλγυντζίδ μας φίλαγαν
τ' κολχόζνικ να έρχνι ζμα, άμα ατίν
στάθαν ς' απάνυ το λαν, κε πεσίρσανε
να τιμάγκνε στο τζάλεμο.

— Το λέγυ, ας κρεμίζυμ απ ένα
γυλάχ τι άλο κε στέρας κάθυμιτε συ
φάιμο, — ίπεν Γυργός. Τι λετ' εις; ρό-
τιςιν ατός τον Ιγνάτ κε τον Χρίστο.
Ιγνάτις πέραειν τα μάτζατ ασυ τράκτορ
παςυν Γυργόρ. Χαμνογέλαςιν.

— Να φλάγυμε δεν εν φαιντά, χρά-
ζετε να τζαλέθυμ αν τα ατίτκα τα τέ-
μπα κε «ατίν» δεν να μας ζόνυν απίσο.
Αμα αν ίρκανταν αδό κανά τρία μέρις
στέρα να ίτυνε πολά καλύτερο. Ατόρα
ίρτανε — τεκμήιλ κόπιν το ιεστάχυρ να
τζαλέθυ αντο τζαλγύ, γιανασσάρ αντα
χιπύν τα κοσίλικες.

— Ος' ατόρα τ' αρτέλ κε εις ίσνετς
γιάν τα τίντε κυρεσστζίδ, τίνα γίρεθαν
να ντικέφκανταν πιρναμί θγένι στο κυ-
ρέεσ. Σίμυρ ίρτεν ραστ, στάθιτ χαρσσύ-
χαρσσύ. Μία τις νικά :

— Αότυ καλά ίπεστο : «χαρσσύ-χα-
ρσσύ». Ζερ μης παρύμ να θάλυμ χαρ-
σσύ-τίν ! Αν τι δόγκυμιτε στο πλεν ! —
χυραταλάςιν Ιγνάτις.

Γυργός δεν ίπεν τίποτυπα πας Ιγνάτ
τα λόια , ταχάτ έμαθιντο. Ιγνάτις το
ίπεντα ασιλετέν, τι εν να το μαθέν τι
νυνίζ ατός, Γυργός, πας' ατότο τ' όλια.
Αντα-τό ντάμα, Γυργός έμαθιντο, Ιγ-
νάτις το έκλυςιν τ' νυνίζματ.

Απλόγυτ Γυργός-πα πιγτά ντράνανιν
ατί μαρέα, πυ υιντραίθαν κολχόζνικ
απίσο συ τράκτορ τρία κοσίλικες, κε κρι-
φά νυνίζιν απέσυτ : «κάπυσα κιλά μα-
ρέις πα έσσ το κολχόζνικο τ' όλια !»

— Πεσίρυμε :

— Αιντα !

— Χρίστο, ζίρι ένα τυα πότικζε τ'
άλογα !

Ιγνάτις κε Γυργός πεσίρσαν κε-
νύριο γυλάχ, Χρίστος πίρεν ας μπρίτ-
ζκα πάνυ ένα χανιάρ κε καντέιν πεσυ
γυλάχ. Τ' άλγα κάπυσε αθλάχ στέκαν-
ταν κε «θίμιαζαν». Χρίστος ίρτεν ζμα,
έλςιν τα πέδικλα — τιν, έδιςεν τ' άλγα
γιανασσά-γιανασσά, κάτςιν πασυ τυρύ κε
δάιν λον το γυλάχ συ πιγάδ να πυτίζ
τ' άλγατ.

Στο γιριστί, Χρίστος ίκσενε τραγόδιμο.
Ατό τραγόδαναν κε δάναν εν πιγάδ τα
κυρίτζα. Μέσα-τιν Χρίστος αγνόρισιν
Τζουμπρανίτς Βάριαν του νταύσσ, του αί-
δονανιν πέσο τιμίζκο τ' αέρα.

Ιγνάτς, αντα πσιρίσαν τραγόδσαν τα
κυρίτζα, στάθιν να μασατλέβ του τζαλ-
γούτ, ταχάτ δεν ίτυνε τιμπόγκου.

Τος μασατλάεβιν κε φυκράτιντον :

Οτ δουλέβις μαναχός
ζένα γο τι θέλυσι.

Φέντιας γράφιν εν κολχόζ,
τος του τράκτορ ζέλυσιν !

— Βάρια, μία κανά ζσένκου !

Γρικίθιν «ζσένκου» οντραμά :

Τ' άλλο ζάβατο Μαρόβια
ζα φοτίζσα να θρισσκάτ.

Νίχτα έπισιν λυχόζα,
Πόπσα φένκουζ γινισσκάτ !

Τ' άλλο πα δεν ίτυνε χασιβετλιόκο ;

Νίχτα ζσζόπακσιν τον πάτο
Αντ' μαίρο του πωσσό.

Δεν κσεχάν του ζιτταλίχ-μας:
Φερ-μας παλ χαρσσό-χαρσσό !

Τα οντραμαίδα δεν ίχανε μπίτιμα.

Φανιν, αλ κενόριου φένκουζ,
κρέμιτ' γιάντου θιριστέρ.

τις νυνίζ τα θιριστέρια
αζα τράκτορια-μας ζτερ !

Ντρα, γαρίπ, να μι θελιάχκες
Πεζ' κυλάκικο του δίχτ.

Σον' φυκράς του κότ του πσέμα,
Πεζ' αρτέλ-μας έλα ζμιχτ !

Τα ζτερνά τα λόγια ζόρλεν έζυσαν
στον Χρίστο. ταχάτ τα κυρίτζα ίρτανε
κάπουζο ζμα. Χάλις ατό τιν όρα νταγιρ-
λάισαν πιχτά-πιχτά τα κοσίλκες. Του
τράκτορ αντα κοσίλκες ντόκιν πέσο
πτζανλίχ κε θάνιν λόντου μεζζά. Απίζουτ
γίςπριζιν πλατί τζαλεμένο ζαν, αντα
τρία γράδες μπασίμια . . .

— Ας χαθί πίσο ! Κόπα κε ζκυτόθα !

— ίπιν Ιγνάτς άντα μπιτράισαν του γιου-
λάχ κε γίρζαν ζτα κάτο του λαν να
κάθνε ζτου πιρνέσσου του φαί. Ζεζτό ίλιος
ζικόθιν πσιλά. Ανεμος κόπιν τεκμίλ. Του
τζόλ μιάζιν πιρουμενο φύρνο.

— Να μι θρέζς, ντρανα ζι... έκλυσιν
ζον Ιγνάτ Γυργόρς.

Δίτιν μία ζίκυζαν τα φτιάλια-τιν ζον
υρανό, που ίζπριζαν τοπς-τοπς μικρά
φτινά ζίνεφα. Απάνο ζου ζιρτ ένα ζίνεφο
του ίτυνε, κόμα τιεν, μικρό κε φτινό
γιαν τ' άλα, όζου πέρανιν όρα—τόζου
μεγάλιν, θαρίς κανίς μλόθιν απίζου κε
φόςκυνεν-του. Χάλις πυχνιζμένο γρινζό
παμπάτζ κρέμαν-ταν τα κόκκα-τ' τα
γιαγάδα . . .

— Πέμιν άλαι να θρέζς, —δοκζαζια,
γλίτουζαμ ! — γέλασιν Ιγνάτς. — Ντρανάς,
ατιν «κοπέκ-ογλάρ,» άρταχ μπιτράισαν
τ' ένα τ' γράδα κε πσιρίσαν τ' άλλο !
Διαβουλικά τέχνα !

Κολχόζνικι, ζαί-πα, δεν πατζαρίχκαν-
ταν. Απίζου ζτου τράκτορ πεδία κε κυρί-
τζα θλιζισκαν τζαράνια, τιρνάιβαν. Τ'
δλία τιν ίτυν τζάλκου, λαφρό, ζσένκου κε
τιμίζκο. Πιχτά γρικισσκάτιντον μέσα ζτα
τζαράνια Τζουμπρανίτς Βάριαν του νταύσσ.

Μπριγαδέρ-τιν — κορσομόλετς Παθλύ-
σας — ίτυνε στα κάτο τυ λάν, τζαλγυ-
ντζζίδ αντα σίμυσανε σμα συ ταλικέ.

— Καλιμέρα! Κάπυσο ώρα φλάγυ-
σας! — σα μακρά χύλικισιν Παθλύσας
χαρσσύ-τιν.

— Γάχα Ιγνάτ! Φέρατ-με, αν έςς
τζαρά, κανά τζιγάρκα! Μπιτράισεν ατός
τ' λαχαρντίτ, άντα ίρτανε Γυργόρς κε
Ιγνάτς σμά συ ταλικέ.

— Καλοσίρτες, παλίκαρο! Τζιγάρκα
ιρέθς; Ιγνάτς έβαλιν τυ τζαλγύτ απκάτο
συ ταλικέ πέσυ στζαδ κε έθγαλιν τυ
τζισάτ.

Οστυ έφταγαν τζιγάρκα Παθλύσας
κε Ιγνάτς, — Γυργόρς έλσιν τυ ντυθρά
αντύ πσομί κε φτιόρυσιν πέσυ πνάτζ
μαντζίρα.

— Κατςέτ, ας τρόγυμ! Ιγνάτ, Παθ-
λύσσα, Χρίστο!

— Ιδγ, ναζίτ! ίπεν Παθλύσας, —
Γο ζμπυδάζο! Τζιρός πυρί να θρέσσ!
Να πάγο να στέγνυ υλνός-πα συ βάλεμο
τα τζαράνια — στέρας τινέδουμτα Αν
σον στα τó να χαραμύτ — ας χαραμύτ
το λίγο! Δάβα!

Παθλύσας γυρωχτά έκλυσιν ίπεν τον
Χρίστο «Γο απσά έρχυμ» κε θάνιν.

Τζαλγυτζζίδ κάτσαν στο τραπέζ.

— Αντυ νό πεδί! γρικίθιν άσιν
Ιγνάτ.

— Αύτος πυρέφχετε καλά, συρμπα-
τζίδκα... — ίπεν Γυργόρς κε ντράνσιν
πάσυν Χρίστο. Χρίστος τι λάλσιν...

VI

... Άσυ τι σαχίνεθαν τζαλγυτζζίδ-μας
κε κολχόζνικι, — ίντυν!

... Βυρόντσειν μία — δέφτερο...

Πολά ώρα τι πέραςιν, — τυ φυσκομένο
τυ σίνεφο μάθρισεν, θάρνεν, τρόμακσιν
συν τόπυτ κε γάλια-γάλια, γάλις αλπα-
ρò παπί, θάνιν λον τον υρανó. Ιλιος
έτζιν ένα γυρούχ. Τυ σίνεφο πέραςιν σ'
μαρέα. Ένα γόρα από έσυσιν κε στάθιν
ίσα πάνο σα πτζανλίγια.

Τέχα ας ζμπύδαζαν γαναχτιζμέν
τζαλγυτζζίδ να πέρισσκαν τα έμπρυτ —
άσυ σίνεφο καντέιν θρυσσίς. Σίφτε αρέα-
αρέα κριμίγαν απ' πάνο χοντρά άθυριγά
τζαραντέις —. Στέρας τυ θρυσσί πέχτα-
νιν. Τα τζαραντέις δεν γυρίσσανταν τ'
ένα ας άλυ. Ας' από οτ γιάλζαν ατά
χαρσσύ συν ίλιο, μιάζιν, θαρίς κανίς
τράθσιν ανάμεσα συν πάτυ κε συν υρανó
πιχτά μαργαριταρί κλόνες...

Το όλία σ' ένα-διά όρις στάθιν. Γιασζλάφ
κολχόζνικι τιμάχταν να θάνιν σ' Χα-
μπύρ τυ τυρπυγύχ να λύζνι τ' άλγα
κε να λύσσανε απλόγο-τιν. Μπριγαδίρς
πέλσιν ντάμα-τιν ένα-διά κυρίτζα στα
κολχόζνι τα λεθάντις. Ατίν κάτζαν
πάσυ ταλικέ κε ντζυνάισαν. Μέσα τιν
ίτυνε Τζυμπρανίτς Βάρια.

— Ας θάνις ας έλυζις τ' άλγα
σίπα! ίπεν Γυργόρς τον Χρίστο. — Σότα
τ' εν όλία!

Χρίστος από πα φιλάιν. Τος δεν
έμαθιντο πότι θρέθιν σμα σ' άλγα, πότι

κάτσιν πας άλγο κε έςυξεν τ' αγιαχτάστ
απίσο...

— Χρίστος, Χρίστος έρχεστε!

— Γάλια κολ, Παντιώσσ!

— Χρίστο! Δέσι τ' άλγας απίσο!

— Κάτσι μέσα-μας!

Χρίστος κάτσιν πάσου ταλικέ. Το
ταλικέ δάιν γάλια.

— Ατόρα ας τραγοδύμ κανά καλό!
ίπεν Βάρια.

— Καμία ζί κε Χρίστος χαράμοσι-
το: ταραχτιν Πόλια.

— Πετάτ' τυ « βραδνέσσυ». — έθγα-
λιν τυ νταύξστς Ντόνια.

— Σα γοργά τι τραγοδύσα το «βραδ-
νέσσυ» —! γιάλκσιν τα μάτζατς Βάρια.

— Πσσίρα, Πσσίρα! δεν νταιάνεπισιν-
τυ Χρίστος.

... Σικόν θραδίσ πας υρανό

Το κόκίνο τ' ζιμέα...

Αιδόνσιν πες αέρα Βάριας τυ τιμί-
ζκο τυ νταύξς.

Λαφρό τυμάνς γιάν τυ καπνό

Ιπλότ πες' πυταμέα.

Μπιτράισεν τυ Χρίστος κε ντάματ
αλ-πα, τίνα κάθανταν πάσου ταλικέ.

Δεν φένιτ μπόδινα-πα κανίς.

Παντό τιντζλίχ, αθόρα...

Το στράτα τέκαραν πυχνίζ.

Τ' αμάκσσα έρχνι ζ' χόρα.

Γάλια-γάλια χτιπά τυ ταλικέ...

Σκντ φένκος πίσο στα δεντρά,

Ιπλόν μακρέα στζάιδα,

Ας χόρα όκσο ζα μακρά

Γρικίθαν υντραμαίδα.

— Εχ, τα υντραμαίδα-μας ιόχσαμ!
αναστένακσιν Ντόνια.

Τυ τραγοδ' δάινιν ζυ μπίτιματ. Λαφρό
αθοργύτσκυ άνεμος, το κζέιν ασυ θρυσι
στέρα, πέρισσικιν κε δάινιν τα λόγια ισα-
κατθόρ ζυ πυταμέα, τυ φάνιν έμπρο κε
στα λεβάδισ, τα ίτανε λόν τ' πυταμέα,
πέσο χαμέλυς.

Πεσυ γιαλί-μας θζίχτιν φος...

Τι στέκυμ κόμα ντάμας;

Αντα γιρίζυ σπιτ αργός

Τζυρέβνιμι τακά-μας.

— Βάρια! τζάλυ, τζάλυ!

— Σον, ζον! ίπεν Βάρια — ... Καμία
άλυ ας στέκιτ. Αρταχ να ζόνυμ πα,
τι πέμνιν.

Παντιώσσ' ζ χύλκσιν πας άλγα, τ'
άλγα πέραν κε δάθαν τυ ταλικέ ισακατ-
φόρ άμα φτιρό.

Ενα γόρα έςυξαν ζα λεβάδες...

Τα πεδιά δάθαν να λύζνι τ' άλγα.

Δόντυ πυταμέα, γιανασσά ζα λεβάδισ
τέκα οτ φένιτ-τυν στινύτσκυ ζαρυτό
στρατίτσα. Σα δία μαρείς ζστζάδεθαν
απάνο πσιλά κε πλατέα χαμπαλάχια.
Στα πυταμί τα γιαγάιδα νιγλά κε πσι-
λά χαμίσσα έστικσαν δία χλυρά γυνείς
κε κύπουςαν τυ ζστζάδ-τιν πέσυ τιμίζκο
τιντζκο νερό. Αντα πέρανιν απάνο-τιν
άνεμος, ατα ζαλέρχανταν, ζλίχχανταν
χάλις κζιπαζμένα πρόβατα πες αθζάρ
κε έςστιφταν πίσο ζον άνεμο, θαρίς κα-
νίνα έδυγαν χαλμερία...

Ανέμος δεν νταγιανέβιν να στέκιντον
ένα τόπο: γιλιάζιν δάινιν λόντιν πυτάμ,
σιπάεβιν το νερό. Βαθέα πέσο τιμίζκο
το νερό κολόμπτσαν σπρότσκια παμπα-
τζιρά ζίνεφα.

Πο πέρανιν άνεβους, — το πυτάμ
τεκαράν τζουμάτιζιν, έμπρο σθλάχ, πάσιν
κλόσμουτ, γιάλζιν χαρσσύ συν ίλιο, θαρίς
καρίς φύχτες-φύχτες πέτακσιν απάνο
τιμίζκα πσαρί πιτάσσα...

VII

Απο το ζαμάν Ιγνάτς έζμικσεν τον
Γυργόρ σ' λαχαρντί.

— Τι λες σι, Γυργόρ; ντράνσα κε
στάθα τυκό-μας τυ δλία κε γιανασσά-
μας τυ κάμνι.—ντόκαν συ νόμ Χρίστου
τα λόγια: μισ στάθαμ χαρσσύ-χαρσσύ
τίλαγα στέκνι κυρεσστζιό: τις νικά! Ε;
καλό-καλό χυδάτ έχνι, τίνα κζέδαν χαρ-
σσύ-μας!

— Αντα στέκισ νυνίζις—αλίθα, πυλά
χαμένα ζαμέτζα τράβσαμ κε τραθύμ
κόμα, αμα σα στέκνι τυ ντυνιά τζιστά
κόζμουζ ζίνισσκαν κε δύλεθαν χόρια-χόρια...

... Ιόχσαμ, λείσ, γάκας Τυντόρσ πυ-
ζόρκα ζίνεσσιν, γιά χυμσσύμας Σαλμά
Μιτροφάνς! Κόμα ατόρα-πα δεν χάσιν
τυ θάρυς-τ: Τυ υρταχκό—διαθυλό!
λεί. Όλο ένα να νταγλέφκνε, θαρίς να
πυρόν να κάμνι τίπουσ. Ας τυ κσέριτ,
τυντζιρό—φέτυς ντέπ, (πέρσ ίλιεν-τα
αφτά) να μας λέγνι: «ντζζάνουμ, χο-
ριάτ, ας σπερ κάθα ίς-σας χόρια-χόρια
τιχαντάρ ιρέβ!

— Κυλάκος — τος θρίσσκι τι να λεί.
Ας εν Σαλμά Μιτροφάνς, ας εν γάκαμ-
πα! Ελμπέτ, τος κντζινίζ τα δόντιατ,
γιαν εν θγαλιμένος ας' αρτέλ, πυ χύστιν
κε πσσίρσεν έχαμιν χάιδα! Ατός εν τίνα
μι υρμόνεβιν, τίλογα υρμόνεβιν ζένα Σαλμά
Μιτροφάνς. Ταπλόσ, τυ κολχόζ εν χα-
μένυ δλία! Μάνι-μάνι υλνός πα να θγάλ-
νι, τίλαγα έβγαλαν μένα κε τον Σαλμά.
Γιάν-τα τιντς, τζαναθάρια, αν φινς πεσ
τυ κολχόζ... Όλο-τιν τυ ζίσμο-πα ίτυν
αλντάιμο κε εσςλετράιμο. Κυτυρό πλύ-
σσαν;...

— Χρίστουσ-πα τυκόμας, ατίτκα πολά
ίπενμε... Το στερνό τ'ν όρα αλίθα γο-πα
κάπυσυ νύνσα πασυ γράπεμυ σ' αρτέλ.
Ολί χυριάτμας, τυ κόμ τ' αγράν-πα—
ίννε ατί, αλαι ένα-δία νυμάτ πέμναν
χόρια... Δεν λέγυ ατό, Χρίστο τα τέρια
όλα-πα τυ ίννε πεσ αρτέλι. Ελμπέτ,
ένα-λυγάς τι γιαρασσεβ να πιμέν μαναχότ.
Βάρια-πα δυλέβ ατί,—Τζουμπρανίτς Θόμα
κορ. Δίτιν πρατόν, ασστζέφτατς.

— Νε; Σαλιαμά κυρίτς!—

Ιγνάτς αναστένκακσιν.

Έκνιτι γιασσλάρ! Ζμπύδακσαμ να
ινεσσκόμιτς, Γυργόρ! Ατόρα να ίμνιτς
γιασς... ε;

— Αλίθα, άμα τι να καμς!..

VIII

— Τι λεί αδό γάκα Ιγνάτς; στζάδεπσιν
απίσυ συ ταλικέ Παβλόσσας.

— Α-α, καλά κε ίρτες, Παβλόσσα!
Τί λέγυ τον Γυργόρ;

Ιγνάτς στάθιν ίπεν τον Παθλόσσα του
λαχίρντεμ-τιν . . .

— Ίσα τόρα ντράνανα ε' μαρέα —
πέρες δεν δάνιν πυλά ερεστά το δλία-εας.
Νόνσα, νόνσα — να πιμένο ε' υλνός απίε-
πα τ' εν ιεάπ, να ζμίχουμ-πα — τις του
κσέρι . . . Γέρασα αρταχ, δεν πορού ερεστά
να δυλέθου.

Λέγου : ας φλάγου λίγου τι' άλλο, μία,
στερ . . .

— Τ' αλίθα ζερ πυρίς μλόνε-του, —
φέτουε καλά δυλέθιτ ! ζμίχτιν ε' λαχαρ-
ντί Γυργόρς.

— Κλόθου λέγου από-πα, — Γυργόρς
πάλι ερε πεδί, γο εα γέρατα πέμνα μα-
ναχόμ αν τ' μανάκα. Ατόρα μυχανέθου . . .

— Κυτυρό, γάκα Ιγνάτ ! Μιε
πυρόμ να εε κάμουμ γιαρντίμ. Αν του
κάμς χαίλ, είμωρ ένα τνά κριμίζουμ του
πιτζάν' ε. Ίεπυ πινε του παεσίε τ' τσιγάρ-
κα, — κεεουρίζουμ πέρουμ-του. Τι λες ;

— Ιόχσαμ, θαρίς να λέγου «ιόχ» —
χόριν Ιγνάτς.

— Ας έρχετ Χρίστουε, λαχαρντέθουμ,
μπέλτζιμ, πέριτ τζαλέθιτ τυκό-μαε-πα ;
ρόττιν ε' μαρέα Γυργόρς.

— Γο θαρό, αν τον Χρίστο μιε υγι-
εεέθουμ ! γέλασιν Παθλόσσαε.

IX

Λίγου στερ κολχόζνικι γίρσαν αεου του-
μπυγιώχ.

Παθλόσσαε εόρεπτιν του μπριγάντατ.
Υλ-πα έκαμαν του χαίλ να τζαλέθνι
Ιγνάτ κε Γυργόρ του πιτζάν.

. . . Πάεου θραδμέρ του κολχόζνι του
ειδερί τ' άλγου πυρφόττιν, ευρμάτεκτιν
πίεουτ τα κωσίλικεε κε πεείρετιν κρέμτιν
υρτάχ-μαε του πιτζανλίχ . . . Αμα έκ-
λουετιν του τράκτορ δέφτερο, απίεου όεπι-
εαν τα τζαράνια. Τα δικρά κε τα τιρ-
ναούτζα έμπιεαν πέεου γιάεεκα, μαθιμένα
τα εεέρια.

Χρίστουε κε Βάρια δάλιεεκαν τζαράνια
δίτιν.

Γυργόρς αετζέφτιντε τίλαγα γέλαναν,
γυρατάλάιθαν κε τίλαγα ιεεταχλίδικα δύ-
λεθαν.

— Καλό, καλό κυρίε ! μαχτάι-
ετιν απέεουτ τ' Βάρια Γυργόρς.

— Τζονόριου κόζιμυε, τζονόριου δλία !
— νόνετιν.

— Ατιν, αλίθα, δεν έχγι ετο νό-τιν
το γίριζιμο εα παλέα τα εεράτεε ! Τι
ντεπ να πιμένο ε' ατίντε απίεου ; . . .

Τουε ίδιν-του φανερά, το δεν πυρί κανά
λυγάε δλία-πα να θαλ χαεεεού εου κο-
λεκτίθνι.

. . . Αρταχ αντα θράδνεν κε του πιτ-
ζανλίχ ίτυνε τιμίεκα τζαλιμένο, — Ιγνάτς
χόλικετιν τον Χρίστο εμα εο βζιγμένο
του ταλικέ. Γυργόρς ντράνετιν χαεεεού εου
γιότ κε ένα λυγάε ντυρυπιαχτικά, θαρίς
θυδάτιν-τυν να μι τον αγρικόν κε γε-
λόν-τυν ε' μαρέα, — ίπεν-τυν γάλια :

— Γράπει-μαε ζαγιαθλένιε . . .

ΜΑΧΙΤΙΚΙ ΜΠΡΙΓΑΔΑ

Πιρνά ι μπριγάδα σικόντι
Στο δουλία σπυδάξι ακί.
Το τράκτορ στα χέριατ θρισσκάτε
Κε θαθέα ακετρίξι το γί.

Τιμάξι καλύτερο χόμα
Πο ρίζες δεν φίνι παλιά.
Πο σπέρμα θάλι το κόμα,
Πο κολχόζικι φιτρόνι σπορά.

Πλεχτριζμός τα σίνεφα τράθσιν,
Σκιπάξι πλατέα τι γί.
Πο έστραπσιν στέρα κε θρόντσιν,
Κε κατέν πασ χοράφι θροχί.

Στέρα ζεστ πασ τι γι καντέθιν
Γιατί ήλιος θγένι πσιλά,
Το χόμα ας ζεστ ανέθεν
Πο τα χοράφια υσέθουν σοστά.

Ιρτεν κερός—αριμάξι.
Το κομπάνιν απο πέσυ περνά.
Θερίξ, αλονίζ κε γιωμόνι
Τα σακόλια απέσυ σπορά.

Αιτς πιρνά ι μπριγάδα σικόντι
Στο δουλία σπυδάξι ακί.
Το τράκτορ στα χέριατ θρισσκάτε
Πο σπέρμα τιμάξι στι γι.

ΚΑΡΔΙΕΣ ΑΤΣΑΛΙΝΕΣ ΚΡΟΤΥΝ!..

Το χιόνι έλιωσε!
Το ποτάμι στον κάμπο μυνκρίζι.
Το νερό κατεβένι κι' αφρίζι.
Δεν το δένι τυ πάγου το χέρι.
Κσεχιλίζι, κσεπάζι τι φτέρι,
τυ στως όχτυς σιμά-τυ φιτρόνι.
Τις ιτιάς κολιμπόνε ι κλόνι.
Τα λιθάρια νερό κυκυλόνι.
Ο ήλιος έδιοκσε:
μολιθένια, θαριά, θυρκομένα,
μάθρα ζίνεφα.
Τόρα ντιμένα
τα υράνια γαλάζιο—γελόνε.
Τα πηλιά στα κλαδιά κελαιδόνε.
Τα χορτάρια παντό πρασινίζυν.
Τα λυλούδια τα δέντρα στολίζυν.
Ομορφιά, γέλιο, χάρι, κχορπίζυν.

* * *

Καρδιές ατσάλινες κροτύν.
Κολόνες τράκτορ κσεκινόνε.
Τραγούδια νίκις τραγουδύν.
Τον τρίτο Μάρτι χερετόνε...
Μπροστά ο κάμπος γελαστός
χορίς φραγμός τις περιμένι.
Απ' άκρι ε' άκρι ανιχτός.
Δεν έν' ι γι κυρελιαζμένι.

Αριά τιχένων στα χοριά
χοράφια, σπίτια χοριζμένα.

Δε ζύνε πια σαν τα θεριά
φτογί, μεσεί σκορπιζμένα.

Κυλάκι κόζμο στι γροθιά
δε σφίνκον. Χάνουντε ι λίκι.

Στιν πάλι μέσα, στι φοτιά
κερδίσαμε κι' αφτί τι νίκι.

Στον κάμπο χτίσαμε σταθμός,
σιταροφάμπρικες—σοφχόζια.

Αφτά τσακίσαν τυς εχτρός,
τυς θανατόσαν τα κολχόζια.

Το χόμα σκάθοντας βαθιά
στον πάτο τ' αβλακιά, τυ λάκω,
το τράκτορ κόβι, θγάζι πια
τις ρίζες όλες τυ κυλάκω.

«Πιος-πιόνα» ;—Πάι πια κι' αφτό,
λιμένο ίνε μιά για πάντα.

Στιν πόλι μέσα, στο χοριό
δικιά-μας ίνε ι κυμάντα!

Καρδιές ατσάλινες κροτόν.

Κολόνες τράκτορ κσεκινόνε.

Τραγύδια νίκις τραγυδόν.

Τον τρίτο Μάρτι χερετόνε...

* * *

Λάμπι τ' ατσάλι, τ' θόλι πετόν.

Μπένων βαθιά τα μαχέρια στο χόμα.

Χόρα ουλέφτρα, μπροστά σ' οδιγόν!

Πάνο στα τράκτορ σε θάζι το Κόμα.

Σπόρο καθάριο, γιομάτο, χρισό
σπέρνουν μπριγάδες στου κάμπου τ' αθλάκια.
Στρόμα αφράτο, παχί, μαλακό
δίνουν στο στάρι τις γις τα λακάκια.

Κίνος ο σπόρος, που πέφτι στ'ι γι,
στάχια θα δόσι πικνά, μεστομένα.
Σφρίγος ο ήλιος, όροσιά ι όροχί
στέλνουν ζοί σε χοράφια σπαρμένα.

Σφίξτε μπριγάδες γερά τις γραμές!
'Όπιος πσιλά τι σοδιά-μας σικόνι
— γίγαντες, τράκτορ, σταθμός, μιχανές
χτίζι, το κράτος γοργά δυναμόνι.

'Όλι στ'ι μάχι! Ριχτίτε μπροστά!
Πίζμα κε άμιλα δίκστε μπριγάδες.
Δόστε στ'ι χώρα περίσια σπαρτά.
Κάτο τεμπέλιδες, όκσο φαγάδες!

Πάνο τα τέμπα! Κάθε δουλιά
πρέπι να ίνε παντό οριζμένι.
Ρίξτε χοριάτες σινίθια παλιά!
Τάξει σοστί το κολχόζ περιμένι.

Στ' άλογα δόστε περίσια τροφί!
Πσέμα, πως άχριστα ίνε πια τόρα.
Λόγια με δόλο . . . Τα θγάζυν εχτρί.
Θέλουν κσανά να πλιγόςυν τι χώρα.

Φάρος το όρόμο φωτίζι λαμπρός.
Πέφτυνε κάστρα, νικόμε το ζόρι.
'Τόρνι, χοράφια θαδίζυν εμπρός.
Νίκες μας δίνουν το Στάλιν ι όρι.

* * *

Τα όρνια σπαράζουν, κανόνια θρονούν! ..
Μολίβι στους κάμπους τις Κίνας φιτέθουν...
Στο έμα το δόλιω κυλί κολιμπόν...
Ι φλόγες, ο χάρος γλεντόνε χορέθουν...

Ατσάλι, καμίνια, ψομί, μηχανές!
Απόρθητος θράχος να γίνει ι χώρα!
Τσακάλια υρλιάζουν. Ακούτε φονές;
Να λίσυνε θέλουν τιν πέρνι μπόρα...

* * *

Το πρώτο πλάνο εργατιά
τελιόνις φέτος νικιφόρα.
Ι φάμπρικες κε τα χοριά
κερδίζυν νίκες κάθε όρα.

Στο άλλο πλάνο θ' αρχινούν
να ζμίγυνε χοριά κε πόλις.
Ι τάκτες όλες θα χαθόν
στο έδαφος τις χώρας όλις.

Θα μπι το ζίτιμα πλατιά:
«πιός-πιόνα» ε' όλι πια τι γί-μας.
Στι φλόγα μέσα, στι φοτιά
θε να χαθόνε ι εχτρί-μας.

Καρδιές ατσάλινες κροτόν.
Κολόνες τράκτορ κσεκινόνε.
Τραγύδια νίκις τραγυδόν.
Τον τρίτο Μάρτι χερετόνε...

Μαριόπολι Μάρτις 1932.

ΕΝΑ ΓΙΥΡΥΧ ΧΤΙΠΑΝΙΝ Τ' ΜΟΛΟΤΙΛΚΑ...

... Υρτανφόρ, ισακατφόρ, σα δία όρις πυλά νταγτάνζινμας τυ ταλικέ πασυ τζαρασίζκυ τ' Σαρτανιότκο τ' στράτα, σπò φάνιν έμπρο-μας τυ Τζερμαλίκ.

Μις πέρασαμ το στερνό τυ ταραμά, κζέβαμ πάσυ ίσυμα κε λίγυ στέρας, αντα ίρταμ ζμα στυ ανεμί μλάρ, στα φτίγια-μας έςυσιν πιχτό χτίπαμυ κε νταύσσα.

Στο τζυλάχκυ τ' μαρέα, πέσυ χαμέ-λυς φάνιν τ' μολοτίλκα.

Κολχόζνικ τυ αρτέλ «Λένιν» αλό-νιζαν τα μαχζύλια-τιν. Αθλάχ, πάσυ είρτ, πεσάλνα ίρκανταν ασυ τζόλ στυ μολοτίλκα πέντι φυρτυμενα αμάκσσα.

Γο κατέθα απάνυ στυ ταλικέ κε πί-ρα γυρούχ στυ μολοτίλκα. Χάλις απότ νόρα ζμά στυ μολοτίλκα γιανάσσιπσαν τέσιρα αμάκσσα. Πας τυ έμπρυ τ' αμάκς δία νυμάτ καθάζνι τυ χυράφ ζμα ε' μολοτίλκας τυ ελεθάτορ.

Κυβαλόν κε αλονίζνι ζζίτινις.

Τέσιρα ινέκις αν-τα δικρά θάλνι τυ χυράφ πας-το ελεθάτορ. Ίς πυ γιαγα-λατρέθνι τυ φτυρυμένο τ' αμάκς κε γι-ανασζέθ τ' άλυ, τ' μολοτίλκα κυρτά τυ καθάζμένο τυ χυράφ.

Τυ δλία θράζ. Ίλυ τ' νόρα αχτυ μο-λοτίλκα ας-τα αссиρόνις αν τ' άλγυ τρα-θύνε μακρί μαλακό άσσιρο, χόρια, ένα

τόπυ, στιθάζνι υζμά. Ενα τζαράν αλο-νιζμένο τιμίζκο ζζίτινα κε δία γράδις γυ-μάτα σακύλια στέκνι ζμα στυ τεριζί.

Ας το μολοτίλκα ζμα γιαγαλέθ ις αριχτζάνς πυχνιζμένος άθαρπος, απότ θςυνκί αν-τυ μανίτζ' τ τυ πρόςοπυ' τ κε πάγι ας-τυ σαχά να πιν νερό. Ίς πυ θγάλ απότ νερό κε πιν, γο γιανα-σζέθυ ζμα' τ.

— Καλιμέρα!

— Καλοςίρτις!

— Ηυ εν μπριγαδέρ-σας;

— Ις-τιν, Γυρζζίς, δάνιν αν τ' αμά-κσσα στυ τζόλ, άλυς—αδό θα να εν. Βα-ριζέ, ζμα στα αссиρόνις.

Άθορπος δεν φτιρά να λάχαρτέθ αν τάμαμ κε ιρίζ στυ μολοτίλκα.

Γο πάγυ ας-τα αссиρόνις ζμά.

Τέσιρα μακρέα, πσιλά αссиρόνις στέκνι ε' ένα γράδα. Α πςά να μπιτραέθνι να ζτθάζνι ένα τι' άλο. Τέσιρ αγύρ απ δία νυμάτ ε κάθια μαρέα, δύγνι απ' κάτω άσσιρο πας αссиρόνα.

Ις άθορπος λίγυς δικρό κάτ λέγι κε διχνίζ ατίντις, τίνα ζτιθάζνι άσσιρο.

Ας τατό, τίλαγα φυκρόνι τ' λαχαρτίτ κε ας τυ λαχίρτιμυτ-πα, γο μαθένυ-το, ότι απότ εν μπριγαδέρυς.

Αν τον μπριγαδέρ ε. Κιριακιάς γιρί-
ζουμ στο μολοτίλκα δέμας μία.

— Πότε πεσίρσιτ να αλονίζιτ κε
άρταχ κατέρσιτ έστικσιτ ατόσα ασιρόνις;

— Πεσίρσαμ αστο 4 Ιύλι — λεί
ε. Κιριακιάς — άμα είρτε κυθάλσαμ ας
τυ τζόλ τέσερα-πέντι αμάκσα, τ' μέρα
αλόνζαμ 30—40. Δεν κατέρσαμ στο
μολοτίλκα: ατο μισό μέρα στέκιντυν.
Στέρας πεσίρσαμ κυθάλσαμ αντα 9 αμάκσα.
Φέρουμ τυ μαχζούλ στα εμα—κατασόνουμ
αλονίζουμ πολά αχ νόρμα.

— Τίλογο νόρμα έσσιτ;

— Τη ΜΤΣ δόκιν μας νόρμα—72
αμάκσα: μις έκαμαμ στο 14 Ιύλι—83,
στο 16 Ιύλι — 83 κε πεσεσ στο 16
Ιύλι—104.

Σίμουρ θαρό ας τυ πεζινό απίσο δεν
πιμένουμ, το δουλία-μας πάγι καλά.

Το δλία τυ πάγι καλά — φένιτ. Τα
φτυρωμένα τ' αμάκσα ένα τνά πα τι
φλάγι αδό, ατά γιρίζιτ στο τζόλ. Τ'
ένα εν πασ τυ είρτ, τ' άλυ τζονάισιν
πίσι. Χαρεσόντιν πυχνίζ κε έρχιτ λόν
εστράτα ένα γρυζοβίχ.

— Σίμουρ μις μπιτραέθουμ τυ υλσι
το πλάνο τυ χλεμπροζαγτόφκα-μας. Στα
τύτυ τ' μίνα να έδουγαμ 1800 π. ζζίτνα,
είμουρ εόνουμ-τα ος τα 2 000 πύτια.

— Πεδία! τίμασιτ τα σακούλια;
Τ' μασσίνα έρχιτ!

Μπριγαδέρ τυ ρότιμου εν αρτίχου:
τα πεδία κζέρνι τ' δλίατιν, τα σακούλια
εν ίτρα.

Αμα μπριγαδέρσ δεν νταιανέθ να μι
πάγι εμα-τιν. Μις πιρνόμ απίσο στο
τράκτορ. Γιανασσά στο τράκτορ, πασ
ένα πεζιλό παλί κρέμιτ καρφυμένο ταχτά,
μπυγιατραιμένο τυ μισό κότινου, τυ μισό
μάθρο μπυγια. Πασ τυ κότινου τ' μαρέα
ασπρίζιτ γραμένα αν τυ πορ παρασίμια:
Ντόνια, Σεμπανίτς, Αριχ Η.

Ατό ίνι υντάρνικ, τίνα δυλέθου
μπολεσεβίχικα, τίνα πάγι ας υλνός
έμπρο.

— Ντόνια κε Σεμπανίτς—ίνι οβά
ατά τα ινέκισ, τα δυλέθιτ στο ελεβάτορ
εμα, Αρίχς εν τυκόμας μασσινίτς! —
πασ τυ κομ τυ ρότιμα λέμι Κιριακιάς.

Γιάν τυ κόμας των μασσινίτς πολά
να χατρέθς υεπυ θρίεσκς. Ατος λιν τυ
εεμο δυλέθιν πες κζζνια-μας, υς άνικς
ίσακσιν ύλα μας τα αλέτρια, τα ζείαλκισ.
Αντα θα κζένισσαμ στο τζολ ύλα πα
ίταν ίτρα, ένα τνα πα δεν πατζαρίχταμ.
Φλυρίτκα εστέρα έεσ! Ας τατό στέρα
ατός πίριν-ίσακσιν ατύτυ τ' μολοτίλκα.

Αρταχ εν διά θδουμάδισ τυ αλονίζουμ
—ένα τνα πα δεν πατζαρίχτιν τ' μο-
λοτίλκα. Δόκιν μας λόγο: δεν πατζα-
ρίχκιτ υεπυ μπιτραέθουμ το αλονίζουμ-πα.

Ενα μερά δεν κζείν στο δλία τρακ-
τορίστος, τίνα δυλέθ εμα στο μολοτίλκα
τυ τράκτορ. Αρίχς τοτ' μέρα δυλέθιν
εμ εμα εν τράκτορ, εμ εμα στο μολο-
τίλκα. Παλ δεν αφίκιν τυ δλίαμας να
ετέκιτ. Ατύτα τα μέρις να δόκνι πρέμις:
έγραψαν των στο επίσοχ να περ κοστύμ...

Ατίκως εν μαρξινίστς-μας!...

Αρίχς κλόρσκιντον λόρια στου μολο-
τίλκα. Αντα γιανάρσκιντον τ' μαρξίνα να
περ ζαιρέ, τος ίρτιν ζμα-μας.

— Τίγαλα εν τα δούλις! ρότιζα-
τον γο.

— Τίπυρπα, καλά εν! Ενα εν αλαί
πυρρύν: δούλεθου καλά, αμά δεν φένιτε.
Αν ίτανε διά-τρία μολοτίλκις, τότες
ντράνιτι-τυ, τις πυρί να πολυμίξ στα
μπολρζεβίκιχα τα τέμπα — γέλαςιν Αρίχς.

— Δίγυ απσά ας έστιγναν τ' άλο το
μολοτίλκα μία...

«Ατύτυ εν-αλί μπολρζεβίκιχο πόρρεμ»

— νόνσα γο κε μία τι' άλο ντράνσα λόριαρ.

Ίλιος τυρμάρσκιντον περλά.

Αδύριγό πινέρσο άνεμυς όρα ε' νόρα
κλόρσκιντον ζμα στου μολοτίλκα κε ζου-
ρυμίλζιν τ' όζμα. Φύχτις, -φύχτις εί-
κυνιντου περλά κε νταγιτράϊθιν-τυ περ
αέρα.

Χαρζού ζτον ίλιου, αγ τα μακρά,
ατά μίαζαν περλότςκα γιαλιστρά πιτα-
λόδις...

Γιανατζάμ έβραζιν τυ όλία.

Δόλεθαν μαγιτικα κόζμυς.

Τρόμαζιν τυ τράκτορ.

Ενα γυρρόγ χτίπανιν τ' μολοτίλκα.

Πλιθένιςσκιν τυ ζαρέ.

Ίρκανταν κε δάιναν αμάκςσα.

Ίορζεθαν τ' αςσιρόνις.

Το αρτέλ «Λένιν» αλόνιζιν τα μαγ-
ζόλιατ...

ΚΟΚΙΝΟ ΟΜΠΟΖ

Ικως μπρίτζικις—εσίλια πύτια,
Αντο κόκινο ομπόζ
Τα μπαζάρια, τα ζαβύτια,
Πάιτα είμυρ τυ κολχόζ.

Τακσικό ντυσεμάνος κνίσεκιτ.
Να το στέγνι δεν μπορί!
Το ζιτάρ χοντρό, τιμίζκο
Γιαλιστρό αμα φλυρί.

Δλία, δλία δίχος λόια.—
Να νικίσομ μισ το πλαν!
Κόμα τι' άλα Ντνεπροστρόια
Το ρεσπύμπλικα-μας καρ.

Αθτοστρόια, Βολγοντόνια
Έχι κόμα να μπιτρέθ,
Πέσα τζόλια, κίκα τζόλια
Τα μπαζάρια να υστρέθ!

Ικως μπρίτζικες,—εσίλια πύτια
Αντο κόκινο ομπόζ
Τα μπαζάρια, τα ζαβύτια,
Πάιτα είμυρ τυ κολχόζ!

ΤΟΝ ΤΑΚΣΙΚΟ ΝΤΥΣΣΜΑΝΟ ΣΤΟ ΣΚΟΤΟΜΑ

ΤΟ ΣΥΤ ΠΕΣΙΡΙΘΙΝ...

χ. Σαρτανά. Πρότι Σεπτέβρι. 9 όρες
όραδί. Πέσυ μέγα τυ ζαλ στο Σαρτα-
νότχο τ' σκολιό—υσα 500 νομάτ κολ-
χόζνικ. Πάσυ σκινί κέγνι τρία λάμπες.
Ασυ φός-τιν άλαι φέννι τα στόλια, τα
στεκνι πάσυ σκινί σετζυπαγμένα αντο
κόκνινο τ' μπασμά κέ τα πρότα τα γράδες
εκαρνία. Πάσυ πρότυ τ' σκαρνί μανα-
χότ' κάθετε χαμπατλαιμένος-κυλάκωσ
Ιγνάτς Μαθρόντι. Σα δία μαρέις φλάγ-
νιτον μιλιτσιονέρι. Αντά φανερόθαν πάσυ
σκινί συτιάς, ζασεντάτελι, προκυρόρς,
ζασστζίτνικς κε σεκρετάρς—τα λαχαρ-
τέις πέσυ ζαλ κόπαν.

Το συτ πεσιρίθιν.

ΤΙΣ ΕΝ ΜΑΒΡΟΝΤΙΣ;

Συντιάς όυγι τον Μαθρόντι ένα-δία
ροτίματα.

- Κσέρστν παζύ τι χαμπατλέδνις;
- Κσέρυτυ, --λέ Μαθρόντις.
- Σαέβς τον απλόγυς χαμπατλίς;
- Σαέβυ.
- Κάτςι.

Μαθρόντις κάθιτ κε πιλί τα μάτιατ
ακάτο. Συντιάς πεσιρά δαδάζ τυ «ομπ-
θινίτελνι τυ ζακλιωτζένιε».

Τα ίνε ατί γραμένα τα λόγια φυ-
σιρά δίχνι-το τις ίνε Μαθρόντις.

Εμπρο ίγενε μέγα σορμπατζλίχ,
σόμεθεν πρόθατα, ίγεν πιαζμένο τζυ-
μπάνς. Στο ρεθολιύτσια στέρα έφταιν
αγιτιρόθατ χαρσσύ στο Σοβ. όλαστ.
Τρία χρόνια ίτυνε έκσπερτνις. Στο
1930 τυ χρόνω οτ δεν όόκιν τυ χλε-
μποζαγοτόφκα-τ, τυ σορμπατζλίχ' τ
πόλσαν-τυ.

Αδερφότ — Στεφάνς Μαθρόντις —
μπαντίτς, γιότ Μιχάλες — μπαντίτς,
έφιγεν αχ' τυ ντόπρ κε μλύτε.

Απλόγυτ, Μαθρόντις, ίτυνε πέσυ
Ιόλι πιαζμένος αντα τραλίτζα πες κολ-
χόζνι τα ζάνια, αμα τυ όλίατ δεν
κατέσυριν να ντρανισσκάτ. Αντα όόκιν
Μαθρόντις τυ συτ ποτπίσκα δεν για-
γαλέβ αστυ Σαρτανα, στέρα χαντραίθαν
τον. Μαθρόντις δεν φανιρότιν τυν...

Ατο το ζαμάν Μαθρόντις έκλεφτιν
πες κολχόζια τα ζάνια πιτζάνια κε ζαιρέ.

ΠΑΣΥ ΤΙ ΜΑΒΡΟΝΤΙΣ ΚΑΤΕΙΝ ΣΤΟ ΣΥΤ

Στα 15 το Αβγύστου, ολμέρα, πρεντζεττάτελς ε/ς το χ. Σαρτάνά ε. Ματσούκας κε σεκρετάρ τις παρτιατζέικας ε. Κοθύρας πράτιζαν το Σαρτανιότκο το τζολ κε ντόκαν χαρσσύ στον Μαβρόντι, τινά δάινιν στο Σαρτανά αντό μπρίτζκα φουρτυμένο πιτζάν, κλεφπειμένο αγ το κολχόζικο το ζαν.

— Κολ απίσο-μας στο σελσοβέτ! ίπεν τον Μαβρόντι ε. Ματσούκας.

Μαβρόντις δεν έκαμιντο χαίλ. Αντά δάβαν ζματ, τος πίριν ασυ μπρίτζκα πάνο το τζαλγύ κε τ' δικρό, πιάκιντα χαρσσύ στον Ματσούκα κε χύλκιν:

— Γιαγαλάι, αν τ' εν πιλίγυ τα ντέριας όκσυ!

Ένα λυγάς, αντα πίριν Ματσούκας το τφάτ'ε απάνο στο λινέικα-τιν, πόρσαν πέραν ασ' ατόνα το δικρό κε τ' τζαλγύ. Ασα το στέρα Μαβρόντις παλ δεν φυχρίθιν τον πρεντζεττάτελ, κε δεν έκαμιντω χαίλ να πάγι στο χοριό. Αλαί αντά ίρτάνε μιλιτσιονέρι, πέραντων κε δάβαν αντό μπρίτζκατ στο σελσοβέτ. Πασύ μπρίτζκα, απκάτο εϋ πιτζάν, ίβρανε υεϋ μισό τζαράν κριθάρ...

ΜΑΒΡΟΝΤΙΣ ΟΛΑ ΚΑΜΙ ΝΙΤΙΑΡ...

Ολ' εσατ, πας Μαβρόντι τ' όλία δίχιν: Μαβρόντις ύριαζιν να έκρην τον πρεντζεττάτελ, έβριζιν το έλαστ, ιλιέν: «ουλο ένα — ες να χάνισιτς, μισ κόμα να ζυμ», ίπανε το ίτουνε πασυ μπρίτζκατ, απκάτο εϋ πιτζάν, κριθάρ... ίπαντο τί συρμπότζλίχ ίχεν Μαβρόντις έμπρο. τίλαγα ιεϋλετράϊθιν τ' γιαλτζίδ'ε.

Μαβρόντις όλα πα κάμτα νιτιάρ...

— Κεξέρστο το νόμος ασυ 7 το Αβγυστο: — ρυτά προκυρόρς.

— Γο δεν κζέρυ γράμα — λει Μαβρόντις. — Συ πολιτικά δεν ταράγκυμ. Αν μι λέγνι — είμυρ εν ένα έλαστ, άβρι άλο — ει μένα εν ύλο ένα...

ΤΟΝ ΤΑΚΣΙΚΟ ΝΤΥΣΣΑΝΟ — ΣΚΟΤΟΜΑ

Σμα εϋ μπίτιμα το συτ, προκυρόρς Ρυντένκος δόκιν τον συντιά τρία προτοκόλια. Κολχόζνικι αστά αρτέλια έβγαλαν ποστανοθλένιες πέσα πόια αράτεβαν τον τακσικό ντυεϋσμάνο τον Μαβρόντι στο εκότομα. Σα 11 όρις νίχτα 2 Σεπτέβρι το βιεστνάια εςεία άεϋ Ντονέτςι το ομπλαστνάι συτ δικαστίσανε τον Μαβρόντι στο εκότομα.

„ΤΑ ΔΙΑΒΟΛΙΚΑ ΤΑ ΠΕΔΙΑ“

I

Γιανασσά ε' αλιγί τα κορίττες, πασυ παλί κρέμιντον ένα ζζανκυμένου μπύφερ ασυ θαγόν.

Μπριγαδίρος θάιν εμα κε πεσίρσιν ντόκιν πασυ μπύφερ αν το ζιβλί. Όλπα, τίνα ήταν ασο μολοτίλκα αβλάχ, σορέφταν εμα στι μολοτίλκα.

Κάθε ις στάθιν στον τόπο-τ'.

Το θυλία πεσίρθιν πάλι.

Αστο μεσημερνέσσυ τυ φαί στερά γο κζέθα πες μεσαρέα κε τζζονάισα στο ζελσοβέτ. Το ζελσοβέτ ίτυνε όφτιρο. Σιμά στα μπασαμάγια κάθιντον αλαί ισπολνίτελς, —ατός ζγάλνιν αν το δάχλο-τ' πεσυ μιτί-τ' κε ντράνανιν μία-μία πας το μάθροκόκιννο ταχτά, το στέκιντον ντυγμένυ πας τα δία πειλά παλία, χαρσσύ στο ζελσοβέτ. Πας το ταχτά ήταν γραμένα παλέα ζβύτκες πασυ ζαιόμ.

— «Ίσσιν τζαρά ος' ατόρα τίπυς κενύριο να έγγραφταν πας 'το ταχτά!» νύγσα γο κε πέρασα δάθα στο ζελσοβέτ απέσο.

Πέσο στο καντσελιάρια, χαρσσύ ε' γυνέα κρέμιντον στενγαζέτα «Κενύριο ζίζμο». Καλά γραμένο, αν' τα ζυράτια, από ιλεγεν

πας το χλεμποζαγοτόφκα, στο τμάρεμο τα μαχσύλια, μισχιλαίζιν ένα δία νυμάτ αχ'τζλένς τυ πραβλένιε, τίνα δεν πυρέφκανταν τίλογα πρεπ.

Αντα στέκνι μι κε διάβαζα τ' γαζέτα, έμπιν πέσο ένα γιάσσοκο πεδί, αν' το ζζανκαρί τ' μάικα. Ατός ίρτιν εμάμ κε έθαλιν το σζέρ τ' πας' αμπλάτομ.

— Α-α, ζίντροφε Κοστιύκ! — αγνόρσα-τυν γο, —τί κάμς αδό στο Τζερμαλίκ;

— Το ίρτα αν' το κορσομόλικι μπριγάδα, το πέλζιν αδό το ΦΖΥ ασυ ζαθότ «Ιλίτζ». Μις ίμιτς θ νυμάτ: τέσερα πεδία κε δία κορίτζα, γο ίμε μπριγαδίρος. Αντα δόχαν-μας ασυ μάθιμο όπυοσκ, μις γίρεπσαμ να έρχομιτς αδό στο άρτέλι «Λένιν», να κάμουμ γιαρτίμ στο τμάρεμο τα μαχσύλια. Ίς-μας ίνε σλέσαρς, ις τόκαρς, δίο νυμάτ κσιλιτί, τα κορίτζα—κυλτόρνιτςις. Ατύτο το γαζέτα κζέν αν' το κόμας τ' γιαρτίμ, ένα στενγαζέτα τι' άλλο έθγαλαμ—μπορίς να το ντρανάς πεσυ κολχόζνι τυ καντσελιάρια. Ατύτα τα μέρες ένα τι' άλλο γαζέτα να θγένι.

Μις—τα πεδία—δύλεθαμ όλι τυ' όρα πάσο ίσαγμο τυ ινθεντάρ: ός' ατό-α το πσομί-μας χαζάνεθαμ το... — γέλασιν Κοστιύκς —.

— Χράζετε από-πα να λέγο, τυ πόρναμ να έφταγαμ πολά αχτυ έκαμαμ νκυρέ, αν δεν πατζαρίχνημιτς ας ζαβχόζ τυ χαμπαιάτ: πολά κάθνημιτς δίχως δυ-λία, ότ' δεν ίχαμ γιά κείλα γιά καρφία...

... Σμα στο ανιχτό γιαλί, απ' όκσο, ίρτιν ένα πεδί ας' Κοστιύκ τιν μπριγάδα.

— Σίντροφε, Κοστιύκ! ίπιν ατός.
— Πυ έβαλες το πιέσα; πσιρίσιν θραδέν, απζά να πσιρίύμ. Αρταχ συρέφκνι. Αιντε!

— Πάγο, πάγο! Νυ, μισ κόμα ντρα-νύμ τ' ένα ντ' άλομας! έκλυσιν ίπεν μένα κε δάιν στα πεδία Κοστιύκς...

II

Γο κζέθα απίσυτ κε ντζζουάιζα συ κολχόζιχο τ' καντζελιάρια. Σμα συ καν-τζελιάρια, όκσο, στέκανταν κάπυς κολ-χόζνικι.

Αντα εζύσα σ' ατίντς, Κοστιύκς κε αγιαχτάσσ-τ' σίμυσαν σμα συ μπουτίνοκ, πυ φίλαγαντς ένα-δία νυμάτ τιάλο.

Απ' αδό ντρανζαν απίσυ-τιν κε τ' λαχαρδί πέραςιν πας' ατίντς.

— Τα διαθυλκά τα πεδία ίτζ-πα στέκςμυ δεν έχυν!—ίπιν ις κολχόζνικος.

— Μπασσχαριμένα πεδία, θυλέβνι καλά. Δεν πυρύμ νατς' θρίσχυμ μαανά. Το μπουτίνοκ-μας-πα δεν τυ αφίκαν ζαχλά: οσπυ δεν ίταν, στέκιντον κυλδο-μένυ, —ζμίχτιν σ' λαχαρδί άλυσ.

— Σα γυργά αδό ίννε; ρότσα γο.

— Αρταχ κανά 12 μέρες. Πζέμα δεν εν, —γιαρτίμ πολά έκαμαν-μας τα πεδία. Σ' ατότ' ν' όρα κατέσυσαν ίσακ-σαν 12 κοσίλκες, ίσακσαν-τα τίλογα πρεπ, μέρα-νίχτα τζαλέβνι.

— Τράντα ζερνολοθίτελις ουντράιζαν σα κοσίλκες-μας, —σπύδακσιν να λε άλυσ.

— Γιά τα τζάστις τα έκαμαν συ λοχομομπίλ στο μλάρμας, —λίγα καπίκια κεςάζνι; ταράχτιν σ' μαρέα ένα κολ-χόζνικος.

— Καλάεργατικά πεδία εν! έκαμαν-το χαίλ όλ πα, τίνα στέκανταν σμα-μας.

Μπολςζεβίχικα πυρέφκνε, σίντροφι κομσομόλτςι! Δεν ντρυπιάζνε τυ ζαθότ, το πέλσιν-τς αδό!

*
* *

Πέσο κολχόζιχο τ' καντζελιάρια γο διάβασα τυ άνκίπσιν σιντροφος Κοστιύκς τυ στενγαζέτα, ίδα τα διαγράμες.

... Αρταχ ίτυν κάπυσυ αργός, άντα πέραςα γο σμα στο μπουτίνοκ. Τ' πόρτα ίτυν ανιχτό, ασα γιαλία κρεμίν πασα χορτάρια κοκινιάρκο φος.

Πάσο στζένα στέκιντυν μοκύτςκυ λαμπίτσα αν το καπνιγμένο το σσα, πασα γυνείς σαλέφκανταν μάδρα μακρέα στζάδια.

... Ιτυνε ρεπετίτςια.

γ. Τζερμαλιζ.

Ο ΤΡΑΚΤΟΡΙΣΤΑΣ ΑΛΕΚΟΣ

Το χοριό ήτανε σκεπαζόμενο με το χιμονιάτικο κάτασπρο πάπλωμά-του. Απτις καπνοδόχες έβγανε νκρίζος καπνός κε σκορπιζότανε στον αγέρα. Το κριο ανάνκαζε τος επάνους διαβάτες να τρέχυνε κυκυλομένοι μέσα στις κάπες-τους. Σα να ήτανε όλα πεζμένα σε βαθί ίπνο. Τέτια εντίποσι έπεργε κανίς απτις δρόμους.

Μα μέσα στις αποθήκες, στα εργαστήρια ι ζοί έβραζε. Ι κολχόζνικι δουλέθανε πιρετόδικα. Ετιμάζανε τα σπόρα κε τα εργαλία για τιν ανικσιάτικι σπορά. Ι τόνρι γιρίζανε, τα σφιριά χτιπύσανε στα εργαστήρια τυ μηχανο-τρακτορικύ σταθμού κι' ο κρότος-τους διέκοφτε τι σιγαλιά, τυ θασίλεθε ολόγισρα.

* * *

Το πεδιά σχολνύσανε. Βγένανε ορμικιά απτι μεγαλόπορτα τυ σχολιού όκσο στον καθαρό αγέρα. Σκίθανε πέρνανε χιόνι κε το ρίχνανε ο ένας στον άλλο. Μα ι αθλί τυ σχολιού ήτανε μικρί. Δεν ίχανε τόπο να πέκσουνε έτσι, όπως θέλανε.

Γι' αστό ο Γιανάκισ πρότινε στην παρέα-τυ :

— Πεδιά ! Ελάτε να κάνουμε χιονοπόλεμο στην πλατία, να πέκσουμε λέφτερα κι' οργανομένα.

Τρέχανε λιπό με τα βιβλία στα χέρια. Όλι δεχτίκανε με χαρά τιν πρότασι τυ Γιανάκι κε μόνο ο Αλέκος δε θέλιζε να πάι μαζί-τους.

— Σίμερα έχο πολί δουλιά, — τος ίπε. — Ο τρακτορίστας Μίτρος έδοσε λόγο να μυ δίξει πως δουλέθι το καρμποράτορ κε κάμποσα άλλα εκσαρτίματα.

— Τί έπαθε ο Αλέκος κι' όλο έχι να κάνι με το τράκτορ κε τον τρακτορίστα; Γιατί δεν πέρνι καμιά φορά μέρος στα πεχνίδια-μας; — ρότιζε ο πιονέρος Αντρέας.

— Μα δεν το κέρεις, πως θέλι να γίνι αρχιτρακτορίστας τυ ΜΤΣ, — απάντιζε ιρονικά ο Μιχαλάκισ.

Κε τα πεδιά τρέκσανε με γέλια στην πλατία, όπου γλίγορα άρχισε ζοιρός χιονοπόλεμος.

* * *

Ι χιμονιάτικι μίνες περνύσανε. Ο μικρός Αλέκος πίγεγε κάθε μέρα ίστερα απτα μαθήματα στο ΜΤΣ.

Ίκσερε πια πολά πράματα, σχεδόν όλα τα εκσαρτίματα τυ τράκτορ.

Έμαθε αρκετά καλά πως δουλέθι κε το τιμόνι.

Ίρθε πια ο κερός τις σποράς. Μια μέρα ο διεφθιντίς τυ ΣΚΝ μπίκε στην VI τάξι κε ίπε στους μαθητές :

— 'Αύριο πρέπει να πάμε να βοι-
θίσουμε το κολχός για να τελειώσει στον
κερό τι σπορά. Αυτό ίνε το χρέος-μας.

Τα πεδιά δεχτίκανε μ' ενθουσιασμό
τιν πρότασι του διεφθιντί. Ο πιονερ-οδι-
γός άρχιζε να μιράζει τους μαθητές σε
μπριγάδες. Ο Αλέκος εσανότανε διπλή
χαρά. Εχτός που θα βοιθύσε τους κολ-
χόζνικους, θα μπορούσε να δουλέψει ακόμα
μια φορά με το δάσκαλό-του, τον τρακτορί-
στα Μίτρο.

* *
*

Απτο προί τα πεδιά ήτανε στις θέ-
σεις-τους. Ο κρότος τον τράκτορ αντιλα-
λύσε στον κάμπο.

Διάλιμα. Κολχόζνικι, τρακτορίστες κε
μαθητές ακύανε στο πρόγεμα τον κομσο-
μόλο πιονερ-οδιγό, που διάβαζε φοναχτά
τιν εφημερίδα.

Ο τρακτορίστας Μίτρος πήγε να διορ-
θώσει το γάντζο, που τραβύσε το μπόκερ.
Μα κι που κατέβαζε το σφιρί, χτίπιζε
άθελα τόσο δυνατά το αριστερό-του χέρι,
όστε δε μπορούσε να το σαλέψει. Ο
Μίτρος δοκίμασε να κσανακάτσι στο
τιμόνι, μα το χέρι-του δε δούλεβε. Αναν-
κάστιζε λιπό να πάι στην πολικλινική
του χοριού.

Η κολχόζνικι μπριγάδα έπρεπε να
σπίρι κίνι τι μέρα ακόμα δυο εκτάρια
κε δεν ίκσερε τί να κάνει δίχος τρακτορίστα.

Τα μάτια του Αλέκου γαλίζανε, μα
δεν έλεγε τίποτα. Λιπόντανε το Μίτρο,
που χτίπιζε το χέρι-του, δεν περίμενε
τέτιο πράμα κε δεν ίκσερε: άραγε θα
μπορέσει ν' αντικαταστήσει το δάσκαλό-του;

Μα επιτέλους τ' αποφάσισε. Πετάχτικε
πάνο στο τράκτορ, μεταβίδωσε το μο-
χλό κι έπιασε γερά το τιμόνι.

Το τράκτορ κσεκίνησε με δύναμι. Η
κολχόζνικι μίνανε μ' ανοιχτό στόμα.

Δεν πιστέβανε τα μάτια-τους. Στην
αρχή θαρύσανε, ότι γλίγορα το τράκτορ
θα σταθεί, μ' αυτό πήγενο όλο μπροστά
δίχος καπρίτσια κε τραβύσε το μπόκερ.

'Όλι κσαναρχίζανε τι δουλιά-τους. Η
πιονέρι κοροιδέβανε πριν τον Αλέκο,
που ήθελε να γίνει τρακτορίστας. Μα νά
έγινε. Σίμερα τ' απόδειξε σ' όλους.

Σπίρανε πια κε τα δυο εκτάρια κι'
αφύ τελίωσε η δουλιά, γιρίζανε πίσο στο
χοριό κολχόζνικι κε μαθητές ακολουθόν-
τας το τράκτορ, που οδιγύσε ο Αλέκος.
Τον καρπαρόνανε.

* *
*

Το θρόδι στο Σπίτι του κολχόζνικου
όλι λέγανε για το ιροικό κατόρθωμα του
Αλέκου.

Τιν άλι μέρα στη σινεδρίασι τον πιον-
έρον, ο οδιγός-τους μιλούσε για την προ-
λιτεχνοπίσι του σχολιού κε προσκαλύσε
όλους να μιμίσθονε το παράδειγμα του
Αλέκου.

ΕΝΑ ΜΙΡΑ...

... Κλεφτ κυβάλλαν τα μαχζύλια...

— Πίρις ;

— Πίρα.

— Πόσα ;

— Τρία.

— Τρία πόντζα :

— Ιοχ, σακόλια !

— Σί-πα :

— Γό-πα.

— Φινωμία !

* * *

Στο μπαζάρ...

— Μαθέο !

— Ιόρκα !

— Πόλεις ;

— Πόλσα.

— Πόσα ;

— Τρία.

— Σί-πα ;

— Γό-πα.

— Φερ' μαχόρκα !

— Ίπει.

— Νάζις.

— Φινωμία!

* * *

Πέσυ Δόπρα.

— Καλιμέρα!

— Σί-πα;

— Γό-πα!

— Πίρις;

— Πίρα!..

— Τιχαντάρ ζί δόχαν ζτέρα;

— Έχει χρονς—το κος το μίρα!

Τ Α Λ Α Υ Ρ

Το αρτέλι «Κομιντέρν» (γ. Μικρο-Γιανισόλι) είναι
 45-50 εσσιρίδα.

Ένα μέρα πζλένι πραθλένια κε ένα-δία νομάτ τιάλ
 διγος κολχόζνικο τυ μίρ, μιράχταν-τα απ 4 ρούβλια τυ κίλο.

Πολί, τίνα δεν έφταγαν δλία κε τυ πραθλένια, τίραν
 εσσιρίδα, κολχόζνικι-οντάρνικι πέμναν αίτσ.

— «Τ' εν φαιτά ασα εσσιρίδα,
 Κάθα μέρα να φαίζ-ς,
 Έτο τυ έμαθα, τυ ίδα
 Πέμιν μόνο να τα πλις!

Ας ατά-τιμόνο πάντα
 Υς «Γουμπέρνα» τυ χυτρά
 Τί μαθένομ χαταλέθυμ;
 Έτο εν κάπυς μακρά!

Κλέφτ-πα κάμνι τι γιρέθνι...
 Χάθιν τυ χοντρό τυ κνυρ!»
 ... Κι πςσιρίθιν ένα μέρα
 Πες αρτέλι τυ ταλαύρ:

— «Γάκα Βάνια, πύω πιάκις;»
 — «Το μαβρότσκο πιάκα 'γο!»
 — «Σι, μαρέ, καλά αθλάιζες —
 εμ χοντρό, εμ ζιρνικό!»

— «Το μανάδα τι το πιάνιτ;
'Τό αφέντου άρταχ εσσ!»
Μία τιάλυ πας μανάδα
Γίντονι χαθγά — κυρεσσ!

Ις τραδά-του στον απλόγου-τ,
Αλυς τι πιλί κε θριζ...
Το κυρμένο τζαχ αμπράισιν
Τζάπαλέθ, χυλτέθ κε χλίζ!

«Κομιντέρνσκι» τα εσιρίδα
'Ιθρανε «εσιροδί μεγάλες»!

*
* *

ΡΚΙ, σι σενα φλαγυμ:
Τζάλκα τίμακσι το φακας!

„ΖΕΡΝΟΥΛΟΒΙΤΕΛ“

* * *

Ζέστανιν το πύχνα.
Ήλιος σκυτ πσιλά.
Χρίστος πεσα ρύχα
Πέφτι κουνταλά.

Σ' χαλτιρμά απκάτο
Νάστα αμπαλόν.
— Σόντο κουνταλέφκες,
Σίρι πες' αλόν!

Αντα τίτκο τ' μέρα
Σ' χώρα τ' εν κανίς.
Σο ποτάμ απέρα
Φένιτ, κατ πυχνίς!

Σίμουρ το μπριγάδα
Πσιρίσιν αβορίζ...
— Φερ' αδό το ρύχουμ,
Σόντο μπαρπαρίζς!

Χρίστος φόρσιν ρύχου,
Κζέιν αζο γιρί.
Το ποτάμ συν ήλιο
Γιάν τα τό τ' φλυρί.

Πέρασιν-το Χρίστους
Πυταμί τ' κυπύρ.
Σόννιτον ινέκισ,
Σόννιτον αγύρ.

— Ρέγασις; — Βαρθάρα
Ρότσιν γιωρυχτά. —
— — Πάτσινμι τρυμάρα
Σον πιρνό τζιστά!

* * *

...Δεν πιρνά αθόρα
Σ' μολοτίλκα ζμα.
— «Εχ, να πέφτις ατόρα
'Ηκάτ' σ' χαλντιρμά!
Βζέγνισι ζυ δλία,
Κάμι γιάντυ βοδ..!»
Βείαλκας τ' κρυτίλκα
Χρίστους πεσίρσιν κλόθ...

Ενα όρα Χρίστους
'Εκλυσιν για ιόχ, —
Πιάστανε τα μέσατ.
(Ενι ζαμπόνς μπαρόχ!)

Πέτακσιν τυ κλόζμο,
Μπυσσατρέβ τυ ζναρτ...
Επέξεν — ιπλόθιν
Πας', τζαράν τυ σταρ!

Τι καλό να πέφτις
Αιτε πασυ ζαρέ:
Το ζαρέ πες τζότας
Μάνι-μάνι ρε!

Φύσκωσαν τα τζόπιστ...
Σκόθιν. (Τις το κσερ:
Δία κιλογράμια
Κάθα ένα περ!)

Σκόθιν, γιάν-το φίλο
Πεσίρσεν παλ' τρομάζ...
Καλτιρνέσσυ ίλιος
Δεν τον δόκιν χλάς.

Γάλια-γάλια Χρίστου
Δάιν συν μπριγαδέρ.
— Φόντις ζαμπουλνάιςις,
Γιρ ασπίτσας, γιρ!

* * *

Νάστα πες' αβόρα
Πεφτ αμα μπαράςς.
Το κεφάλτς δεν φένιτ
Πίςυ εϋ γιαμπάςς.

Χρίστου έμπιν πέσυ.
— Φσαλ το πιντζιρέ!
Σίκυ, παρ το ρόχυμ,
Φτιόρου το ζαρέ!

...Χάθιν το τρομάρα τ'
Τραχυδά, γελά...
Πάλι πέσα ρόχα
Πέφτι κουνταλά!

Σ' χαλτιρμά απκάτω
Νάστα θυλονιάζ...
— Τί λές, Χρίστου, αλ' πα
Κάμνι γιαν-τι μας;...

„ΓΡΑΠΣΕ ΜΕΝΑ-ΠΑ ΟΡΝΤΕΡ“

Μέγα κε πλύσσκυ αρτέλι ίνε το αρτέλι «Λένιν» στο Τσερμαλίχ. Εκστίντα καλά-θια μελίσσα μόνο εσσ.

Τα μελίσσα δεν πιμένον πίσσο αχ' τος κολχόζνικος. Γιάν τ' κολχόζνικ το αρτέλι «Λένιν», τα μελίσσα-τιν θυλέθνι τίλογα πρεπ. Αμα ζαρ φτιρόν ατόρα κολχόζνικι να νυνίζον τα μελίσσα: ατίν μέρα— νίχτα θυλέθον στο τζόλι, δεν καθένον στο χοριό.

— Ας ντρανά καλά το πραθλένιε— λέγον κολχόζνικι. Χόρσαμ-το ας' τατό τιμόνο!

... Το πραθλένιε, αλίθα, δεν ζιμυνά νε τα μελίσσα, νε το μέλι.

Κάθα δια-τρία μέρες υχλαέθνι το πάσεχα.

Το πολά Ντόνιας Γ. τζλένος το πραθλένιε, γιαν ίνε χοριζμένος σ' ατίτχα τα θυλίεσ.

— Καλιμέρα! Καλά ίσε;

— Καλά ίμε.

— Τα μελίσσα-πα καλά εν;

— Καλά εν. Δυλέθον.

— Μέλι εν;

— Εν. 16 κιλά.

— Φερ, ας' το πάγο εϋ κλαντοβάγια.
... Δεν εν μακρά το κλαντοβάγια: ένα γόρα Ντόνιας αν' το μέλι έρχιτε.

— Καλιμέρα. Ζίγιακσε το μέλι; Ζιγιάζνιτο. Τι θέλιεσ πε, δεν εν 16 κιλά.

Πασ' τότο τ' τερεζί κζεν 12.

— Να το ίκσερα, τόν-σας τερεζί πσέματα λεί:

τουκόσ για το-κότ! λεί Ντόνιας.

— Δεν το κσέρυ, τις-σας λεί πσέμα: σι ίόχσαμ ατός: νυνίξ κλαντοβσστζίεσ, αναστενά κε πσσιρά γράφτ όρτερ.

* * *

17 το Ιύλι, κριακί. Κολχόζνικό μπαζάρι. Ντόνιας πολί μέλι.

— Πόσα το κιλό-τ'; ρυτόν κοχόζνικ.

— 7 κυμύσσα.

— Ιθύι! ποσ άετς ακριόά;

— Τι πσομί ίτον; Περάζιτ-το δίχοσ μέλι-πα!

— Μπαρόχ άετς εν, αμα... τα μορά-μασ ζαμπόνχα...

— Άντα όύγυμ σα τρυνοτνίδα, — πέρς!

* * *

22 το Ιούλι. Υλμέρα πέσυ καντσελιά-
ρια το αρτέλι «Λένιν».

— Μέλι έγγυμ. Στο κολχόζικο
μπαζάρι πωλόμ-το. τ' κολχόζικες τίνα
ίχαν τρυτοτυνίδα, δόκαμ απ' 300 γράμια,
ζαρ μισ, τζλένι το πραθλένιε. δεν θέλου
μέλι; Αμα... συν απλόγγυμας-πα να θάλου
τ' ρόθ. το κιλότ; 'Αλιαχ ακριθό εν. Απ'
πέντε νκυμύσσα-πα συν.

— Αλίθα λές! ίπαν αλι τζλένι το
πραθλένιε τον καζνατζέι.

— Σίμυρ το μέλι απ' πέντι νκυμύ-
σσα το κιλό τ'!

— Γράπτσε-με όρτερ ε' ένα κιλό.

— Μένα στα δία.

— Μένα-πα...

* * *

Σκυτίνσιν. 9 1/2 όρες.

Πόλιτζικα, αντυ σπρότσκυ το φιστα-
νίτς, πέτασιν ίρτιν πες κλατοθάγια άμα
πεταλύδα. Πες τα ζσέρια τς αν-τυ μέγα
το κτί.

— Ζίακσι-μι πέντι κίλα μέλι!

Τα ματίτιατς μπέζνι, γελά αχ το μελ
γαλιτίτσκα.

— Εικιτί γιασζλάρ! λέγο.

— 'Υλου τ' μέρα υστυ θράδι πεσυ
τζόλ κι νε γανάχτιμο, νε τίπος.

— Πυ δουλέθ αυτ υντάρνιτσα, στο
πύου μπριγάδα;

— Μπριγάδα:-χαμνογέλασιν κλατοθ-
εζτίκς.—Ατί δουλέθ στην κοσπεράτσια...

— ΉΛ-α!...

Πόλια περ το μέλι κε χάνετ οκσυ
πεστυ κεντυνία.

— Τζάλκα, τζάλκα! Πιμένς αργός!
— συν ει μας Πόλιτζικας το νταύσς.

— Πολά πίρες;

— Πεντι.

— Μένα στα τέσερα έγραπσιν-με...

— Ατύτ-πα, τίνα έρχετ, συ κοσπε-
ράτσια εν;—ρότιτσα.

— Ιόγ, εα γιάζλις...

* * *

23 το Ιούλι. Πιρνός. Στο κλατοθά-
για ζτέκνι κανά 10 κολχόζικη—αγρό κε
γινέκες. Κλατοβετζίκς ζιγιάζ ένα μέγα
κτι, γιομάτο μέλι.

— Αλίθα εν, ότι κατέθασαν το μέλι
πέντι νκυμύσσα το κιλό-τ,—ροτύν των
ε' μαρέα.

— Υγό!

— Ζίγιακς με ένα φόντι.

— Μένα-πα ένα!

— Μένα-πα...

— Ιτζ' να μι χλίζιτ-πα κυτορό, πυ
ίενιτς πεές; Σίμυρ μέλι δεν δόγγυμ.
Μπίτεπσιν!

... Μπίτεπσιν!

Αντζέπ καμία να μπιτέθ στο αρτέλι
το «Λένιν» ατο το μαθροπροσοπία το
λέγκιτε ρυσιθά «σαμοσναπζζένιε».

ΕΝΑ ΝΙΧΤΑ...

Ιμε κόνιουχισ απόρα —
Α τις εν Γιουβάνς Τζανά!
Δεν-χτινίζου, δεν παχνίζου,
Πιρνό, θράδι δεν πυτίζου, —
Ζό-του γο «τσανά»!

Αντά πάγου στο ντεζζόρστθο
(Υεσανέθ-μι το κολχόζ!)
Πέφτου κάτο — χουρχουρίζου
'Υεπου έρχιτ μέρας φος!

Ενα άλγου αντά φουρτζίχτιν
Πας κωντότσκου το ζεκνί
'Γο φουβίθα, — άιτς φουβάτι
Τ' ζιαντζέρκου το στζιλί.

Τον μπυρνό, πιρνά — πιρνότσκα
Τον ζαθχόζ χυλίζου ζμα.
Στάθα—λέγου: τ' άλγου πσόφσιν
Στο πυζόρκου το υζμά!

Πάντα πίστεθαν-μι μένα,
Δεν ίπιν τίπος-πα ατός.
Πάλε πάγου στο ντεζζόρστθο.
Υεσανέθ-μι το κολχόζ!

Ένα νίχτα (ς' τατό στέρα
Το κεμόμνι καθιτά!)
Ιδα όριμα υμάζου
Κε φυθίθα δινατά.

Ιδα: τ' άλγου τυ φουρτζίχτιν —
Πάσου δέρμα-τ μόνου στουδ —
Ιρτιν ζμα-μ, κριμίν απάνου-μ,
Ζύλκσιν-με γιάν τυ μολύδ.

Γνέφσα—ντράνσα στα μαρείσυμ,
Πες κυνόσνα ίτυν φος:
Κομσομόλικι μπριγάδα
Αχ τυ άλυ τυ κολγόζ.

Μένα, πράταναν — χατράιζαν...
Άμα έμαθιν-τυ πεσί-μ:
Δεν περνόν τα χυρατάιδα...
Λίγου τ' έσπασιν χολί-μ!

Τ' άλγα ίταν πιναζμένα
Πες κυνόσνα «νόμερ ντθά»
Τα κυρίτις μαρτσαιγμένα,
Ίταν όλα-πα στιγνά.

Ντράνσαν, έγραψαν τυ ακτ-τιν
(Αχ τ' ατίντις-πα τίπους μλυτ!)
Το τιν μέρα-πα ισύτσκα
Δάιν αλγάδους στου ναρσύτ.

... Ιτόν σου... τα στράτις τόρα
Εν κυντότσκα στον Τζανά:
Πέντι χρόνια κατινότησκα
Πίριν τος αχ τον σουτιά!

ΠΕΡΑΣΙΝ ΚΕΡΟΣ...

Πες τ' αρτέλι «Λένιν — γ. Ξερμαλίτι κυλ άκος
 Ξενγάλι Στάβρις — ζαβλόσ, τ' γινέκα-τ έβαλεν-τιν να κάμ
 όλια πες το στολόβκα. Όλο τον κερό ατός κε γινέκα-τ έλλι-
 φταν προτύπτες κη το κολχόζ. Το ραϊόνι μπριγάδα ίβρειν
 πες Ξενγάλ τ' γαλακτι 14 τόπε μοιωμένα λογάς-λογας
 προτύπτες. Τον Ξενγάλ κασταϊόλεσαν-τον κη το κολχόζ
 κε όθικαν-τον στο ζυτ.

Μέρα σ' μέρα, μίνα σ' μίνα — πέρασεν κερός...
 Ξενγάλ Στάβρις (δοκσασία!) ίντυνι ζαβλόζ' ε!
 — «Τόρα κέρου τί θα κάμω — Στάβρις τ' εν
 απλός!»
 Κε τ' γινέκα-τ το στολόβκα έμπασιν ατός...

* *
 *

— Γινεκίτσαμ! ίπιν Στάβρις —
 Ήμιτς δι' νυμάτ...
 Αν μπιτέδ τότο το χρόνο
 Τ' άλλο πσιρρισκάτ!

Το γιασελίχ-μας μάνι-μάνι
 όσον πάι πιρνά...
 Αν γερνώμιτς έμπρω μέρα
 Τis να μας ντρανά:

Έλα ας κάμωμ «ζαγοτόφκα»
Άλμα, θύτρο, ετάρ...
Σι κυθάλ αγ. τυ στολόδοκα,
Γο — αγ. τυ αμπάρ!

* *
*

Το κυθάλιμο πρσιρίθιν...
Πέρανιν κερός...
Τζενγάλ Στάθρις από τ'ν ώρα
Τ' ίτον «αρρσιζινός».

«Βαχτ αν έρρ-ρ — λαφρό τυ ζίσμο:
πω τι σπέρρ φιτρόν»!
Τζενγάλ Στάθρις — κλέφτ κε ρερίτ
Όκρυ-πέρρ μλόν!

* *
*

Από θραϊς ρινεφιάσιν.
Βυροντά κε στράφτ.
Σχύτιν-πίσα. Τζενγάλ Στάθρις
όκρυ πρσιρρσεν ρκάφτ.

Μάθρυ γόμα... μάθρυ όλία...
Σκάφτ Τζενγάλ τυ μπέλ.
παραχόν ρ' ν αθλί-τ αλέθρι.
Μλλον κλεπερμένν μελ.

Στυρυτέρρ. Πιλός. Βρυγάδες
Κρέμιτ ρσχρο τυμάν.
Στάθρις ίθρυσεν. Κυκότζα
Βγαλ παρ το ταθάν

Σπίτ, κερφά, χαρσσύ σ' ικόνα —
ιφτ Τζενγάλς κηρί...
— «Θε-μου! πες-το τίζακόνα
μούλοσα τιρί!

Το κερβάτ στζυπάζ, καρτόπλις
Κάπυζυ τζαράν.
Αλμα, σάλα κε μαντζίρα
Έχυ πες αράν!

Όκσο μύλοσα αλέθρι
'π' κάτω συ χυθρά.
Ντρα καλά, να μι τα θρίσσκνι
'Όσπυ εσσ τζαρά!»

* * *

Μέρα σ' μέρα, μίνα σ' μίνα,
Πέρασιν κερός...
Το ραιόνι το μπριγάδα
Ιρτεν συ κολχόζ.

Τράθσιν πίριν ασυ 'ν Στάθρι
το δανκότ τυ γλέπ,
Φανέροσιν τον κυλάκο.
Κάθσεν-τον πυ πρέπ.

„ΚΟΠΕΡΑΤΣΙΑ... ΠΑΣΑ ΤΡΟΣΣΑ“

Πρηντ τυ πραβλένια στο Τζερμαχλιότκω τιν κοπεράτσια Εκζάρχοσ πέριν εν Ραιμπάζα τις Μαριώπολις εσεία κε οσπυ έσυσεν στο Τζερμαλίχ πύλσιν πεσυ μπαζάρ, εν ζαβότ κε εν στ Κάλτζικ λυγάσ-λυγάσ εσεία σα 250 ρυβ. 42 καπ. Άντα τον ρότισαν, τι ντεπ πύλσι-τα—Εκζάρχοσ ίπεν: κόλυ ένα, τυ τοθάρ να εστέικτι πεσυ τλαν,—κολχόζνικι δεν έχγι καπίκια να το αγοράζνι.

Ένα όμορφο ι μέρα,
Πότι — λέγυ σας το ετέρα, —
Δάιν Εκζάρχοσ στο μπαζάρ
Απατί να φερ τοθάρ.

Πίριν εσεία ένα δία:
Τύφλις μπότικις, τσανκία,
Έν τσιμπέρκις κε λικέν,
Έχσι θίβαρχις-πα εν.

Τ' μπρίτσατ γιόμουσιν το εσεία...
Τ' άλγο τ' τσίγκιτ, παι θαρέα.
— Νο-ό, μανίτσαμ, νο-ό, τυρού —
Δεν ουλέδουμ κυτυρού!

* * *

Μία τ' ιάλο: — Καλιμέρα!
— Τρρρ, τυρού! Σι ίσι, Βέρα;
Πόσα μίνις, πόσα χρονοσ!
Τί καμ είντροφοσ Λεδόνσ;

— Ζουμ τυ γάλια, δοκσασία.
Να αγοράζα τσανκία:
Τυ θζυγάρ — αν εν συστό —
Κεσαζ κανά δία κατό:

ΠΑΣΑ ΦΤΙΑΛΙΑ-ΤΙΝ ΠΡΑΤΥΝ...

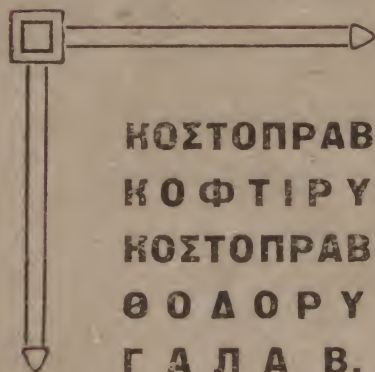
Βράδνιν. Σόχνασιν. Αβόρα.
 Φένκυσ κζέιν εν υρανό.
 — Λιντα πάγομ εν μπουτίνα,
 Πόπσα δίχνη-μας κινό!
 — Πρέπνα εν καλό καρτίνα, —
 Γο απίσομ αγρικό, —
 Κουτορό τι πλόν μπιλέτια
 Απ πινίντα καπικό!
 — Τι καρτίνα δίχνη σίμορ;
 Πέτω μας-πα αντο κζέρς.
 — «Βλαστ οτσόθ» το λέγκιτ ρόσκα. —
 Ιπεν ένας πιονέρς.
 Δάθαμ. Μέσα εν μπουτίνοκ
 Στέκιτ κίνο-απαράτ.
 Κόζμυς χλίζνι τον μεχάνικ:
 — Ντένα-μία, να πεσιράτ;
 Πεσίρσαν δίχνη το καρτίνα:
 (Αναστένακσαμ λαφρά!)
 Τίγαλα αντά μασσίνις
 Τιμιζλαέθνι τα νερά...
 Ενα γόρα κόπιν τ' λέντα,
 Πρεπ μεχάνικς τι φτιρά!
 Δίχ-μας: τίγαλα σα σκόλις
 Μάθζαν έμπρω τα μυρά,

Τίγαλα μαθίζι τώρα . . .
Ιδαμ κάπουσι ζιρά . . .
Μία τιάλο — παλ μασσίνις,
Παλ πιγαίδα κε νερά!
Δε κυρσούμ: Να μι θαγμάσκις —
Ας κόμας τυ κινό.
Πιρναμί διχνίς κενόριω.
Ας μπιτρέθ τυ ζιφτεζινό!
. . . Τυ στερνό θαγμάσταν όλπα,
Πεσίρταν έφιθαν καρπός:
Πυ ασλί-πα ίτον πάτυς,
Τόρα ίτον υρανός!
Πάσα φτιάλιατιν πρατόνι
Εμ ινέκις, εμ αγόρ.
Στέκνι ζπίτια πασα τζόρτις! . .
. . . Κόπιν όλυμ τυ σαμπύρ.
— Κυτυρό τι λέγνι κόζμος, —
Αναστένακσιν Φανάς' ς, —
Να μι κλέις τα ίδις ζίφτε,
Κλάπσι τα θα να ντρανάς!
Κζέθαμ όκσν . . . Στριφινκία,
Νίχτα χλίτσκν, φουσιρό!
. . . Σις ρυτάτ — πυ ίτον τύτυ;
— Συ Γιανίζολ . . . ζν Μικρό!

ΕΜΦΙΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

ΚΕ ΚΟΚΙΝΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ Γ. — ΣΙΜΥΡ.

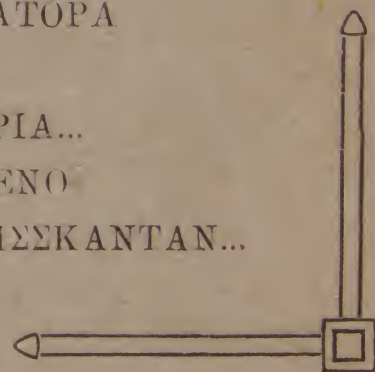
ΚΟΦΤΙΡΥ Γ. — ΕΜΠΡΥ ΚΕ ΑΤΟΡΑ

ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ Γ. — ΛΑΜΠΟΣ

ΘΟΔΟΥΡΥ Γ. — ΕΠΕΦΤΕ ΒΑΡΙΑ...

Γ Α Λ Α Β. Β. — ΤΟ ΠΕΡΑΖΜΕΝΟ

ΤΕΛΕΝΤΖΙ Δ. — ΑΝΤΑ ΚΡΙΜΙΣΣΚΑΝΤΑΝ...

ΣΙΜΥΡ...

Πέμναν απίςυ δεκατέσιρα χρόνς . . .
Στράτις πυλά περαγμένα . . .
Μίρκειν ντοκόςς, ρινιφιάειν κερός —
Τα τράτια-μας εν' τραγμένα!

Στέκιτι αφόδιτα
Κόκινο Στρατός!
Το κόκινο το άστρου
Δύι-μας φος!

* * *

Κξέρνι ντοξξμάν-μας το έχουμ χυβάτ . . .
Αφόδιτα κάμουμ ολία . . .
Απίςυ-μας — ντρα — ντυνιανί εργάτ
Αχ το Κίνα όξυ Γερμανία!

Μπειν ρτα δεκαπέντι
Κόκινο Στρατός!
Υξέθυμ μέρα ρ' μέρα,
Πιρνά κερός!

* * *

Σένα, εργάτι, πιλίγυμ νταόςς!
— Τι θέλυμ μις τόπατα κξένα,
Αμα αν μπάζνι-μας ρτυ ντοκόςς —
Τα τράτια-μας εν' τραγμένα!

Χρόνο ρ' χρόνο όρειπει,
Κόκινο Στρατός!
Νικά, νικά παντό-πα
Το ροσιαλιζμός!

ΕΜΠΡΥ ΚΕ ΑΤΟΡΑ

ΕΜΠΡΥ...

... Αργός στουτυρί περρισεσκάτιντον το πρίζιθ.

Όσο ζμα ζίμονιν τυ άτχ' τ' μέρα, τόσο χασιβετλιδ πράταναν νέκρυτ. Κυπάιδα-κυπάιδα ζυρέφκωνταν, αναλίχκωνταν, τινιαχλάιβαν τα στρατές. Πυ ίτανε νέκρυτ — απατί περρισεσκάτανταν τραγόδια.

— Στελιάν! Πεσίρα!

— Παντιύσσ! Μία ζίκυτυ!

Στελιάνε πεσίραριν, Παντιύσσας ζίκυνι-τυ, αλ' πα τραγόδαναν απίζυτιν. Τα κισκίνα-τιν τα νταύσσα μακρά αζυ χορίο όκσο πέρισεσκαν κε δάνιναν το τραγόδ-τιν—αρσειζνό τραγούδ, τυ ίτυνε υιντραί-μένο δεκάδες χρόνια άπίσο.

Πέρασαν χρόνια, ζμονίθαν τα λόγιατ, πέμνιν άλαι τυ νυχότ, τυ ζαχιντραίσειν ος ατόρα το γυργατιζνό αθαρπνύ τυ γυρλανιμό...

... Τάιρεμ τάιρεμ, τάιρε-ε-έ...

Νέκρυτ τραγόδαναν...

Πεσα κόχισ κριφά έκλιγαν τα κυρίτζα...

Αναστέναζαν αγύρ...

Φζόνκωναν τα δάκρις-τιν τα μάνες.

Το πρίζιθ ίτυνε μέγα μπιλά, καιμό.

* * *

Νέκρυτ πέρισεσκαν τ' καρδία-τιν...

Το «ταιρέμ» δεν κόφκιντυν νίχτα-πα.

Νταγρολάιβαν τα μπρίτσκες πεσα όφτιρα τα στρατές...

Δεν κατένζαν νέκρυτ τα θιλά τα μάτια αζυ ραχί.

Νίσεσκωνταν πολά χαθγάιδα, μεγάλα κυπανιγμός.

Τζιρτζιρζιν τυ έμα αζα τιρπιμένα τα κεφάλια, πεσα επρύτσκε τα γυνείς θαθέα ζίνκεθιν τυ κατράν...

— Ντζιν... αιδόναγαν τα τσακυμένα τα γιαλία.

* * *

Αντα τίτκο τυ ιεστάχ δάνιναν για-ζελάρ ζυ ελδζζιμπα στο βασιλικό τυ στρατό...

Νίχτα τα μάνες παρακάλιναν τον Θεγό.

— Θέμο! Πος ίφερικ ζυ φτιάλ-μας αύτο τ' μπιλά! Αφσι το πεδί μας αςπίτ!

Αμα...

Δεν αγρίκωνιν Θεγός γινεκό τυ παρακάλιμο, δεν ντράνανιν τα δάκρις. Στον υρανό απ' πάνο άλαι φυσιρά γιάλ-ζαν κρία στουτυρινέσσα άστρες...

ΑΤΟΡΑ...

Το πρίζιθ πεσίρίθιν...

Πιρνός. 25 τυ Σεπτέβρι.

Μαριύπολ.

Ζηπόρνι πονκτ.

Σ' ναθλί κλόθνι 20 νυμάτ ντυπρι-
ζιθνικ. Ντάματιν κομαντίρσ ασυ Ραι-
Οσοδιαχίμ στο πορτ.

— Ορίστε πέσο, παλικάρια! λε
κομεντάντς.

Τα ζσένκα τα παλικάρια ίνε τραγ-
μέν να μεταλλάζνι τα ταπταύτζα κε τ'
αλέτρια σα τυφέκια.

Δεν φοβόνε κε δεν χασιθετλέθνε τα
πεδία. Πελύνε κε χυραταλέθνε.

* * *

— Σ. κομεντάντ! Πο έσσ τζαρά
να φλάγνμ;—ροτά τον κομεντάντ ένα
κυρίτσ.

— Τις να φλάι;

— Μις. 12 νυμάτ.

— Πύθι ίρτετ;

— Στο ζερνοσοχόζ «Σαρτανά».
Ντομπροβόλτσι.

— Κυρίτσα δεν πέρυμ στο Κόκινο
Στρατό!

— Ιόχ, ίρτανε πεδία. Γο ιμε σεκ-
ρετάρ κομσομόλσκι τ' γιατζείκα.

— Α-α!

* * *

— Τις περ ζαιαθλένιες; εις;

Στον σεκρετάρ ζμα ευρέφτιν ότζερετ.
Απο ίνε πεδία τα ινίθαν στο 1911-
12-1913 χρ. τίνα ίρτανε άντα ζαια-
θλένιες:

— «Ιρέθυ να κάμυ ελυζζίτ πεσυ
Κόκινο Στρατό να σαχιντρέθο τιν ΕΣΣΔ
ας' ντυσζμάνς.

Παρακαλό να με πέριτ. Τα χράσσκνι
τα χαρτία αντυ ζαιαθλένιε ντάμα δόγυτα.»

Σεκρετάρς γραφτ πασυ ζαιαθλένιε:

— Συ κορίσια στα 7 το Οχτόβρι!

— Σ. σεκρετάρ! Δεν εσσ τζαρά—
σίμερα για άθρι; Στέρας να μί θάζκι-
τζέβετ το πάρεμο!

— Ιόχ, ιόχ!

Μκώτσκο κονθέρτ. Πεσο κονθέρτ:

Στο πριζιθνάγια κορίσια.

Ζ Α Ι Α Β Λ Ε Ν Ι Ε.

Ας' πριζιθνίκα ς.

Ρυμπαν τ' γινέκα.

'Αντραμ, ς. Ρύμπανς. έχι λγότα,
άμα γιρέθ να πάι στο Κόκινο Στρατό.

Γο δεν πάγο χαρσζύ στο κοτ το
ισστάχ. Το Κόκινο τ' στρατό χράσσκνιτε
κόζμο, — αν εν λαρός, ας πάι στο
ελδζζμπα.

Γο δεν ζτέγνυ τον.

Ρύμπαν.

— Αρίχ! Σις έχετε οτςτρότζκα,
γιαν ίσιτς χυριάτκο δάσκαλος! λέγι
πρεντζετάτελς κομίσι τον δάσκαλο Αρίχ
άσυ Σαρτανιότικο τ' σεμιλέτκα.

— Γο γιρέθυ να πάγυ στο Κόκινο
τ' στρατό! Το οτςρότζκαμ δε χράσσκνι-
το!

— Γράπσε ζαιαθλένιε,!

Αριχς γραφτ ζαιαθλένιε...

...! Αιτς πάγνι συ πριζιθ δικά·μας σο-
βιετικί γιασζλάρ...

Λ Α Μ Π Ο Σ

(„ΣΤΥ ΣΤΡΑΤΑ“)

Ροτάσμι, τί ασπρίζ μακρά
 Χαρσού στο τζαπ, πεσα δεντρά;
 Από εν Τζανταύρ τ' χυτρά!
 ... Σ' χυτρά αβλάχ πυχνίζ αμάκς.
 Το τζολ παντό—χλωρό μιτάκς!
 Τιμίζκο, κρίς κε θαθί
 Κε γιαλιστρό άμα επαθί
 Περνά ποτάμ. Λσα μαρείς,
 Ατί νιγλά, πσιλά ζιλθείς
 Τρουμάζνι ε' ποταμί τ' γιαγά,
 Θαρίς τυ φίλυ-τιν ρεγά!
 Τα άστρις κρέμνι χαμιλά
 Κε φένκνς τεκαράν γελά...
 Φυσέρνιν κρίς υρανός
 Ηυ τ' εν κε τ' ίτον ο θεγός!

Αν εν τα μάτιας κυφτιρά.
 Καμία αν θρισσκάς ε' χυτρά
 Κε να ντρανάς ισακατρό. —
 Να φένιτ τάτας τυ μυρμόρ.
 Πεσα ζιλθείς, ζμα στο νερό.
 Ναμί θαρίς να εν σταόρό:
 Χυντρό, παρσί, μπιλνί πλατι
 Απάνουτ έβαλαν ατί!
 Ησιλό κατέα καμ-τυν ετζάδ
 Κε ντρανισσκάτ πέσω πιγάδ,
 Πέσω χυτρά πιχτά εκυτινά
 Λαλί τζομπάννς τλουπ-ζορνά.

Περνόν «ζαμάνια κε τζιρύς»!
Πεσιράς νονίζ'ς — τζαχ, χάνιτ νυς!
Γο κε παπάσσεας — ίρνιτε μικρί
Μις άντα πέμναμ αρφανί.
Κυρμένσα, μάναμ Ιθγενί
Τι πόρσιν να μας ύρσεκ τζαρά
Κε μπαριεστράειν-μας ε' χυτρά.
Το ζέμο ίτυν ετιθάρó:
Φαί — πσομί αν το νερό.
Μις τζάγιθαμ μιςκάρια, χνα,
Σικύμνιτε, έπιφταμ εκυτνά.
Στερ, — πέραςιν πολά κερός —
Χορίστα γο αν τον Λαμπός.
Γο δάθα απ' αθά μακρά,
Τος ίτυν ε' Τζανταύρ τ' χυτρά.

Πολά ζαμάν τι πέμνιν στερ —
Ντυκόες! Πες ένα ετυρυτέρ
Από το ανέμο-καλίς
Πίριν ας χόρα-μας πολίς!
Τι χάθιν εϋ ντυκόες Λαμπός'ς —
Τος γίρσιν απ' ολνός αργός,
Κε γίρσιν «ίτμος» μπολεσεθίς!
Τζαχ ειφτε εόρεπειν τ' γαρίπε.
Συρέφταν κάπυεϋ νομάτ
Κε πεσίρσαν γραφαν στο οτρίάτ...

Ε, εθ' ντεθιατνάτσατομ γοντό
Τ' φοτία κείνιτον παντό!
Παντό, — πυ έκλυθις — ντυσεμάν!
Το ζέμο ίτυν — ντοζ-ντομάν...
Σα τζόλια πράτανεν Μαχνός.
Πολίς, πολίς χιρλάειν τός!
Σ' ατόνα γλίτωνα χυριάτ. —

Ντρανάς — καράτελνι οτριάτ:
Για Μάι-Μαέβςκις, για Σεκυρός
'Το ίτον τι' άλλο φοβερός!
Το ζμόνιμο απσά τι περ:
Ατός-πα: «δος», αύτ-πα — «φερ»!!
Φερ κόζιμυ, πράμα, ζαιρέ...
Ζαμάνια πέραζομ. αμπρέ!

* *
*

Ατό ζυρὸ πολά κερὸς
Χαμπάρ δεν ίχα ζον Λαμπός.
Στερ — ζον ζα φτίαμ τυ χαμπάρ:
Ενα κερὸ ζμα ζτο μπαζάρ
(Τίλαγα ίλιγανμε στερ.
Το ίτυνε παζυ θραδμέρ)
Χαρζού ζ' τακάμας τ' παρτουζάν
Ντυζζιμάνυς κζέιν χαμπαριστάν.
Ίζπυ καντέιν καλό ζκυτίν
Λιζζάρκα ντόχτανε ατίν.
Πυ ίθρανε τ' ατζέελ γιαζζιλάρ,
Ατί παντό παζυ χυρτάρ
Το έμα ζτάθιν γιάντο τζιζ...
Τακάμας πέμναν άλιαχ λιζ,
Κε νόγζιν κάθια ιζ ατότ'
Να ζαχιντραίθιν τον δαφτότ.
Λαμπός-ζ δεν πόρζιν αντ' γερά
Να γιαγαλέθ πυλά μακρά.
Πεζ ένα τζαλιμένυ ζαν
Τοζ μλόθιν 'πκάτο ζυ τζαράν.

* *
*

... Πέσυ χαμίςς, πέσα φρατείς
Περνόν τα μέρις-τ, τα θραδέις-τ.
Παντό ντυςσιμάν... κυρμένους μλυτ
Σαχνέθ σ' ατίντς να φανερούτ.
Καμία αντα εσσ τζαρά,
Σ' κανός τυ όφτιρο χυτρά
Περάζτο ύσπυ κσεμερέθ
Κε ζμπδάζ απσά να γιαγαλέθ!

Λαμπός σμα σ' χόρα το πρατί
Τζανκλίχτιν σ' Τζανταύρ τυ φτί
Αντ' ένα θρυςσιγό θραδί
Τυκότ τυ μέγα τυ πεδί
Περ' ντάματ δόδεκα αλγάδ
Κε νίχτα γιανασζέθ σ' χυτράτ.
Λαμπός-ς — παπάσζας — το τυ ζατ,
Πες κλόνια έπισιν, κεμάτ...
Κυρμένους, τος-πα ίσζιν πεσί!
Τι ίτυν όκζυ: ζζυ-θρυςσί,

Σκυτνία — θγαλ ματίς τυ φος!
Στον ίπνυτ τ' ίκζιντυ Λαμπός-ς:
Πέσυ μπαχτζά, σμα στο πιγάδ
Κατέθαν δόδεκα αλγάδ,
Τυρμάσζιπςαν χαρςζύ στο τζαπ...
Πυλά να λέγω τ' εν ιζάπ:
Πιρναμί ζίμοσεν πιρνός —
Σι άρταχ ίζνε αρφανός !!!

Περνόν ζαμάνια κε τζιρύς...
Πυ εν ατόρα Τζανταύρς:
Μακρά! τος μέγα συρμπατζίς
Πρατί στου Σέρμπια γιαιτζίς!
Πότι τί άν εν-πα, τος νυνίς,
Το ιμπριζνό να τυ γιρίζ: •
Ατί-πα, —για τι μας — πυλί,
Βαστόν ε' καρδιά-τιν χυλί!
Καμία — τό-πα όρα εές —
Μις παλί να κζένουμ στο κυρέσσ.
Ατότ' ναμί τρουμάζ τυ εσερς!
Ας ίσε ίτρως, ας τυ κσερς:
Το όλία πεσίρσιν-τυ Λαμπός' ε, —
Το μπίτιμουτ θα εν τυχός'ι!

... Δεν ίτον στα γοργά. πεδί,
Ατίκυ όμυρφυ όραδί!
Τα άστρις κρέμνι χαμιλά
Κε φένκωσ τεκαράν γελά...
Τιμίζκυ, κρύυ κε θαθί
Κε γαλιζτρό αμα σπαθί,
Πιρνά ποτάμ. Ασα μαρέις
Ατί νιγλά, πεσιλά σιλθείς
Τρουμάζνι ε ποταμί τ' γιαγά,
Θαρίς. τυ φίλυ-τιν ρεγά!

Μαριόπολι XI-1931.

ΕΠΕΦΤΕ ΒΑΡΙΑ ΜΟΛΙΒΕΝΙΑ ΒΡΟΧΙ...

Τα τάγμα-μας, απτο 1-ο ζίνταγμα τις Μαριύπολις, θρισκότανε πάνο στο θυνό. Μπροστα-μας απλονότανε ο κάμπος. Ι άσπρι ήτανε κάπυ πίσο απτον ορίζοντα. Περιμέναμε διαταγή για να κάνουμε επίθεσι στο Κοσταντινογράντ. Επιτέλους ένα θράδι πέραμε αφτί τι διαταγή...

Εκίνι τι νίχτα δεν κινιθίκαμε. Επιμαζόμαστε πιρετόδικα για τιν επίθεσι. Μιλύσαμε χαμιλόφωνα, δεν καπνίζαμε, πέρναμε φισέκια, καθαρίζαμε τα τυφέκια-μας. Μας φέρανε κάμπουςες κάσες με κίτρινες γαλικές κάσκες κι ο καθένας διάλεγε από μια για τον εαφτό-τυ.

Αφτί ήτανε ι πρότι μάχι, πυ έπερνα μέρος. Δε μπούσα να ισιχάσο. Τιν περίμενα ανιπόμονα.

Ι τελεφτέες προετιμασίες τελιόσανε κε κσεκινίσαμε προς τα κάτω...

Ίτανε ακόμα σκοτινά... ισιχία. Μόνο κάποτε έσχιζε τον αέρα κανένα θύλι, πυ ρίξανε απρόσεχτα...

Άρχισε πια να κσιμερόνι.

Ο ορίζοντας κοκίνιζε. Στο δρόμο ανταμόναμε χορικός, πυ θλέπανε με θαμαζμό τι «μεταμόρφοσί-μας σε γερμανός». Μα κε μισ, όταν έφεχσε πια, κιτάζαμε με γέλια ο ένας τον άλλο κε δε γνωρίζαμε τον εαφτό-μας με τις γαλικές κάσκες...

Περνύσαμε από χοράφια με όριμι απσιλί κε κίτρινη ζίκαλι. Στ' αριστερά έκοφτε τον κάμπο ι γραμί τυ σιδεροδρόμου. Ο 3-ος ρομείκος κόκινος λόχος-μας έπρεπε να επιτεθί πάνο στι σιδεροδρομική γραμί.

Βαστύσα γερά το τυφέκι-μυ, πίγενα ανάμεσα απτι ζίκαλι κε δε χοριζόμυνα απτι γραμί-μας. Άκσαφνα ακύστικε ένας θόμθος πυ όλο ζίμονε. Αφτό το σφίριγμα έσχιζε τον αέρα κε μ' ανάνκασε να σκίπσο άθελα. Κάπυ μακριά προς τα πίσο ακύστικε ένας μεταλικός κρότος... Ιστερα ακύστικε δεύτερος, τρίτος. Αρχίσανε να ρίγνυνε πάνο-μας κανονίες. Ι άσπρι ιδανε τι γραμί-μας κε μας χτιπούσανε με οβίδες. Κάθε λίγο πότε δο, πότε κι φενότανε πάνο απτα κεφάλια-μας ένας άσπρος καπνός κι ίστερα έπεφτε θαριά μολιβένια θρογι από σραπνέλ...

Χαμιλόσαμε λιγάκι, χονόμαστε σαν πέρδικες μέσα στι ζίκαλι κε πιγέναμε γλιγορα μπροστά, όλο μπροστά δίχος να σταματίσουμε ύτε ένα δεφτεροδλεφτο... Σε λίγο ο εχτρός ανανκάστικε να πάψει τι φοτιά, μα όχι για πολί κερό...

Απτ' αριστερά φάνικε ανάμεσα στα χαμόδεντρα ι μάθρι σιλυέτα ενός θορακιζόμενυ τρένυ τον άσπρον, πυ ίρθε σιμά στο λόχο-μας κι άρχισε να μας χτιπάι με τα πολιδόλα...

Κραπλόθικα στο χόμα, μέσα στη ζι-
καλι. Έσκαφτα ένα λάκκο για να πολε-
μό καλύτερα. Τα πολιδόλα κάνανε δυνατό
κρότο. Θαρύζες, ότι όλα θράζανε ολό-
γυρά-μυ. Δοκίμασα να φονάξω για να
καταλάβω πν βρίσκετε ι γραμί-μας. Κα-
μιά απάντις! Αρχισα τότε να ζέρνωμε
κε να πιγένο προς τα δεξιά. Άμα
έκανα κάμποσα θίματα, ίδα σιμά ς ένα
ανεμόμιλο, πν θρισκότανε ολομόναχος
στον κάμπο, το δικιτί τυ λόγυ-μας. Κίταζε
ίσιχα με το κανοκιάλι... Ι γραμί-μας
πίρε διαταγή να πάι προς τα δεξιά κε
δε μυ το ίπανε: ΄Γρθε πια το πυροβο-
λικό-μας με δικιτί το ς. Τρυχάνοφ κι
άρχισε να χτιπάι το θορακιζμένο τρένο
τον άσπρον. Κάμποσες οθίδες πέσανε απά-
νο-τυ κε το ανανάσανε να φίγι πίσω.

Κρακολυθίσαμε τιν επίθεσι, χτιπύσαμε
τυς άσπρους, πν φέβγανε άταχτα κε μόνο
σα θράδιασε σταθίκαμε.

Όλι τι νίχτα έβρεχε δυνατά. Γενίκα-
με μύσκεμα, μα δεν αφίσαμε τις θέσεις-

μας. Το προί κυραζέμενι, άιπνι, θρεμένι
κρεκινίσαμε για να κρακολυθίσωμε πάλι
τιν επίθεσι.

Το εχτρικό ιπικό φάνικε μια φορά
στον ορίζοντα κε ίθελε να μας κικλόσι.
Ι γραμές-μας λίγο ταραχτίκανε.
Μα τότε φάνικε ο δικιτίς τυ σιντάγμα-
τός-μας ς. Απάτοφ πάνο ςε μάθρο άλογο.

Ι κόκινι στρατιότες αγαπύσανε πολί
το δικιτί-τυς, πν ίτανε πριν εργάτις
στα εργοστάσια τυ Ιλίτζ. Μόλις ίρθε ο
ς. Απάτοθ πίραμε θάρος κι αρχίσαμε
κάτο απτιν οδιγία-τυ να χτιπόμε με
ομοθροντίες τυς άσπρους. Ι μάθρι γραμί
τυ εχτρικό ιπικό αμέσος πίρε το φεβγίό.
Ορμίσαμε μπροστά με φονές «υρά»,
κρατόντας τα τυφέκια στα χέρια.

Ι άσπρι φέβγανε με πανικό. Ο όρό-
μος ίτανε πια για μας ανιχτός. Από
μακριά φενότανε το Κοσταντινογράντ.
΄Ιστερα απο μια ώρα πίραμε αφτίν τιν
πόλι, δίχος μάχι.

Τ Ο Π Ε Ρ Α Γ Μ Ε Ν Ο

(ΠΙΙΜΑ)

Τα χρόνια έρχνε κε περνόν,
 Γυρόντ πυθέννι, γιάςς γερνόν,
 Τζονύριω κόζμος—πυ ντρανάς.
 Το ζίσμο κλοθ, το ζίσμο θραζ.
 Το πέρασιν το αλεκέτ
 Πυλί δεν κέρνιτο, ελμπέτ!
 Σε μας-το ίτυν στιβαρό,
 Σε μας-το ίτυνε πικρό,
 Σε μας-το ίτυν φοβιρό,
 Το περαγμένο τον κερό!

Γο κε Ζαχάρς πυλά ζαμάν
 Αντ' νεμτς — « βασιλικό ντυςσζμάν »
 Ντουκόσσεθαμ. Τα ίθαμ μισ —
 Φοβάς ατόρ' να τα νυνίζ'ς.
 Πέσα πιλά, πές το νερό
 Πυλά μισ πέρασαμ κερό...
 Σσυμά, συ τζολ, πεστο αγιάζ
 Πυρίς λαφρά να το περάζ'ς;
 Κε ζάιπσαμ-το θαχτ ατότ'
 Το κζέιν βασιλέας μαναχότ!

Ζαχάρς — τι πέρασιν πυλά, —
 Τος μία ίπεν-με κριφά:
 — « Καρδίαμ άρταχ να μπιτέθ,
 Τ' χορίο να ντρανά γιρέθ.
 Ας φέθυμ σπιτ, ναμί φυβάς:
 Σα ίδις άτχα δεν ντρανάς! »
 Μισ θρέθαμ δίμας-πα καρδάρ,
 Τζονάισαμ σπιτ αν τον Ζαχάρ.

Δι ακσιπόλτ κε δι εσχιζμέν,
Τζαναβαρίτκα πιναζμέν,
Μις ίρταμ σπιτ αχτυ ντοκόςσ...
Ντρανόμ: πες χόρα κλόσσεκνι πλουσσ:
Τχαντζιό, ουριάτνικς... κε παπάς
Αντ' δέκα-δούδεκα αλγάδς
Πες τα συχάγια χαταλέβ
Στο θόλοστ φειμένς συρέβ!

Να δίχκισ δεν ίσσειν τζαρά.
Πες ένα όφτιρο χυτρά,
Πυ μλύτανταν πολί γιασελάρ,
Μις θάβαμ τοτ' αν τον Ζαχάρ...
...Ενα θραδί, εκυτνό θραδί
Νιγλός, πσιλός αμα ζιλδί.
Τος σόρεπσεν υλνός-πα σματ
Κε λε: «Να μλύμιτς τ'εν ισάπ.
Πεδία, κζέριτ τι, ιλάτ
Ας κάμυμ χυριατί στριάτ!
Ις φερ θιντόθκα, άλυς-σστικ,
Αλυς - τσεντράλκα — ντρομποθίκ...
Δουσάτ χαμπάρ υλνός τ' γιασελάρς!»
Αιτς σόρεπσεν στριάτ Ζαχάρς:
Κε ένα όμορφο θραδμέρ
Μις τ' χόρα πέραμτο συ εσερ!

Μις μέγα ίχαμε χαρά.
Αμα δεν θάιν από μακρά.
Αγρίκσαμ τζάλκα τυ χαμπάρ:
Ντυσεμάνυς κζέιν ασυ μπαζάρ.
Τζονάισιν πάνυ-μας ασστζέρ
Κατόν πενίντα όφιτζέρ.
Να φλάγυμ—δεν ίχεν τζαρά:
Αντα θιντόθκες κε δικρά
Χαρσούτιν κζέβαμ, — τί ντρανάς.
Το τζολ τζυμπάρκυ ασ αλγάδς!

As χόρα κάπουσιν αβλάχ
Χαρσσύμας ντόκιν πυλεμιότ.
Θαρίς, θρουσί αντυ πυρτζιάχ
Καντέιν απάνου-μας ατοτ'!

Δεν πέρασιν πολά συρύ,
Μις ίρταμε χαρσσύ-χαρσσύ.
Ο, ντόχταμ τότες δυνατά!
Τα τφάτια χτίπαναν πιχτά,
Ντουσζμάνους πεσίρσεν γιανασζέθ.
Μάτια-σκυτνά χυλτέθ-χυλτέθ.
Ατότες μις πολί (χαμέν!)
Πυρέφταμ γάλις μιθιγμέν...

Αρέα έκρουγαμε μις
Κέ πεσίρσαμ έφίθαμ ις-ις.
Πες ταραμά σμα σ' πιγάθ
Αντα μας σίμουσαν αλγάθ.
-Δεν κσπάχτιν γιάντι-μας Ζαχάρσ.
Κυρμένους, ίτον τος καρθάρσ.
Τος χόλκσιν: «Σίμουρ τίνα φεθ —
Να χαν το χόρα-μας χιρέθ,
Αν φέθυμ — όλμας-πα χαμέν.
Πεδία, φέπέμυ ναμί εν!»

Μις γίρσαμ κάπουσιν νομάτ.
Αντυ στερνόμας τυ χυθάτ
Παλ' πεσίρσαμ πέλσαμ πας ντουσζμάνσ...
Στο τζολ θαρίς καντέιν τυμάνσ.
Ντρανόμ: τυ γράθα-τιν αρέν
Τ' φοτία-μας πυ σμα καντέν!

...Απ ένα^ο πέμνιν-μας πατρόν
Ντουσζμάνου-μας τυ εσκαντρόν
Αντα το πέραμ μις σ' πλεν...
Πυλίς μις ίχαμε ντυγμέν,
Πυλίς μις ίχαμ σκυτυμέν,
Ντρανόμ, μετρόμ — Ζαχάρσ-πα τ'εν!

Τ' ἐν Βάνιας, Κόλιας κε Λαζάρς...
Μις χάσαμ τοτ' πολί γιασελάρς.
Το τ' μέρα άπιρα μυρά
Πες χόρα πέμναν αρφανά!...

Τ' στριάτ-πα πέμνιν αρφανό...
Το τυ θραδί υς του πιρνό
Χασιθετλάιθαμ τον Ζαχάρ...
Γυργόρς τοτ' εκόθιν πάστου μπδάρ:
«Ναμί νονίζιτ, αγρικάτ!
Ζαχάρς εκυτόθιν—εν στριάτ!»
Κε εστερ Γυργόρς πολά ζαμάν
Μας πράτζιν-μας χαρσσύ ε ντυσεμάνς.

Τ' στριάτ-μας όσιθιν καλά:
Πολί γιασελάρ ασαμακρά
Εμ απιζί κε εμ αλγάδ
Τοτ ζμίγκανταν πες το στριάτ.
Στο Κόκινο Στρατό τζαχ ετέρ
Μις δάθαμ το τυ ετυρυτέρ.
Χατείδα ίθαμ μις πολά.
Στερ δάιν τυ θλίαμας καλά.
Ενα κερό, κερο καλό
Ντυσεμάν φυρτζιχταν εσ γιαλό!

Γιασελάρ, γιασελάρ! Αγρικισάτ:
Σις είμυρ όλσας-πα γελάτ,
Σε-σας κανίς δεν περ νυμπάτ.
Τραγούδα εσένκα τραγουδάτ.
Ντυσεμάνου-μας χαντρέβ τζαρά
Ντυκόες τζυνόριυ να πεσιρά,
Τος δεν πορί να πιθερέν...
Ας ίσιτς πάντα-πα τραγγμέν!

ΑΝΤΑ ΚΡΙΜΙΣΣΚΑΝΤΑΝ ΤΑ ΦΙΛΑ

* * *

Τιντζλίχ . . .

Σκυτνό στυρυτερνέσσυ νίχτα.

Αλλά άνεμος γνέφανιν κανά τνά κε λαλασσάρκα έμπίζιν αν τα δέντρυ τα φίλα. Ατότες τα σαρέα φίλα κούφικανταν αν το τιντζικυ τυ χασσιρλάεμυ κριμίσσ-καν-ταν πας τον πάτο, πέσα χυρτάρια.

Σμα στο μέγα τυ δεντρό, χάλις χα-ιαδί μαρτζαντάσες στέκιντυν στρατιότις.

Μία-μία αντα ίφτεσσικιν τυ τσιγάρκατ, ας το μικρό, πλιγμένο άντα είδερα, τυ γιαλίτε Πλατόνς χόρζιν πεσσυ σκυτίν αγ τυ ειρική τυ φότ στρατιότι τυ πρόσοπου κε σπρότσκυ γιαλιστρό κοχάρντα πας το χυμπάνκωτ το ρσαπκίτσα.

Κε στέρας πάλι όλυ-πα θαρίς κε είνκεθιν πες-τυ σκυτνία.

Ατότες Πλατόνς γιαγκιντέν πεσίρανιν πράτανεν πες-το πόρεπ ας ένα κωσέ-υς τ' άλλο . . .

Φένιντυν τυ αγρικά μία-μία Μάρας τυ νταύσς. Αφτί, πρεπ-νας, δεν εν αν ασ' ατόνα μακρά. Τί νυνίζ, τί καμ ατόρα ατί;

Τυ στυ-τιν ίτυνε τζάλκω κε κυντό : εκότομα. Πλατόνς δε θελ να νυνίζ πας τα τό, το πέραςιν κε πας το αφτό τί τον φλάι,—άμα, ένα λυγάς τυ νυνίζμωτ δε πόρνιν να δάινιν αν άφτα μακρά κε όλυ έκλυθιν λόρια.

Μάρα . . .

Αφτί, αν τίνα ίτυνε άιτε ειδεμένο τυ ζίσμωτ, τίνα πολέμζινε αν ντυσσεμάνς αφόβιτα κε καμία δεν ίκσερεν τί εν μπουλτράιμο, αν τίνα πολά χατελίδωκα τόπος δάινανε γιανασσεά-γιανασσεά.—ατόρα, τσα-κυμέν, ντυγμέν, χυρίζμέν αγ τ' ατόνα φλάι το άδριζνό τ' μέρα . . .

Ντόκιν στο νωτ Πλατόνς τίλαγα π - τα φορά ασχαλντί πιάσσκιντυν πας-τα προκλαμάτσειες (αντα μαθένισσικιν πες το ινστιτύτ). τίλαγα τιντάιβαν - τον κε πί-ραντον κε δάιναν στο ρσταπ.

Αιτε δεν το έμαθιν, τις τον τζάχι-πσεν.

Αντα τον πέριεσκαν κε δάιναν, πας ένα γιρί ίδεν γνωρίζμένο, οςυ μισό ρσκι-ζμένο προκλαμάτσεια, γραμένο γαλικά :

«Νάφτι κε στρατιότι ! Σας ίφερινσας τυ μπουρτζουαζία να σκυτόνετ τα ρύσκα-σας τα αδρέφια» . . . Τ' άλλο ίτυνε ρσκι-ζμένο, αμα ατός ίκσειριντυ τί τί άλλο γράματα ίσσεν . . .

Τα λόριατ έγγραπσιν-τα απλόγωτ !

Πες το ρσταπ πολά ντόκιντυν, πολά ρόταναντυν, αμα δεν πόρσαν να μαθέν-νι τίπυς-πα κε πέλσαν-τον. . .

Ντόκιν στο νουτ Πλατόνς, τίλαγα ας τατό στέρ, ένα μέρα πας το Ντερμπά-ζοβκι τ' μισαρέα ίρτεν χαρσζούτ Μάρα, τίλαγα λαχίρντεπεσαν απότες κε τίλαγα αγ τα τό στέρ, Μάρα, τίνα πέτακσιν τυ Ινστιτότ απίεζον Πλατόν, πεσίρσιν δόλεπεσιν αντ' μπολζεσεβίικς . . .

Μαρία Πεταλιδι . . .

Ντόκιν στο νουτ Πλατόνς τυ παρκόρ, αντα τον πέλναν στο χοριό-τ κε στ' άλλα τα χοριάτα να δέχκετ αντ παρτιζάνους, αντ κομμουνιστές, τίνα πέμναν για το άκιρθό τ' δόλεμα.

— Μαναχόμ θα πάγω, γιόχσαμ δό-ιτμι κανινα τι' άλλο : ρότσιν, αντα πέρι-εσκεν χαρτία κε καπίκια.

— Σίντροφι Πεταλιδι-πα να πάλιντά-μας, γιαν εν απί-πα ε' αφτά τα μαρέις !

Απο τυ μέρα, αντο θορί τυ πάρεμα ανάσα-τυ τρένο πέριν κε δάιν τον Πλατόν κε τ' Μάρα στο θορά. Πλατόνς κε Μάρα ίρτανε ε Πλατόν το χοριό. Τί-λαγα λίγα μέρις χορίζνιτς αγ τα το τ' μέρα, αντα πράταναν αντ Μάρα πέστο όρυς, το στέκιντον αθλόαχ αγ το χοριό !

— Πόσα μέρις εν το ίμιτς αδό, Πλατόν ;

— 3 μέρις. Σίμωρ άρταχ τα 4 τυ Νοέθρι.

— Άρταχ τρία μέρις κε δεν έκα-μαμ τίπουσ-πά !

— Ναμί χασιβετλέβς, κόμα τίλαγα δλίς-πα κάμωμ. Πόψα να συρέφκυμιτς πες ταραμά αντα πεδιά.

Ατίν δάιναν αν το γυλάι κε Πλατόνς αντο ταιαχίτς έκρουν κρέμζιν αππάνυ στα κλαδιά φίλα.

— Μέρα αθόρνιν. Αιτα ασπίτ !

Ατίν κζέθαν απέζυ στο όρυς κε λον τυ στενό τυ στρατίτσα καντέθαν πες το ταραμά : απατί ίσα τ' χοριό ίτυνε εμα.

Πλατόν τυ σπίτ ίτυνε ε χοριό τ' ν άκρα.

Αντα κζέθανε αγ τυ ταραμά κε φά-νιν Πλατόν τ' ν αθλί, Μάρα (τίνα πιά-νισκιν αντ' ένατς εσερ Πλατόν τυ εσερ κε αν τ' άλυτς κσερά τζυλί τζιτζάκια) έμαθιν-τυ τίλαγα τρόμακσιν τυ εσερτ.

Πλατόν τυ τζιράι ίσπρισιν.

— Στα μία.

— Τί εν; Μάρας τ' καρδιά χτίπειν κε ένα τνα στάθιν.

— Πες ν' αθλί-μας αλγάδ !

— Ναμί φανερούμιτς—καντέτ !

— Ιοχ, ει πέμνι, ναμί φανερός, γο χριάζετε να πάγω, αν τ' εν στον ντό-πομ να πέρνι τον αδερφόμ. Τίπουσ-πα τ' εν, κανά λυγάς αλντέθουμιτς, —μόνο μία αλντάισαμ-τς !

Πλατόνς αφίκιν τ' Μάρα πες ταρα-μά κε δάιν.

.
Αντα έμπιν πέζυ Πλατόνς, ις κοντός οφιτςέρς αντα θλυίες πας τον πρόσοποτ αρατράίθεν-τον ας μάνατ κε ας Ελένα (αδερφίτ).

Οφιτςέρς έθγαλιν το ναγάν κε έκλυ-σιν-το χαρσζού στον Πλατόν. Στρατιότι τιντάισαν-τον.

— Επαρέτ' -τον! ίπεν οφιτζέρς.

Στρατιότι πιάκαν τα τράτια-τιν χαρ-
ςούτ κε έβγαλαν-τον όκσο.

— Βάι, το πεδίμ, τί ίρτες; μαν-
κράισιν μάνα-τ κε έντραμιν απίςυτ, αμα
στρατιότις σκύντιςιν κρέμισιν-τιν.

... «Αιτέτ-τυν στυ ςσταπ, ατί
λαχάρντέθυμ ντάματ τίλαγα πρεπ, κόμα
χριάζετε να το μαθένωμ, πυ εν τυ κυρ-
κωτζζίνατ-πα!»

Αντα θα να κζένιςσκαν ς ν' αθλί όκσο,
ςτέκιν-τον ις άθορπος. Αντα τον ίδεν
Πλατόνς, ένα-τνα κζίλυσιν κε πέμνιν
αχτο θαγμαζμότ. Ατό ίτυνε πομέστζικ
γιός. Ταμύρ Κόστας, τίνα μαθένιςσκεν
ντάματ στυ Ινςτιτιότ.

«Ατότυς ίφεριντς»—νύνςιν. Αντα θα
πέραναν απ' ςματ, ατός, Κόστας, ανιατζε-
λίδα χαμνωγέλαςιν.

Κζέθαν αστυ γιρί. Πλατόνς έμαθιν-
το, άλο τυ δεν ντρανά τ' χαραλντι-τ.

«Τόρα Μάρα ναμί πιάςσκιν-τυν κε...

Αμα αντα-τον πέραν κε θάθαν, πας
ένα κωςζέ ίκςιν απίςυτ ντυπυρτέις κε τυ
έκλυσιν ατό-πα, ένα κυρίτς ντλίχτιν ς
γύλατ.

«Εχ, Μάρα, Μάρα, δεν κςερς μπολ-
ςςεβίικια να χυλαντρέθικες, ατόρα χάςις
τον θαφτός-πα. Το χαμπάτ έγνι-το τα
μικράς τα χρόνια!...»

...
Στις 9 τυ Νοέβρι ίχανε δίκι (ςυτ).
Αυτό δεν κότεπςιν πολά. Πλατόνς δεν
έβαλιν-τα φτι, τα ίλιγαν ατί, αλαι έςυςιν
ςα φτίατ:

«Στο ςκότομα πες τα 24 όρες»...

* *
*

... Αντα-τς πέριςσκαν κε θάιναν.
άρταχ κςιλετέν καλά χάρακςιν μέρα.

Αθοριγό ςτυρυτιρνέςςυ άνεμος έμπίζιν
ανταπέςσα-τιν για τςάδεβιν τα μαλία-τιν.

Τα χαμίςσα πες το ταραμά τεκαράν
χαςςιρλάιθαν, θαρις ανανκάςσκαν-ταν τυ
γνέψαν-τα γυργά κε ατόρα ςαλέφκαν-
ταν να τίμζαν τ'ένα ν'τάλο.

Λον ςτράτα ζμπύδαζαν κε θάιναν
ινέα νυμάτ, θαρίς φυθάταν-ταν, ναμί
χαμαλέβτς ίλιος.

Μάρα πιχτά πςςίρςεν μπρόμτςιν.
Πλατόνς θάιν ςματς κε πιάκιν-τιν απ-
κάτυ ςυ παςκάλα. Ατότις κόμα ατί
ντρανςιν λόριατς κε ίδιν έμπρυτιν τυ
θάιναν δι στρατιότ, ςτα μαρείς απ' ις
κε απίςυτιν τρι νυμάτ, όλ-τιν πα πιά-
νιςσκαν τα τράτια-τιν «πάς τυ ίτμυ».

Ατί ατόρα δεν τρόμαζιν, τίλαγα
τρόμαζιν ςίφτε. Πλατόνς, αντίς νάζις,
μόνο έφςικςιν τυ ςςερτς. Μάρα έμαθιν-
τό κε ένα λυγάς παραπυνιτά χαμνω-
γέλαςιν.

Αφίκαν τυ ςτράτα κε έκλυσαν τςα-
πριφτά λον τα ζάνια. Πας' Μάρας τα
κάλτςις ςυρέφκανταν τςαγάνια κε άρταχ
δινατά αντα χαντιζάν, ατί λίγανιν μιά-
μία κε τιμιζλάιδιν-τα.

Τζάλκα, γιάντο μάβρυ τ'γυνέα, φα-
νιν τυ όρυς. Έμπαν πες-τυ όρυς. Τι-
μίζκυ, όμορφο αέρα ντόκιν χαρςςού-τιν

κε Μάρα κανά τρία φορές θαθέα πέρην
ανάσα-θαρίς ίρεθιν όλυ τυ αέρα-πα να
τυ τράθανιν απέσυ-τς.

Ίτυνε τίντζκιν λόρια κε ασ'-αφτό τυ
τιντζλίγ νίςκιντυν άγρυ, κε κατ άμα
μιρμίντζ, έντριςσιν μπυρντέν λον τ'ρά-
σσα, θαρίς άρταχ έβαλαντς πες το τα-
μπύτ ζντανί κε καρίθουσαν τυ χαπάχ.

Κζέθανε πας ένα υμπαδίτσα, λίγο
αθλάχ ασυ πύου αλαί στέκανταν διά
πσιλά πασσέα δεντρά. Πας το υμπαδί-
τσα, σμα ε'ένα μέγα άσπρυ χαιά ίτανε
τρία νομάτ. Ις-τιν αντο μάθρο τυ μπυρ-
νόζ πας αμπλάτιατ τα μεγάλα τα
στρυνκλά τιν, κάθιντυν πας-το
χαιά κε α ένα νιγλό ταγιαχίτς έσκαφ-
τιν τσυχυρίτζα. Πας τα γόνατα-τ ίτυνε
ένα μέγα άσπρυ μασύρ.

Αλς—δινός-τιν — Πλατόνς αγνόρσιν-
τς: ις ίτυνε αφτός οφιτςέρς, αντα φλορίτ-
κα τα πογόνια, τίνα-τς ρότανιν κε έκ-
ρυιν, άλυσ-τιν—προχυρόρς, τίνα ίτυνε
στο δίχι (συτ).

Μάρα, αντάτς ίδιν, τεκαράν ίσπριςιν
κε κυντυστάθιν, στερ μπυρντέν, ένα-
λυγάς χαμπατλίδηα ντράνσιν πας' τον
Πλατόν, μία δεν τιν θριςσκ μαανά, αμα
Πλατόνς τίπυς-πα δεν τιν ίπεν.

Αντα έςυσαν ε'αφτό τον τόπο—στά-
θιν. Οφιτςέρς κε προχυρόρς κατ ίπαν
τ'ένα ν'τάλυ-τιν, στερ οφιτςέρς ίρτεν
σμά-τιν.

— Φυκριθέτ τυ πρίγοθόρ!

— Οχι, ναμί θάλιτ τον δαφτόσας
στο ζαμέτ, πυρόν να σας χαμαλέθιν τα-
κάμας κε να χαγαρόνε τ'όλλια-σας.

Οφιτςέρς μάθριςιν ασ' χυλί.

Αφορπος, τίνα θα νίςσκειτ στα διά
μινύτια στερ ασάλιφτο κυθντά, χαχανί-
ςσκεντυν πες-τα μάτιατ!

Οφιτςέρς ντόκιν στο νυτ, τίλαγα
Πλατόνς ασυ ντόσμου στερα μπαλέφτιν
κε αντα ινκεν τα μάτια-τ, έφτςιν πες
οφιτςέρ τον πρόσοπο ένα χαπέα μακαρ-
τζαγμένυ έμα.

— Ντρανόμ-τυ, τίθα τραγυδάτ λίγο
στερ! ίπεν οφιτςέρς. Δαφτότ απέσυτ
νόνσιν άλο :

— «Αν ίχα 500 ατίτκα παλκάρια
γιαν-τα τόνα, όλυ τυ ντυνιά πέριςσκα
συ εςέρυμ!»

— Ναμί φοβάσιτς—ίπεν-τον Πλα-
τόνς—μια δεν έκυμ τίνα χάνουμε, ασ κλετ-
σις, αντα θριςσάσιτς στα κάμας τα τό-
πατα!

Οφιτςέρς κατ ίπεν κριφά τον προ-
χυρόρ κε γιαγαλάισιν, γίρσιν :

— Εθγαλέτ τα εςέασας!

Πλατόνς τζάλκα-τζάλκα γόιστιν κε
πέμνιν μόνο αν το θρατί. Τα φουριςίες-τ
έσιρνιν-τα χαρςσύ στον οφιτςέρ.

Μάρα γόίςσκιντυν αντο χυλάι κε αντα
τ'ά έθγαλιν, δίπλυςιν-τα κε έβαλιντα
πες-τα χυρτάρια, ναμί πυχνίχνε. Αν-
τα μπιτράεςιν τ'όλλιατς, αν τυ εάχ-
κυτς τυ εσερ εόρεψιν καμσί-τς τ'αστί-
θα κε ντρυπιαχτικά κρέμαςιν τυ τιφάλτς.

— Πρατέτ, σταθίτ σμα ε'άύτα τα
δεντρά!

Ίεχλύσαν, δάθαν...

Μάρας τα γόνατα λίγσαν.

Πλατόνς δάιν σμα-τς.

— Αγαπιμένε, πιάς τον δαφτό. Νταγιάνεπει λίγο τι'άλο, γο παρακαλύει!

Αλο δεν ίρτεν ράστ να τιν παρακαλί. Μάρα δάιν ίσα υς'το δεντρό, έκλυειν κε στάθιν χαρσσύ ε' στρατιότις. Ενα χαπέτσα ζάρχα-πα δεν τρόμακσιν, αλαί τυ τζιράι-τς ίτυνε γιαν-τυ θάνατο.

... Κάθα ίς-τιν-πα γίρεθιν είφτε να εκότυναν ατόνα, ναμί ντρανόν τα μάτια-τ, τίλαγα κριμίσσκειτ αγιαχτάσσυ-τ.

Πλατόνε ντρανσιν πας τ' στρατιότις, τίνα έστικσεν οφιτςέρς ένα γραδά.

Ενα, δία... ιφτά νυμάτ!—μέτρσιν αφτός. Μάρα δεν χοπαράίθαν τα μάτιατς απ' πάνο στον Πλατόν. Ατός έκλυειν ντρανσιν χαρσσύτς. Κόμα ατόρα ατός ντινκάισιν τα μαθριγιάρχα τζιζία, πκάσο στα μάτιατς.

Μάρα δεν νταγιάνεπειν, έντραμιν—ίρτεν ζματ.—'Γα πέραμ τα χαρτία αγ τυ Μοσχδά, τί τα έκαμς :—ρότςιν.

— 'Εκαπςατα.

Γίρσιν δάιν ζον τόπυ-τς.

Ατί έντραμιν ζματ να ίλιεν άλο, ατί έντραμιν να τον λεί, αφτός ας μάνατς τον τόπο να τιν αναλίξ τυ στερνό, άμα ντροπιάχτιν, Πλατόνε ναμί τιν λε : «Μπολςσεθίκι δεν φλισσέκνι, πιρνά μι πυθένι!»

... Πιάκαν χαρσσύ-τς τα τράτια.

Θαρίς κε έγινεν τυ δεντρό, θάνιν-τον κριμίσσκειτ πάνο-τ. Ναμί κριμίσσκειτ το δεντρόντεπ, Πλατόνε γιαστάνεπειν χαρσσύ.

Ατός δεν το έραθιν αφτό τυ έκλυειν τυ κεφάλ-τ. Φάναν στα μάτιατ μάνα-τ, Ελένα κε Αλέξαντρος.

«Πρατ, μάθι, γο χαζανέθυ κε πιλί-γυσι καπίκια»—ίρταν στα φτίατ αδερφός τα λαχαρντέις...

Ντρανσιν πάλι πας Μάρα... χάλις ατό τ' νόρα, άγρα αιδόνκσιν λον τα δεντρά τφατί το φονί.

Κατέσυειν ίδιν τίλαγα Μάρα είκσιν λίγο απάνο τ'ένα τς τυ ανκό κε τεκαράν λίγσιν το κεφάλτς έμπρο, άμα να χυρέφκιν-τον λυγάς. Στέρα, αντυ χυλάι λίγσιν τυ γόνατυτς, κε γίλιακσιν τυ γεραλαιμένυτς τ'ράσσα, λον τυ τρασσί δεντρώ τυ χαμπύχ. Αμα δεν κατέσυειν όλυτς τυ κυρμί να ζον ακάτυ, Πλατόνε έντραμιν, χύνσιν πιάκιντιν. Το αγματογμένυτς τυ ζσερ άιτς-πα δεν πέλσιν τυ αστίθ-τς...

Τα μάτιατς ίτανε κόμα κατινά, πόγια μάνι-μάνι γυμόθαν δάκρις. Ίς να κάπνισαν μία τι'άλο τα τράτια, Πλατόνε κατέσυειν ίδιν, τίλαγα πςσίρσαν θέλυσαν Μάρας τα μάτια, πύια ζσερ τεκμίλ φσαλίχταν κε αντυ χυλάι έρικσαν κε στάθαν τα δάκρις πας τα μάγλατς, χάλις κριυ γιαλιστρό τζιχ χαρσσύ στο στουτυτιρνέσσυ τον ίλιο...

...

Ινίθιν ίλιος.

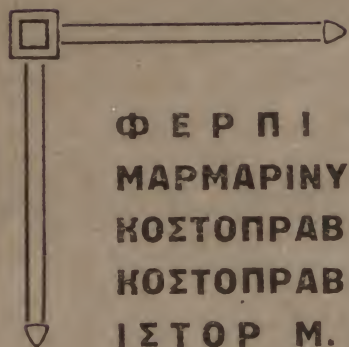
Στρατιότι γίρσαν ακςαπίςα.

Τίντζκα κρεμίσσκανταν τα φίλα πας τα κυρμία.

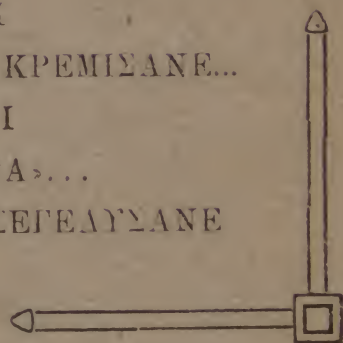
Χάλις μάνις, τα δεντρά στζόπαζαν τον Πλατόν κε τ' Μάρα αντυ ζαρί τυ ζιντόν, Θαρίς φυβάταν-ταν, ναμί ρεγόνι...

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙ ΘΡΗΣΚΙΑ

- Φ Ε Ρ Π Ι Φ.** — 9 ΤΥ ΓΕΝΑΡΙ
ΜΑΡΜΑΡΙΝΥ Α. — ΤΑ ΙΔΟΛΑ ΝΚΡΕΜΙΣΑΝΕ...
ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ Γ. — ΤΟ ΠΕΤΙΝΑΡΙ
ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ Γ. — «ΙΠΕΝ ΤΑ ΙΣΑ»...
ΙΣΤΟΡ Μ. Ν. — ΕΤΣΙ ΜΑΣ ΚΣΕΓΕΛΥΣΑΝΕ

4138/08

РОССИЯ

28/5

4u

9 ΤΥ ΓΕΝΑΡΙ

Μισόγυμνι, χλομί, θασανίζμενι
 Σερνόνταν σιγανά σκεδό θεθεομένι,
 Μ' ικόνες, κσεφτέρια
 κε σταδρά
 Με μπροστολάτι τον παπά.
 Ι «δύλι τυ θεού» κε τις σκλαβιάς,
 Αχόγανε πυ έλεγε ο παπάς,
 «Πος πάντα πρέπι με καλό».
 Γιατί το θέλι ο θεός
 Έτσι κε δο ο βασιλιάς.

* *
 *

Κε πυ πιγέναν όλ' αφτί,
 Αμέριμνι κε ριοπιλί;
 — Στο βασιλιά.
 — Στο βασιλιά;
 — Γιατί;
 — Να τος καλύτερέτσι τι ζοί.

* *
 *

— Κι' ο βασιλιάς;
 — Ο βασιλιάς τος ρότιζε: Τί θέλουν...
 Κι' ακύστηκε μια φονί...
 «Ελέφτερι ζοί!».
 Μα μίπος έτσι αποχτιέτε ι ζοί;
 Κ' έπιτα!
 — Έπιτα...

Ακύστηκε τραγύδι τυφειόν...
 Φονές, θονκικό, ανάθεμα!
 Στο χαφιέ Γαπόν.

Κε τι χιονοσχέπαστι πλατιά
Τιν κρίψανε χορμιά,
'Αντρες, γινέκες
κε παιδιά.
Κ' έβλεπες να λιόνι,
Ζριγμένο μ' έμα.
χιόνι

—Κε ο Γαπόν τί έγινε;
Σκοτόθηκε κι' αφτός;
— Πιός;

Ο παπάς πο ήτανε μαζί-μας;
Πο μας οδιγύσε;
Αφτός πο μας γελύσε;

Μας έφερε στ'ο τσάρ'ο το κονάκι.
Σαν ίδε όμος το κοντάκι,
Μας άφισε μέσα στ'ο φοτιά
Κι' ο ίδιος έφ'ιγε κριφά.

—Κι' από τότε καταλάβαμε
Πος με παπάδες κε σταυρά,
Δεν αποχτιέτε —
Λεφτεριά.

ΤΑ ΙΔΟΛΑ ΝΚΡΕΜΙΣΑΝΕ!...

Χαθίκανε, περάσανε
τα μυχλιαζμένα χρόνια,
πυ ζίσαν κε γεράσανε
μ' ανκέλως, με δεμόνια
ι προτινές γενιές.

* *
*

Τα ίδολα νκρεμίσανε!..
Εζήσαν τα καντίλια.
Τα φτιάρια τα γεμίσανε
σταβρός κε πετραχίλια
ι νέες ι γενιές.

* *
*

Εκί όπου ποτίζανε
το δουλεφτί φαρμάκια,
μιαλά όπου σκοτίζανε
τα μάθρα τα κοράκια
με μίρα, μ' αγιαζμό.

* *
*

Τώρα σ' αφτά τα χτίρια
τι μόρφωσι σκορπίζον,
εκολιά κι' αναγνωστήρια
το δρόμο μας φωτίζουν
στο σοσιαλιζμό! : .

Τ Ο Π Ε Τ Ι Ν Α Ρ Ι

I

... Ήτανε ζεστό φτινοπορινό μεσιμέρι.

— Παπαδιά, υ-υ! Παπαδιά, υ-υ! Δε θγένετε, καλέ, να με περάσετε λίγο απτα σχιλιά-σας! — φώναζε στο παπά τιν αβλόπορτα ι χίρα Κσένη, πυ ήρτε να παρακαλέσι τον παπά να πάρι το γιό-τις το Φέντια στο σχολιό, απ' όπου τονε θγάλανε πριν από τρις μέρες, γιατί πιάστηκε στο κσίλο με το παπά το γιο.

Πίσο απτι ριδερένια αβλόπορτα, αντικρι στην Κσένη γάθγιζε ένα χοντρό μαλιαρό σχιλί. Από μέσα, με γεμάτο μπουγέλο, θγίκε, πέρασε κε πίγε στι γυρνόμαντρα μια πσιλί ρύσα κοπέλα — ι δύλα τυ παπά. Ήστερα από λίγο φάνικε κ' ι παπαδιά.

— Τρεζόρ, Τρεζόρ!

Ποιντί ριωντά! — φώναξε το σχιλί. Ο Τρεζόρ κόνισε τιν υρά-τυ, κ' έφριγε κε πίγε ριμά στα σχαλοπάτια, πήρε στο στόμα-τυ τιν αρχινεμένοι λιτουργιά κ' έχατσε λίγο παράμερα.

— Ντάρια! Προβοντί γεγιό! — ίπε ι παπαδιά στι δύλα-τις ρύσικα.

Ι Ντάρια με το άδιο μπουγέλο άνικσε το πορτί κ' έβαλε τιν Κσένη μέσα στιν αβλί.

— 'Αι, άι! — κόντεπσε να φονάξει ι Κσένη, όταν ίδε στον πάτο τυ μπουγέλο... μυσκεμένα, φυσκομένα κόλιθα! — Τος πεθαμένος-μας τος μνιμονέθουνε τυ παπά τα γυρόνια! — σκέφτικε. Κε τι λιτουργιά...

— Θέλο να διο τον πάτερ Βασίλι... άρχισε ι Κσένη, όταν τι ρότισε ι παπαδιά, για τι δουλιά ήρτε.

— Βγάλανε το πεδί-μυ απτο σχολιό, Ο έφορος λεί, αν δέχετε ο πάτερ Βασίλις να τον πάρι πάλι στο σχολιό, — τον πέρνουμε.

— Αχ, έτο τοτ ντρατζόν, τζτο ποντράλσα ρ Νικόλενκοι! — ίπε ι παπαδιά.

'Αφισε τιν Κσένη πάνο στα σχαλοπάτια κε πέρασε μέσα, απ' όπου ίστερα από λίγο ακύστηκε ι φονί-τις:

— Οτέτς Βασίλι, βίντι να μινύτκν!

'Όσπυ νά θγι ο παπά Βασίλις ι Κσένη κίτακσε προς γλεντύσανε τα πεδιά-τυ. Μέσα στο μπαχτζεδάκι, πυ έπιασε ένα κομάτι απτι μεγάλη αβλί, ερεθίσανε διο πετινάρια κε κιτάζανε προς μαλόνουνε. Ολόγιρά-τυς πετύσανε τα φτερά, απτα κατατσιμπιμένα χαρχάλια-τυς πιτσιλύσε το έμα.

— Αχά, αχά, το δικό-μου σήμερα νικάί! — φώναζε και χτιπύζε τις παλάμες-του ο Κόλιας, που μάλοζε με τις Κσένις το γιο. Το «δικό-του» το πετινάρι ήτανε κίνο, που έγινε ετία ν' αρχίσι ο καθγάς-τους.

I Κσένι γνώριζε τον πετινό-τις...

II

... Πριν από κάμποσες μίνες, μέσα στ' αλόνια, σιμά στις Κσένις τιν αβλί στάθηκε ένα κάρο. Στιν αβλί φάνικε ο παπάς με το σταθρό στο χέρι, από πίσο-του ερχόντανε ο πριάττις με το μπακράτσι κι' ο φίλακας τις εκλίσιας με το άδιο σακί. Από πίσο-τους ίρτανε διο παπαδοπέδια.

'Όσπου να φοτίσι ο παπάς τις ιχόνες, τιν Κσένι και τα ορφανά-τις, όκσο τα πεδιά του παπά «βάθανε στο μάτι» ένα πετινάρι απτα νέα πυλιά.

— Κίταχζε τί όμορφο πετινάρι! Έλα, ας το πιάσουμε! — ίπε ο Κόλιας. 'Αρχίσε το πιάσιμο. Το πετινάρι έφεβγε με σκοτινιαζμένα μάτια. Από πίσο-του πετύσανε πέτρες, δικράνια απτ' αλόνι, όσπου ίβρε το καιμένο μια χαραμάδα και κρίφτικε κάτω απτο προστέγαζμα τ' αμπαριού. Ο Κόλιας χόθικε ίστερα απ' αυτό κι' αν λέρωσε το πυκάμισό-του με τις κυτρυλιές — το πετινάρι τ'όβγαλε. Με μεγάλη χαρά τα παπαδοπέδια κυθάλιζανε το πετινάρι στο σπίτι- τους.

— Το πετιναράκι-μου-ο!... έχλαπζε ο Φέντιας, όταν ίδε το πετινάρι στα χέρια-τους. — Δύστε-μου το πετιναράκι-μου!...

— Σόπα, μιν κλες, ζεβζέκι! 'Γνε ντροπή! Τί άλά πετινάρια δεν έχουμε; — φώναχζε απάνο-του ι Κσένι.

— Καλά, δεν πιράζι, εγό θα του δίκσο! Να μι βρεθόμε ζ' έναν τόπο! — έλεγε ο Φέντιας...

Ο φίλακας πήρε του παπά το μιστό — διο μπουγέλα ζιτάρι, — ο παπάς πέρασε ζ' άλι αβλί και το κάρο πήγε κατόπι-του...

'Ετσι πέρασε στο παπά τιν αβλί τις Κσένις το πετινάρι...

III

Το παπά Βασίλι τ' αφτί δεν ίδρωσε απτις Κσένις τα παρακάλια.

— Πός μπορόμε νάχουμε τέτιο πεδί μέσα στο σχολιό!

Αφτός σήμερα χτίπιζε το γιό-μου, άβριο θα ριχτί πάνο στο δάσκαλο, τιν άλι μέρα θα δέρι και μένα. Αφτός χαλνάι ύλους. Κσέρις τι λεί το θανκέλιο:

«Βγάλε το σχολικιάρικο πρόβατο όκσο απτι μάντρα!» Βέθεα, αφτός ίνε μικρός, ο νύς-του δεν κόφτι, γι' αυτό πολί δεν πονό για κίνο που μύχανε...

Νά τ'ώρα να τον έδινες πυθηνά να
δυλέψι: στον κσένο κόσμο ο νός-τυ ερ-
χετε γλίγορα στον τόπο-τυ. Αφύ ίζε
χίρα. ζις φτοχικά — κε σε θοιθά: με
κίνο πυ θα κερδίζι, κε λιγοςτέβι στι
φαμίλια-συ ένα παραπανίσιο στόμα.

Ο παπάς στάθικε λίγο κε τελίωσε τιν
κυθέντα-τυ:

— Στο χτίμα-μυ χριάζουμε ένα πεδί
για τα μυσχάρια. Μπορό να τον πάρο...

Αφτά τα λόγια σφίκσανε τισ Κσένις
τιν καρδιά.

— 'Όχι, πάτερ Βασίλι! — ίπε. —
Εκίνα πυ έχις ίνε λίγα κε πολεμάς να
θγάλις όφελος κι' απτον κσένο πόνο!
Δε συ δίνο το πεδί-μυ. Κάπος θα πε-
ράσουμε κε δίχος εσάς. Αντίο! Εφχαρι-
στό για τον καλό λόγο-συ.

Ι Κσένι κσεκίνιζε να πάι κε σιμά στιν
αβλόπορτα γίριζε κε τυ ίπε:

— Δεν πιράζι, θα φτάσι κε για σας
ι μάθρι μέρα!

Ο Τρεζόρ σικόθικε απτον τόπο-τυ κ'
έτρεχε πίσο απτιν Κσένι — κόντεπεσε
να τιν κοματιάσι, — μόλις πρόφτασε να
σφαλίξει το πορτί.

Ο παπά Βασίλις στεκότανε στα σκαλο-
πάτια κε χάιδεθε τ' άσπρα γένια-τυ,
πυ κρεμόντανε απτο πιγύνι-τυ σα χτενι-
ζμένο λινάρι.

Ι Κσένι ίπε τιν αλήθια. Δεν περά-
σανε πολά χρόνια κ' έφτασε τυ παπά
ι «μάθρι μέρα».

Τιν έφερε ο Οχτόβρις...

„Ι Π Ε Ν Τ Α Ι Σ Α . . . “

(Α Π Τ Ο Λ Α Ι Κ Ο)

Ενα χρόνω χριστό-πάσκα,
(στα, φυκρίθ, να μι γελάς!)
Πες γιομάτο το κλισία
Ίλιεν «πρόποθετ» παπάς.

* * *

Γ' λαγαρό-τ από τνι μέρα
Ίτον παραπονιτό,
Ίλιεν: τίλαγα Μαρία
Σαχιντράϊβιν τον Χριστό.

* * *

Τίλαγα—χυρμένος Ιόσιφς
Αν το μέγα-τ το σαμπύρ
Απεζά απόσου στράτα
Πράτζιν πίσυ-τ το γαιδύρ.

* * *

Τίλαγα—αναγκαζμένους,
Αμιτάλαχτος, νιστικός,
Πες εσλυμένα τα ανκύνια
Νίχτα ρέγανιν Χριστός!

* * *

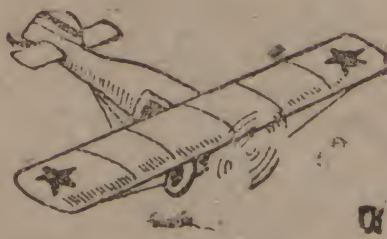
Εεε παπά-μας μακρί γλώσα
Αγυλιόκυ, γιάν τυ φιδ...
Τα γινέκεις πεσίρσαν κλέγνι, —
να φουρτίχκνι κυρμινιό!

* * *

Στάιν παπάς—δρανά χαρσού-τιν
Τι μπιτραίειν τ' λαχαρόι-τ...
Ζέρ, —λε—τίντζκα, λίγυς δάκρις
Να φουκράσι-τς τι πυρίτ;

* * *

Χάλις γό-πα 'το τυ δ'λία
Να τυ κζέρυ τι πυρού:
Μπέλιτιμ, ύλυ-πα εν πζέμα;
Ναμι κλέτ-πα κωτωρό!

ΕΤΣΙ ΜΑΣ ΚΣΕΓΕΛΥΣΑΝΕ

Ο Αλέξιος, ο Νίκος κε τ' άλλα παιδιά, που πέζανε πάντα μαζί-μου, γραφτίκανε στα 1912 στο σχολιό. Θέλιχα να πάω κε γο. Ο πατέρας-μου πήγε στι δασκάλα, μ' έγραψε κε το βράδι μου ίπε, ότι απτιν άλι βδομάδα αρχίζουνε τα μαθήματα. Δεν ίχερα τί να κάνω απτι μεγάλη χαρά-μου.

Επιτέλους το σχολιό άνικξε. Σιχόθικα προί-προί, έφαγα κε πέρασα στην αριστερί πλάτι-μου τιν κενόργια τζάντα, που μ' έραψε ι μάνα-μου. Έβαλα μέσα τιν πλάκα-μου, το πετροκόντιλο κ' ένα καλό κομάτι πτορι.

Πριν πάω ι μιτέρα-μου με κρέταξε αν κζερο τίποτα. Με ρότιξε :

— Πόσα κάνουνε πέντε κε τρία :

— Οχτό!—ίπα.

— Για πές-μου το επίθετό-σου.

— Ιστόρ!

— Τ' όνομά-σου :

— Μιγάλις!

Ότι με ρότιξε το ίχερα. Γλίγορα έτρεχα κε θγίχα όκσο.

Ίτανε καλή φτινοπορινί μέρα. Ο ουρανός δεν ίχε καθόλου σύνεφα. Ο ήλιος ίτανε ακόμα ζεστός. Θαρόζες, ότι κ' ι μέρα χέρετε μαζί-μου, που πάω στο σχολιό.

Στο όρομο μακριά φενόντανε τα πεδιά. Πιγένανε μαζί. Δεν πέρασε πολλές κερές κε τα πρόφτασα ξιμά στο σχολιό.

Σε λίγο χτίπιξε το κ' ο δ' όνι. Όλι μπίκανε στις τάκξες. Ο Αλέξιος, ο Νίκος κε γο πήγαμε στην παράδοσι, που μας δίκσανε ι μαθητές τις τετάρτις τάκξις.

* * *

Γλίγορα ίρθε κ' ι δασκάλα. Κάθικε ξιμά στο τραπέζι κ' άρχικε το μάθημα. Μας ρότιξε :

— Αφτό πός το λένε. — κ' έδικξε με το δάχτιλό-τις το ταβάνι.

Φονάκκαμε «ταβάνι»! «Όχι»—ίπε, «ποτολόκ»! Το ίδιο πάθαμε κε με το «πολ». Ίστερα με ρότιξε ρύσικα : «πόσα δάχτιλα έχι το χέρι-σου :» Δεν κατάλαθα τίποτα κε κίταξα τι δασκάλα μ' ανιχτό στόμα. Εχίνι ρίκοσε τότε το χέρι-τις κε γόρικε τα δάχτιλά-τις. Κατάλαθα τί θέλι κε φονάκκα «πέντε»! — Όχι—ίπε, «πιάτ»! «Πατ»—ίπα κε γο. Ι γλώσα-μου δε γίριζε να πο ροστά τις ρύσικες λέκξες κε γι' αφτό θίμοξε κε πάτιξε τις φονές : «Οσιόλ»! «Ντυράκ»! —νά πιά ίτανε τα λόγια-τις.

Κατάλαθα, πως με θρίξι, με περιπέξι κε κζέφτικα : α μάθηνα γράματα στι μιτρικί-μου γλώσα, θα ίμουνα πρώτος μαθητίς.

Ήρθε το καλοκέρι. Ο χρόνος πέρασε, μα ακόμα δεν κέραμε τι γράφανε τα ρύζικα βιβλία. Όχι μόνο γο, μα όλα τα πεδιά.

* * *

Το φτινόπορο το 1913 ήμουνα πια ετι δέφτερι τάκσι. Στο τρίτο μάθημα ερχότανε πάντα ένας διάκος κε μας μάθνε προσεφχές. Ο διάκος ήτανε απειλός. Ήχε μακριά πλεκερύδα, πυ κρεμότανε από πίσω-τω. Όταν προτομπήκε στην τάκσι, μας ρότιζε τι προσεφχές κέραμε. Εγώ το ήπα το «εις το όνομα το πατρός». Μόνο αφτί τιν προσεφχί ήξερα. Ο διάκος μας μίρασε προσεφχιτάρια κε μας ήπε να μάθουμε το «πάτερ ήμόν».

Τελιόσαμε τα μαθήματα κε γήρισα στο σπίτι. Αφισα τιν τσαντα-μυ, έφαγα κε θήικα όκσο να πέκσο. Με ήδε το πεδί το γήτονά-μας, ο Κόστας, πυ ήτανε 14 χρονό.

— Ήρθες πια απτο σχολιό: — με ρότιζε.

— Νε! — το ήπα.

— Τί μαθήματα σας όόσανε σήμερα;

— Αριθμητικί, να διαθάσουμε, να γράψουμε κι' ο διάκος ήπε να μάθουμε το «πάτερ ήμόν».

— Καλά. Ας ήνε. Εγώ το κέρα. Τόρα στο μαθένο. Κι' άρχισε: «Ότζε ναςς ήζε γεσί να νιεμπεςέχ, κύρι κραθ, υ ζολόμι ζαχοθάθ».

Αφτί τιν προσεφχί τιν ήπα κάμποσες φορές από πίσω-τω, όσπυ τιν έμαθα καλά.

Τιν άλι μέρα πήγα στο σχολιό. Ήρθε το διάκω το μάθημα. Δεν κίταζα μέσα στο προσεφχιτάριο. Μήπος ήξερα πυ πρέπει να κίτάξω! Ο διάκος ήπε:

— Όποιος κέρα καλίτερα το «πάτερ ήμόν», ας ζήκωι το χέρι-τω.

Κάμποσα πεδιά ζήκωσανε το χέρι-τους, το ζήκωα κε γο. Ήρτα ρότιζε εμένα. Σικόθικα λιπόν κε ήπα φωναχτά τιν προσεφχί, πυ μ' έμαθε ο Κόστας: «ότζε ναςς ήζε γεσί να νιεμπεςέχ, κύρι κραθ, υ ζολόμι ζαχοθάθ...».

Τα πεδιά κσεκαρδιστίκωνε στα γέλια. Ο διάκος θρέθικε αμέσος ζιμά-μυ, μ' έπιασε απτ' αφτιά, μ' έβαλε στα γόνατα, μ' έδοσε κάμποσες μπάτσες κι' όταν με χτιπήσε έλεγε: «θα κσαναπίς τέτιες προσεφχές»;

Δεν ήξερα γιατί με χτιπái, πονύσα κι' έκλεγα. Ήστερα ρότιζε με θιμό κι' άλα πεδιά. Κανένα δεν το ήξερε.

Άμα τελιόσε το μάθημα, ο διάκος μας «ορμίνεπσε»:

— Μεγάλο κρίμα πέρατε σήμερα. Α δε μαθένετε προσεφχές κε δε φοθάστε το θεό, στον άλον κόσμω θα πάτε στην κόλασι. Εκί, ι διαθόλι θα σας θράζωνε μέσα στην πίσσα κε στο κατράνι. Όποιος πιστέθι το θεό, μαθένι προσεφχές κε πιγένι στην εκλisisία, αφτόνα ι άγγελι θα τον πάνε στον παράδισο.

Έτσι μας έλεγε κε μιν πιστέθαμε τα πρέματά-τυ. Τιν άλι μέρα όλι-μας κέ-ραμε το «πάτερ ιμόν»...

Τελιόσαμε το σχολιό κε δε μάθαμε τίποτα. Κέραμε μόνο προσεφχές, να φοβύμαστε τον παπά, το διάκιο, το δά-σκαλο. Διαβάσαμε ρύσιχα κε δεν κατα-λαθέναμε τί γράφουε τα βιβλία.

* * *

Έτσι ο τσάρος, ι μπυρζουαζία, ι κυ-λάκι κ' ι παπάδες κσεγελύσανε τα πε-διά τον εργατόν κε χωρικόν.

Ι Οχτοβριανί επανάστασι κσεσκέπαζε τα πρέματά-τους. Ι εργαζόμενες μάζες πίρανε τιν εκσυζία στα χέρια-τους. Πε-τάκσανε απτο σχολιό τους παπάδες κε κίνους πυ πολεμύσανε να χάσουνε τις γλό-σες τον εθνικό μιονοτίτον.

Χτίσανε το δουλεφτάδικο σχολιό, πυ μαθένι τα πεδιά τον εργαζομένονε στι μιτρικί-τους γλόσα, τα μαθένι να δουλέ-θουε μαχιτικα για το χτίσιμο το σοσιαλιζμό.

4138/08

РОССИКА

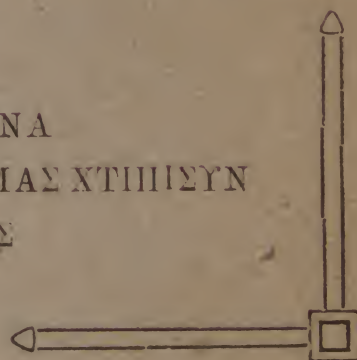
28/5

Аи

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΑ ΔΙΕΘΝΙΣΤΙΚΑ ΤΡΑΓΥΔΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ: — Ι ΔΙΕΘΝΙΣ
.. ΜΙΚΡΥ — Ι ΚΟΜΙΝΤΕΡΝΑ
.. ” — ΙΘΕΛΑΝ ΝΑ ΜΑΣ ΧΤΗΣΙΣΥΝ
.. ΣΑΡΑΒΑ — ΠΑΜΕ ΜΠΡΟΣ

4 138/08

РОССИЯ

Ι Δ Ι Ε Θ Ν Ι Σ

Εμπρός τις γις ι κολαζόμενι
τις πίνας εκλάθει εμπρός, εμπρός.
Το δίκιο απ' τον κρατίρα θγένι
σα θροντί σαν κεραθόνος.

Φτάνουν πια τις εκλαθιάς τα χρόνια.
'Ολ' εμής ι ταπινί τις γις,
που ζύσαμε στην καταφρόνια
θα γίνουμε το παν εμής.

Στον αγόνα ενομένι
κι' ας μι λίψει κανίς.
Ο, νά τι μας προζμένι
—στον κόζμο ι Διεθνίς.
Θεός, αρχόντι, βασιλιάδες
με πλάνα λόγια μας γελών.
Το κόζμο όλυ ι ραγιαδες
μοναχι-τους θα ζοθών.

Για να σπάσουν πλέον τα δεζμά-μας,
για να πάψει πλέον ι εκλαθιά
να ιδύνε πρέπι τι γροθιά-μας
κε τις πειχίς-μας τι φοτιά.

Στον αγόνα ενομένι κ.τ.λ.
Εμπρός, μονάχι-μας ελπίδα
ίν' ι σφιγμένι-μας γροθιά.
Κάτο ι πολέμι κ' ι πατρίδα!
Ζίτο, ζίτο ι εργατιά!

Κι' αν θελίσουν να δοκιμάσουν
τις πειχίς-μας τους κεραθόνος,
να ιδύνε τότε θα προφτάσουν,
πος ίν' ι σφères-μας γι' αφτύς.

Στον αγόνα ενομένι κ. τ. λ.

Ι Κ Ο Μ Ι Ν Τ Ε Ρ Ν Α

(ΑΠΟ ΡΥΣΙΚΟ)

1.

Στο πόδι εργάτες! Πικνές τις γραμές-εας.
Τον πόλεμο θέλι ν' αρχίς' ο εχτρός-μας.
Το όπλο στο χέρι κρατάτε σφιχτά.
Μ' αυτό θα νικίσι παντό ι εργατιά! (2 φορές).

2.

Σιντρόφι, πυ μες' στα μποντρόμια περνάτε
Τα χρόνια κε όλο κλιστί καρτεράτε.
Σιμόνι ι όρα θ' αρχίς' ι φωτιά
Κε τότε στον κόσμο θα πάψ' ι εκλαθιά! (2 φορές).

3.

Πιστί στον αγόνα, φωτιά Κομιντέρνας.
Στα στίθια-τυ μέσα κρατά ο καθένας.
Κινό έν' το έργο—κινός ο σκοπός.
Κιρίαρχος θάνε ο Σοσιαλιζμός! (2 φορές).

4.

Το Λενινιζμό μας φωτίζι ι λάμπει.
Σιντρέμια τις άλισες ρίχνι στιν πλάσι.
Διο τάχσεσ χτιπιέντε σε μάχι στερνί.
Ο κόσμος θ' αλάκσι έχι φτάς' ι στιγμί (2 φορές).

5.

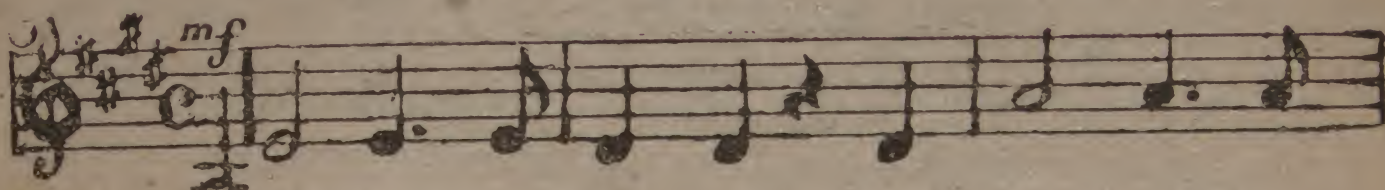
Στο πόδι εργάτες! Πικνές τις γραμές-εας.
Τον πόλεμο θέλι ν' αρχίς' ο εχτρός-μας.
Το όπλο στο χέρι κρατάτε σφιχτά.
Μ' αυτό θα νικίσι παντό ι εργατιά! (2 φορές)

Ι ΚΟΜΙΝΤΕΡΝΑ

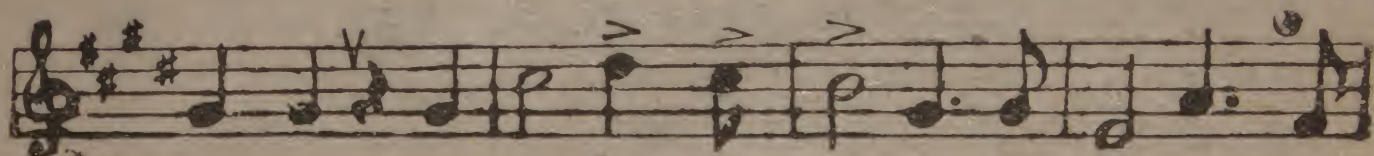
ΠΑΡΑΦΡΑΣΙ ΑΠ' ΤΟ ΡΥΣΙΚΟ

Ι ΜΥΣ. ΤΥ ΕΙΣΛΕΡ

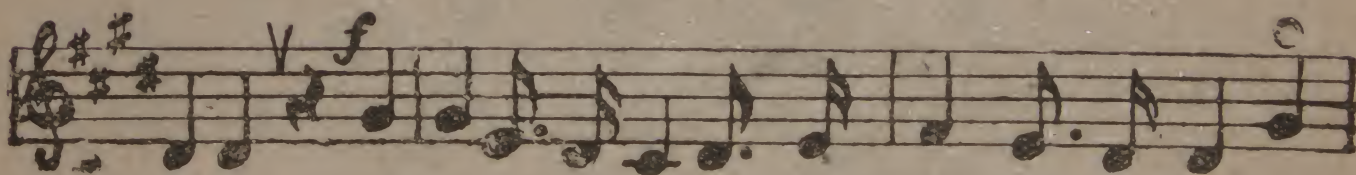
(ΕΜΒΑΤΙΡΙΟ)

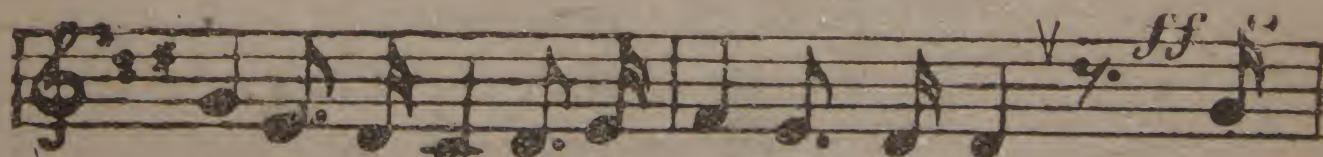
Στο πό - δι ερ - γά - τες! Πι - κνές τις γρα -

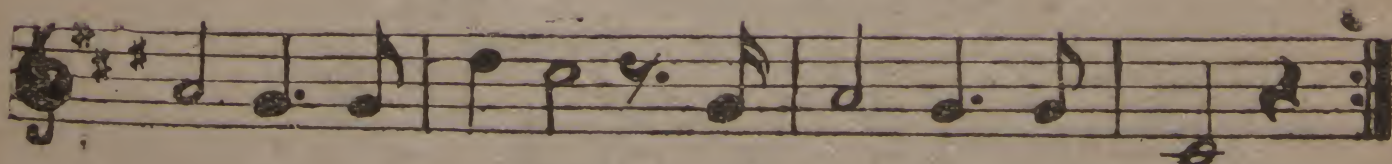
μές - σας τον πό - λε - μο (έ - λι ν' αρ - χίς' ο εχ -

πρός - μας το ό - πλο στο χέ - ρι κρα - τά - τε σφι - χτά. Μ' α -

φτό θα νι - χί - σε παν - τό ι ερ - γα - τιά! Μ' α -

φτό θα νι - χί - σε παν - τό ι ερ - γα - τιά!

ΙΘΕΛΑΝ ΝΑ ΜΑΣ ΧΤΙΠΙΣΥΝ

'Ιθελαν να μας χτιπίσουν
 Κε τιράζονταν γερά . . . Εχ!
 Μα κε μισ σαν κσεμιτίσουν } 2 φ.
 'Ετιμ' ίχαμε γροθιά!
 Ι κινέζι ι στρατάρχεις
 Τρομερί πολεμιστές . . . Εχ!
 Κρίθοντε από τις ράχεις } 2 φ.
 Πίσο τις εργατικές.
 Τυς μπολσεβίκις να χάσουν
 Σκόπεθαν σε μια στιγμί . . . Εχ!
 Κ' ίπαν για να δοκιμάσουν, } 2 φ.
 Μα τυς πήρε ι οργί.
 'Ιθελαν να μας χτιπίσουν
 Κε τιράζονταν γερά . . . Εχ!
 Μα κε μισ σαν κσεμιτίσουν } 2 φ.
 'Ετιμ' ίχαμε γροθιά!
 Σαν αρχίσαμε τι μάχι
 Τυς επίγε πια καπνός . . . Εχ!
 Κε τυς Δζάνι Σιύε Λάνι } 2 φ.
 Τυς επίρ' ο διάολος.
 Στι στιγμί μας γράφουν νότες
 Κε ίρ'νι μας ζιτόν . . . Εχ!
 Γιατ' ι εργάτες κ' αγρότες } 2 φ.
 Κξέρουν για να πολεμήν.
 Για τυς Δζάνι Σιύε Λάνες
 'Εχουμε γερί γροθιά . . . Εχ!
 Για τυς χορικούς κ' εργάτες } 2 φ.
 Μπολσεβίικι' ανκαλιά.
 'Ιθελαν να μας χτιπίσουν
 Κε τιράζονταν γερά . . . Εχ!
 Μα τυ κάκ'ι — σαν τολμίσουν } 2 φ.
 'Ετιμ' ίταν ι γροθιά!

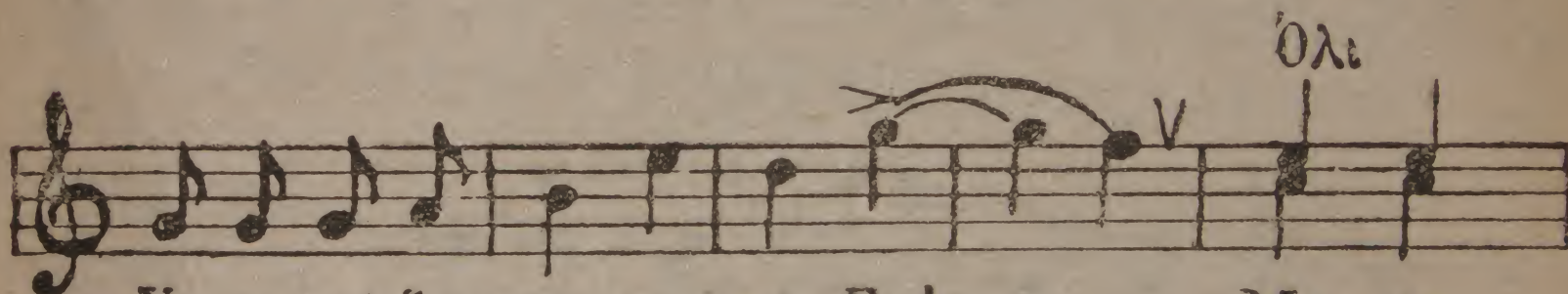
ΙΘΕΛΑΝ ΝΑ ΜΑΣ ΧΤΙΠΙΣΥΝ

ΤΑ ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ Δ. ΜΠΕΤΝΙ

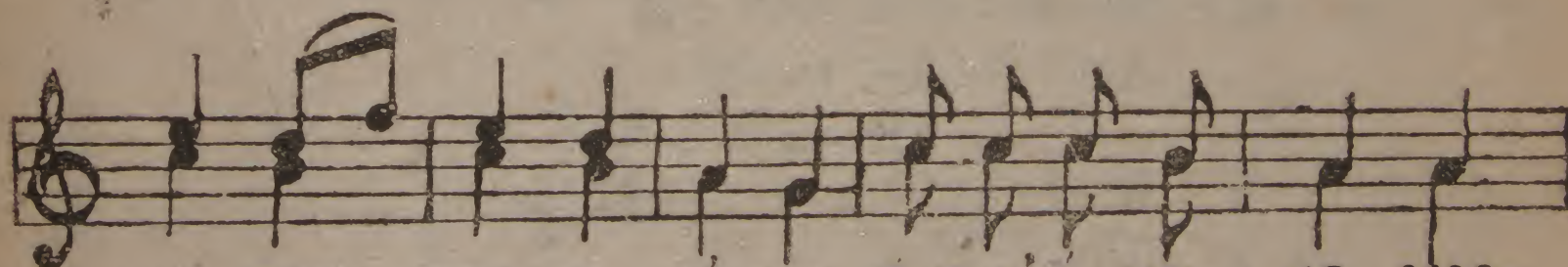
Ι ΜΥΣ. ΔΑΒΙΤΕΝΚΟ

Ι - θε - λαν - να μας χτι - - πί - συν

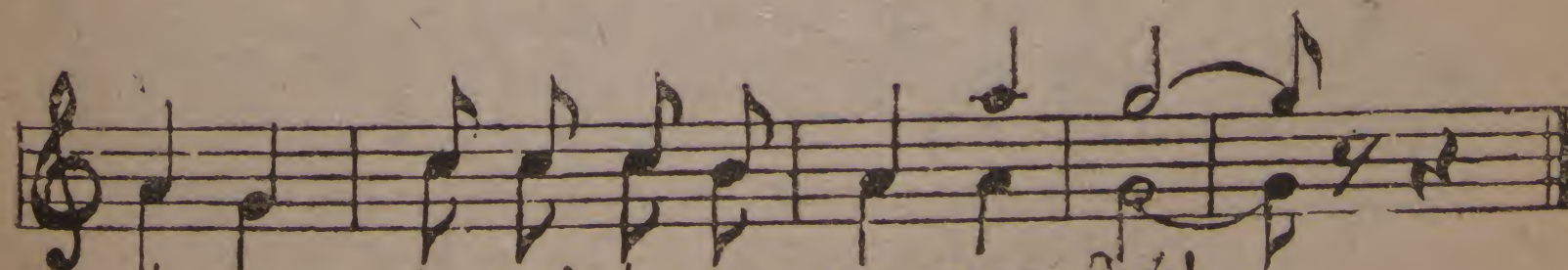
Κε τι - μά - ζον - ταν γε - ρά Εχ! — — — — — Μα κε

μισ σαν - κσε - μι - τί - συν ε - τι μ' ί - χα - - με γρο -

θιά! Εχ! — — — — — Μα κε μισ σαν - κσε - μι -

τί - συν ε - τι μ' ί - χα - με γρο - θιά! — — — — —

ΠΑΜΕ ΜΠΡΟΣ

(ΑΠΟ ΥΚΡΑΝΙΚΟ)

Μις πάμε μπρος. Για μας εόνια
Σιμέα κόκινι έν' πσιλά.
Ι πάλι-μας κερδίξει χρόνια,
Κομόνας φος, πυ θα νικά.

Για κομόνα μπρος!
Για λεφτεριά,
Εμπρός, εμπρός!
Ι επανάστασι με μας νικά.

Σαν ίροες εμπρός καθένας
Πεδιά εργατο-χορικά.
Σκοπός-μας τόρα ίνε ένας,
Κανίς δεν πάι χοριστά.

Για κομόνα μπρος! κ. τ. λ.
Κανίς τεμπέλις στις γραμές-μας.
Όλι να πάμε μια σιρά.
Δόξα θ' αφίσι ο κερός-μας
Πος ο εργάτις πολεμά.

Για κομόνα μπρος! κ. τ. λ.
Σ' όλι τι γι παντό ο εργάτις
Στο Λένιν, Στάλιν έν' πιστός.
Δικός-μας πάντα ίνε φίλος,
Για τον αστό ίνε σχτρός.

Για κομόνα μπρος! κ. τ. λ.
Πεδιά τυ κόπυ, ενομένι
Εμίς τις λεφτεριάς φρυρί
Ταχιά θα φτιάσουμε, θα γίνι
Διμοκρατία μια στι γι.

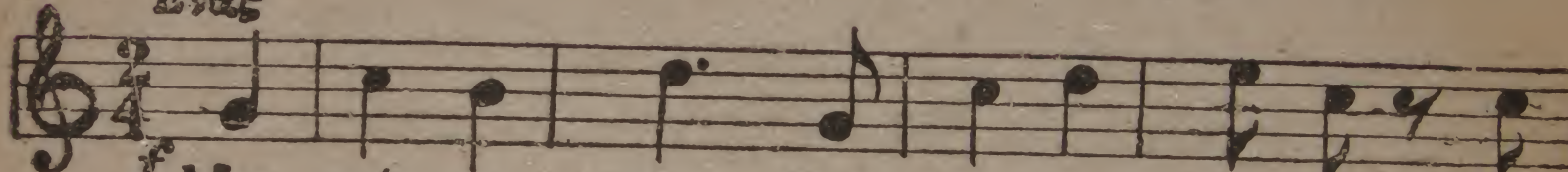
Για κομόνα μπρος! κ. τ. λ.

ΠΑΜΕ ΜΠΡΟΣ

ΠΑΡΑΦΡΑΣΙ ΑΠ' ΤΟ ΥΚΡΑΝΙΚΟ

Ι ΜΥΣ. ΤΥ ΣΤΥΠΝΙΤΣΚΙ

Ένας

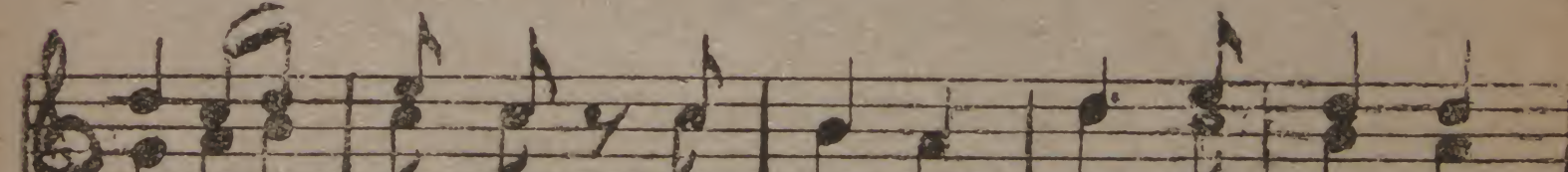

f Μις πά-με μπρος. Για μας ε--ό-νια ρι-

Διο

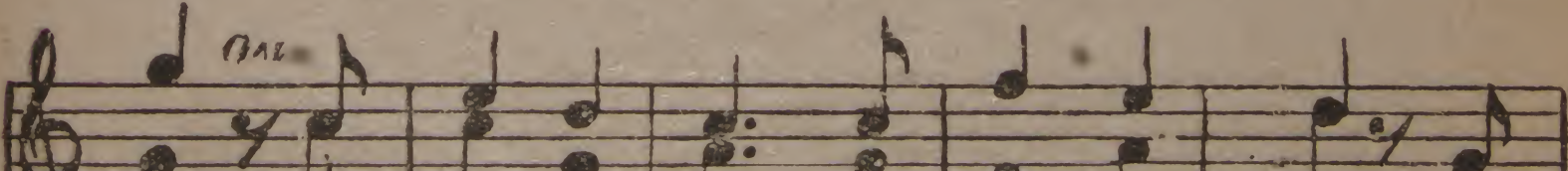

μέ-α κό-κι-νι περ-λά ι πα-λι-μας κερ-

δι-λι χρό-νια. κο--μύ-νας φος, πυ θα νι-

Πι

κά. Για κο-μύ-να μπρος! Για λεφ-τε--ριά εμ-

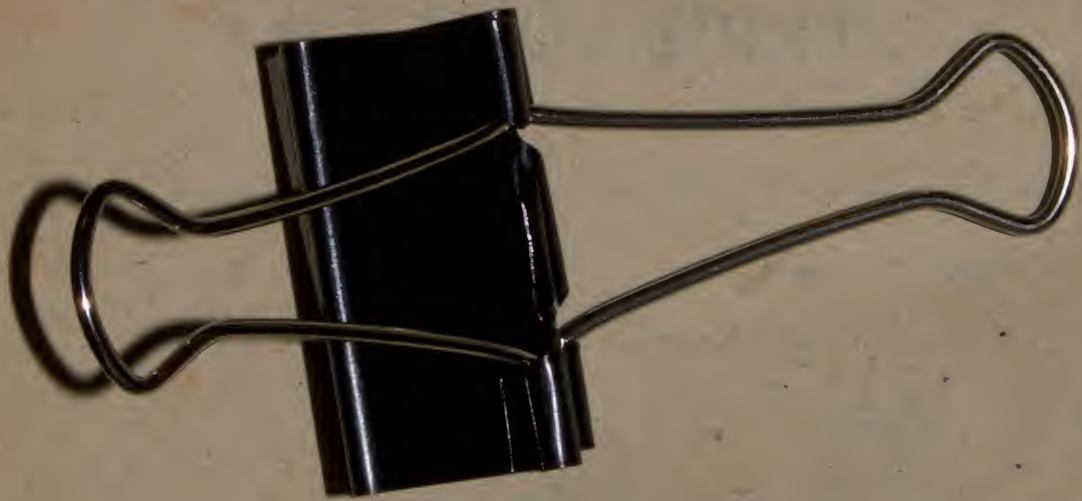

πρός εμ-πρός ι ε-πα-νός-τα-σι με μας νι-κά.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

	Σελίδες
Ο αγónας το προλεταριάτου εδώ κ' εκεί	7
Το κολχόζικο χτίσιμο	25
Εμφύλιος πόλεμος και Κόκκινος Στρατός	73
Ενάντια στη θρῆσκία	95
Επαναστατικά διεθνιστικά τραγούδια	109

Стат. форм. 82x110. 7¹/₂ печ. листов.

Тираж 1500 — 317832 знаков.

Міскліт від 24/І-33 р. № 1188. Маріупіль, держдрукарня. Зам. № 472.

Тімі 1 р.

Ціна 1 р.

3418

ГРЕЦЬКОЮ МОВОЮ
ЛІТЕРАТУРНО - ХУДОЖНІЙ
АЛЬМАНАХ

„Іскри, що предвещають
полум'я“

НА ГРЕЧЕСКОМ ЯЗЫКЕ
ЛИТЕРАТУРНО - ХУДОЖЕСТВЕН.
АЛЬМАНАХ

„Искры предвещающие
пламя“

УКРАЇНО КРАТІКО ЕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΟΝ ΕΒΝΙΚΟΝ ΜΙΟΝΟΤΙΤΟΝ
„УКРДЕРЖНАМЕНВИДАВ“
ХАРКІВ — КИЇВ — МАРІУПІЛЬ